

వాస్తు కౌముది - తృతీయ భాగము

CHAPTER - III

వాస్తు కొముది - తృతీయభాగము

1. వృక్షములు

వృక్షములు మానవుల మనుగడకు ఆధారమైనవి. అవి మనము విడుచు బొగ్గుపులుసు వాయువును గ్రహిస్తాయి. శుద్ధమైన ప్రాణవాయువును అనుగ్రహిస్తాయి, వృక్ష సంపద వల్లనే వర్షాలు కురుస్తాయి.

ముఖద్వారానికి, ఎదురుగా లేని విధంగా ఇంటిచుట్టు స్థలం అధికంగా ఉన్నచో ఈ క్రింది ప్రసిద్ధ వృక్షములను పెంచవచ్చును.

సర్వత్ర కేసరాశ్వుతా: పున్నాగ నాగదాదిమా: ।

పనసాశ్చంపకా: పూగానారికేళాశ్చశోభనా:

భావము: కేసరములు (= పొగడచెట్లు) మామిడి చెట్లు - సురపాన్న చెట్లు - సర్పాక్షి చెట్లు - (సుగంధ సర్పాక్షి) - దానిమ్మ చెట్లు - పనసచెట్లు - సంపంగి చెట్లు - పోక చెట్లు - కొబ్బరి చెట్లు, గృహవరణములో పెంచడానికి ప్రశస్తములు అగును.

వజ్రగృహతమున మరికొన్ని వృక్షములు ఇట్లు గలవు.

పున్నాగ శోక తిలక శమీ వకుళ చంపకా: ।

దాడిమీ పిప్పలీ ద్రాక్షా - పిచుమందా భయంమరా:

బంధూక - పూగపనస - సరోజ - గృహమల్లికా:

మల్లికా పాటలీజాతీ నారికేళాస్త్రణద్రుమా:

వీత గృహంగణేవృక్షా సర్వదా మంగళప్రదా.

భావము: పొగడ చెట్లు - అశోకవృక్షములు - తిలకవృక్షము (= గోరింట చెట్లు - ఎఱాగోరింట చెట్లు) జమ్మిచెట్లు - వకుళవృక్షము - సంపంగ చెట్లు, దానిమ్మ చెట్లు - పిప్పలిచెట్లు - ద్రాక్షచెట్లు - వేపచెట్లు - తిప్పతీగలు - గఱికె - మంకెనచెట్లు - పోకచెట్లు - పనసచెట్లు - పద్మములు - గృహమల్లెలు, మల్లెలు - కలిగొట్టు చెట్లు - జాజిపూల చెట్లు - కొబ్బరి చెట్లు - మూలికారూపములైన - తృణముల చెట్లు - (దర్బలు - దొండ మొదలైనవి) గృహంగణములో పెంచడం శుభదాయకము.

విశేషము - 1. ఇందులో - పొగడ - సంపంగ - దానిమ్మ - పోక - పనస - కొబ్బరి అనేడి చెట్లు - పూర్వము చెప్పబడినవియే అగును - తక్కిన అశోక - తిలకశమీ - వకుళదులు క్రొత్తవి అగును.

2. తృణ వృక్షములు అనే పదానికి - ఇటుల నిర్వచనం చేయుదురు.

తృణాఖయం పిత్తజిద్ దర్భ - శర - ఇక్షుశాలిభి: అనే ధన్వంతరి నిమంతువును అనుసరించి సైత్యమును హరించే, దర్భ - కాకి వెదురు - రెల్లు, చెఱకు - సంభాపైరు - అనే అయిదును తృణ పంచకముగాను - వీటి ఉపయోగాన్ని సైతము ఇలా తెల్పినారు - తత్కషాయం జ్వరహరం హిక్మాశ్వాస నివారణమ్.

భావము: ఈ తృణ పంచకము యొక్క కషాయము - ఎక్కిళ్లను - శ్వాసరోగమును అనగా ఊపిరి తిత్తుల రోగమును హరిస్తుంది.

మరికొందరు శాస్త్రకారులు - ఈ క్రింది వృక్షాలను సైతము పేర్కొన్నారు.

స్థాప్త్యా మందిర పార్శ్వ సృష్టదిశయ శ్రీవృక్షబిల్వభయ -
వ్యాధిఘ్నానులకే సురద్రుమ పలాశాశోక మామలేయకాః
పున్నాగా నవచంపకాశ్చ - ఖదిరస్తద్వత్కదల్యాదయో
జితీనాగలతాదయోపి సకలాః సర్వత్ర సంశోభనాః

భావము: గృహముఖద్వారమునకు ఎదురుగా వృక్షములు ఉండరాదు. తులసి కోటను మాత్రము శాస్త్రకారులు అంగీకరించారు. ప్రక్కలను వెనుకను - స్థలాన్నిబట్టి - శ్రీవృక్షము (చీలి చెట్టు) మారేడు - వట్టివేరు - రేలచెట్టు - ఉసిరిక చెట్టు - దేవదారు చెట్టు, మోదుగ, అశోకము, ఏలకుల చెట్టు - పొన్నచెట్టు - అసవము (చిన్న ఉసిరిక) - సంపెంగ - చండ్ర - అరణి - జాజి - తమలపాకు (తీగ చెట్టు) మొదలైనవి ఉన్నచో ఇంటికి శోభనుగల్గిస్తాయి.

వివరణ: ఇట్లు - అభిప్రాయభేదములతో శాస్త్రకారులు చాలా వృక్షాలను - అంగీకరించారు. కాని ఫలవృక్షాలైన - సీతాఫలం - జామ - వెలగ - సపోట - రామాఫలములను వాస్తుశాస్త్రకారులు ప్రస్తావించలేదు. కంటక వృక్షాలలో ఫలజాతులైన బత్తాయి - నారింజ - కమలాఫలము - నిమ్మ - దబ్బ మొదలైన వృక్షాలు సైతం ప్రస్తావించబడలేదు, కంటక ఫలవృక్షాలలో ఒక్క దానిమ్మ మాత్రమే గృహవరణలో ఉంచుటకు అంగీకరింపబడింది. అటుల అంగీకరింపబడుటకు హేతువు దానిమ్మ చెట్టు మూలికావృక్షమగుటయే .

సమీప జాగ్రతాశ్చ తథావర్త్యాః కంటకినోద్రుమాః
(విష్ణు ధర్మోత్తరము)

భావము: ఇంటి ఆవరణలోనే గాక ఇంటి సమీపము నందు ఉన్నను కంటకవృక్షాలు తొలగింపదగినవి.

కంటక వృక్షాలు = ముండ్లు కల్గిన చెట్లు - రేగు - తుమ్మ వంటివి.

శాస్త్రకారులు - ఇటుల కంటక వృక్షాలను అనగా ముండ్లు గల్గిన చెట్లను - గృహవరణమునందును, గృహపరిసరాల యందు నిషేధించడానికి కారణము సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తే ఇటుల తెలియగలదు - ఇంటిలో శిశువులు ఉందురు. శిశువులు ప్రమాదవశమున చెట్ల వద్దకు పోదురు. వృక్షములను తాకడం వలనగాని - ఇతర విధంగా గాని ముండ్ల వలన బాధను పొందగలరు. మరియు గాలి కారణంగా విరిగిన కొమ్మల ముండ్లు ఆవరణంలో అంతటను చేరగలవు. అప్పుడు ఆవరణలో తిరుగడమే కష్టంగా తయారు అగును - ఇటువంటి కారణాలను అనుసరించియే కంటకవృక్షాలను నిషేధించి ఉంటారు.

ఇక దానిమ్మ చెట్టు విషయము - దీనిముండ్లు - మందంగా - ఉంటాయి. అందుచే రాలి క్రిందపడవు. మరియు తుమ్మచెట్లకు వలె, రేగుచెట్లకు వలె ముండ్లు అధికంగా ఉండవు. ఈ కారణంచే ఇంటి ఆవరణం అంతటను వ్యాప్తిస్తాయి అనే భయం లేదు. అన్నింటికి మించి దానిమ్మచెట్టు మిక్కిలి అవసరమైన మూలికావృక్షంగా ఉంది - ఇటుల పలు విధాలుగా పరిశీలించి శాస్త్రకారులు కంటక వృక్షమైనను దానిమ్మ చెట్టును అంగీకరించియుందురు. కొందరు శాస్త్రకారులు దిక్కుల బట్టియు వృక్షనిర్ణయాన్ని ఇలా చేసినారు.

పనసః ప్రాచ్యాంశ్రేష్ఠః క్రమకో యామ్యేథ పశ్చిమేకేరంః
సౌమ్యే చూతో ధన్యో నాగస్త త్రైవ, కేసరః ప్రాచ్యామ్ ।
తింత్రిణి రుదితా యామ్యేఛత్రీ శ్రేష్ఠోహిదక్షిణేభాగే ॥

భావము: తూర్పున పనసచెట్టు - కేసరపు చెట్లు =(పొగడచెట్లు). దక్షిణమున పోకచెట్లు, చింతచెట్లు - పశ్చిమమున కొబ్బరిచెట్లు - సదాపచెట్లు - ఉత్తరమున మామిడిచెట్లు - సర్వాక్షి చెట్లు ఉండుట ప్రశస్తము.

విశేషము: ఇచ్చట పూర్వవృక్షాలకంటే - అధికంగా చింతచెట్టు - ఒకటి అధికంగా పేర్కొనబడింది. మహారాజా ఆహార వస్తువులలో ముఖ్యమైనవి పుతలుపు, కారము - అనే రెండు మాత్రమే అగును - పుల్లదనానికై అన్ని ఉపయోగిస్తారు, నిత్యము అనగా ఫలవృక్షాలవలె - నిత్యము పోషించవలసినదియుగాను, అయిదారు వందల వృక్షాలలో చింతచెట్టు మొదటిది. దీని తర్వాత గణింపదగినది తాటి చెట్టు అగును. అయితే తాటి చెట్టుకు కొమ్మలు ఉండవు. మరియు అది త్వక్సారవృక్షము - చింత చెట్టుకు కొమ్మలు ఉండును. సర్వతఃసారము అనగా లోపలను వెలుపలను సారముగలది. అందువలనే తొందరగా విరిగిపడదు.

వృక్షముల విభజన

వృక్షజాతిని నాలుగు విధాలుగా శాస్త్రకారులు విభజించారు.

1. అంతఃసారములు = లోపల గట్టితనము గల్గినవి - లోపల చేవగల్గిన వీకు = ఇనుమద్ది = చంద్ర - మొదలైనవి ఈ తెగకు చేరును.
2. బహిఃసారములు = వెలుపల గట్టితనము గలవి - తాటి, ఈత మొదలైనవి. అనగా చర్మసార వృక్షములు ఈ జాతికి చేరును. ఈ వృక్షాలనే త్వక్సారవృక్షములు అనియు అందురు త్వక్ = చర్మము.
3. ఉభయసారములు - లోపలను, వెలుపలను గట్టితనము గల్గినవి, మామిడి, వేప మొదలైనవి.
4. నిస్సారములు = లోపలను, వెలుపలను గట్టితనము లేనివి. అరటి, మునగ మొదలైనవి.

ఈ వృక్షముల విషయమై శిల్పరత్నము - అనే గ్రంథములో ఇట్లున్నది.

అంతః సారావృక్షా దయసన్నిహ్యంతరేవ సంత్యపితే ।
యేసన్తి త్వచిసారాస్తేచ సంత్యేప సర్వతో బాహ్యే,
సకలం సారంయేషాంతే వృక్షాః సర్వదిక్షుయుజ్యంతామ్,
వృక్షా నిస్సారాశ్చేత్రేషాంత్రేషువర్తనం నేష్టమ్ ॥

భావము: అంతస్సారములైన వృక్షాలు, యింటియొక్క ఆవరణములోపలనే ఉండవచ్చును, బహిఃసారములైన వృక్షములు అనగా చర్మసారములైన - టెంకాయచెట్లు, తాటిచెట్లు మొదలైన చెట్లు గృహాంగణమునకు వెలుపలనే ఉండవలయును. ఉభయసారములు (సర్వసారములు) అనగా లోపలను బయటను గట్టితనము గల్గిన చెట్లు - గృహప్రాంగణములో సర్వదిక్కుల యందును ఉండవచ్చును, ఇక నిస్సారాలైన వృక్షాలు - గృహప్రాంగణంలో గానీ వెలుపలగానీ ఉండరాదు.

విశేషము: ఇది సామాన్య నియమమేగాని - అవశ్య విధినియమముగాదు - ఏలననగా - పూర్వము టెంకాయచెట్టు - ఉండవచ్చునని ప్రత్యేకముగా తెల్పబడినది. అది చర్మసారవృక్షమైనను, ఇంటిలో ఉండవచ్చును.

ఇటులనే మునగ (ములగ), అరటి చెట్టును నిస్సార వృక్షములైన - శిష్టాచారమును బట్టి ఇంటిలో ఒకటి రెండు ఉండుటలో దోషములేదు.

ఈ వృక్షములు విరుగడం వలనగానీ, పూర్తిగా పడిపోవడం వలనగానీ, ఇంటికి అపాయం గల్గదు. వైద్య శాస్త్రముననుసరించియు మునగ, అవిసె, అరటి చెట్లు, ఇంటి ఆవరణలో ఉండుట దోషము గాదు.

కొందరు వాస్తుశాస్త్రకారులు అరిష్ట వృక్షమును ఇంటిలో ఉండదగిన దానినిగా పేర్కొన్నారు. అరిష్టపదానికి, వేపచెట్టు - కూకుడు చెట్టు (కుంకుడు చెట్టు) అని రెండు అర్థాలు గలవు. ఇందులో వేప చెట్టు యొక్క నీడయు, ఇతరములైన ఆరోగ్యగుణాలు - అందరికిని పరిచితములే అగును. ఇక కూకుడు కాయల చెట్టు విషయము అంత ప్రసిద్ధముగాదు. మరియు వేప చెట్టువలె, కూకుడు చెట్టు (కుంకుడు చెట్టు) గ్రామీణ వృక్షముగా ప్రసిద్ధముగాదు. అది అడవి చెట్టుగానే ప్రసిద్ధినిగాంచింది. అయినను దానికాయలు మాత్రము స్నానానికి మిక్కిలి ఉపయోగపడతాయి. ఇటువంటి సందిగ్ధ సందర్భాల విషయంలో శాస్త్రకారులు, ఒక అందమైన తీర్పును బోధించారు. ఇట్లు - సందిగ్ధమైన వృక్షము ఇంటిలో ఉన్నచో - మరియు ఉపయోగకరంగా తోచినచో, దాని ప్రక్కన శుభములుగా - నిశ్చితములైన - దానిమ్మ, పనస, టెంకాయ వంటి వృక్షాలు ఒకటో రెండో ఉండేటట్లు వేసినచో ఏ దోషం గలదు, అని.

ఇతర శాస్త్రబోధిత వృక్షాలు

తులసి చెట్టు విషయాన్ని వాస్తు శాస్త్రకారులు వ్రాయలేదు. అది అందరికిని తెలిసిన విషయం అని వ్రాయలేదు - ధర్మశాస్త్రకారులు - వైద్యశాస్త్రవేత్తలు తులసి చెట్టును పూజావృక్షముగా గాను, ఆరోగ్యదాయకవృక్షంగా గాను - బహుధా ప్రస్తుతించారు. తులసి చెట్టు యొక్క - ఆకులకు - విత్తనాలకు - వ్రేళ్ళకు - కాడలకు - ఇటుల ప్రతి అవయవానికి ఉండే ప్రయోజనాలను విపులంగా పేర్కొన్నారు. అందుచే ఇంటిలో వసతిని బట్టి ఎన్ని తులసి మొక్కలను అయిననూ పెంచవచ్చును. ఇతర వృక్షాలు - ద్వారమునకు ఎదురుగా ఉండరాదు - అనే నియమంగలదు. కాని తులసిచెట్టుకు అట్టినియమం ఏదియును లేదు - స్థలం ఉన్నచో ముంగిటగానీ, పెరటిలో గానీ తులసి కోటనే కట్టించుకొన వచ్చును. వాకిలికి ఎదురుగాను ఉండవచ్చును.

ఇక రెండవది - కరివేపాకు చెట్టు - ఇదియు ప్రసిద్ధంగానే భావించి వాస్తు శాస్త్రకారులు ప్రత్యేకంగా ఉల్లేఖించలేదు, అని తోచును. ఇది అంతగా బరువైన వృక్షం గాదు. దీని వలన అనగా విరిగి పడడం వలన ఇంటికి కీడు గలదు, వాత్స్యాయన మహర్షి, తన కామశాస్త్రములో గృహిణీ ధర్మప్రబోధ సందర్భమునందు ఈ వృక్షమును గూర్చి ఉల్లేఖించాడు.

గృహిణి, తన యింటి పెరటిలో పెంచవలసినకూరగాయలు మొదలైన చెట్ల పట్టికలో ఈ కరివేపాకు చెట్టును సైతం చేర్చాడు. వైద్య శాస్త్రరీత్యా కరివేపాకునకు ఎంతయో ప్రాముఖ్యం గలదు.

కానుగు చెట్టు విషయము: ఇది సర్వత: సారమైన అనగా లోపలను వెలుపలను గట్టితనము గల్గిన చెట్టు. అయినను ప్రత్యేకంగా పేర్కొనబడలేదు. కంటక వృక్షమునుగాదు దీని నీడ, గాలి మిక్కిలి ప్రశస్తాలు. వైద్యశాస్త్రరీత్యా మిక్కిలి ఉపయోగకరంగా స్తుతింపబడినది. కోరింత దగ్గు గల్గిన బిడ్డల మెడలకు దీని కాయలను కట్టడం పల్లెలలో నేటికిని ఆచారంగా ఉంది. సర్వత: సారముగనుక సామాన్యనియమాన్ని బట్టి అనగా - 'సర్వత: సారా: సర్వత్రసంతు' - అనే పూర్వోక్త సూక్తిని అనుసరించి గృహోపరణంలో గాని కాంపౌండును దాటి రోడ్డు దగ్గరగాని ఉండడంలో దోషం లేదు.

గులాబి పూల చెట్టు: దీని ప్రస్తావనయు వాస్తు శాస్త్రములో నాకు తెలిసినంతవరకు లేదు. ఇది పూలమొక్కలలో చేరినది. అయితే కొంతవరకు కంటక వృక్షమే అగును. ప్రాచీనులు దీనిని ప్రస్తావించక పోవుటకు కారణము. వారి కాలములో ఇది లేదేమో అనియు కొందరు అందురు గులాబీ లేహ్యము - అనగా గులాబీ పూలు ప్రధాన వస్తువుగాగల లేహ్యము - మలబద్ధ నివారకముగా ఆయుర్వేదంలో ప్రసిద్ధమై ఉంది. అందుచే ప్రాచీన కాలంలో లేదు అనడం సరిగాదు అని తలంపదగును. శిష్టాచార ప్రసిద్ధం గనుక ఇంటిలో స్థలాన్ని బట్టి పెంచవచ్చును.

గన్నేరు చెట్టు: ఇది తెల్ల గన్నేరు, ఎఱ్ఱగన్నేరు ఇత్యాదిగా ఎన్నియో భేదాలతో ఉంది. ఇది పూజా వృక్షంగా పరిగణింపబడింది. శిష్టాచార సిద్ధము అందుచే ఇంటి ఆవరణలో స్థలాన్ని బట్టి ఉండవచ్చు.

బాదము చెట్టు: ఇదియు కంటక వృక్షము గాదు. దీని ఆకులను విస్తర్లుగా కుట్టి వాటి యందు భుజించడం సైతం ఆచారంగా ఉంది, దీని కాయలను వగులగొట్టి లోవలి వప్పును పిండివంటలయందును, శీతల పానీయాదులయందును ఉపయోగిస్తారు. ఇది మఱ్ఱజువ్వి మొదలైన వృక్షాల మాదిరి శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించునదియును గాదు. అందుచే గృహానికి అపాయకరము గాదు. నేడును ఆచారవంతులైన శ్రోత్రియుల గృహాలలో ఈ చెట్టు పెంచబడుతూనే ఉంది. ఆకులు పెద్దగా ఉంటాయి. అందుచే కొంతవరకు చాయా వృక్షం సైతం అగును. శిష్టాచార సిద్ధమైన ఈ చెట్టును వసతిని అనుసరించి గృహావరణయందు పెంచడంలో దోషము లేదు.

మోదుగు చెట్టు: ఇది శ్రుతి సంస్తుతమైన వృక్షము, పెద్దగా పెరుగునట్టి వృక్షమే అగును. దీని కఱ్ఱలను సమిధలు అందురు. యాగాధులందు ఉపయోగిస్తారు. ఆకులు విస్తర్లుగా కుట్టి, అందు భుజిస్తారు. మోదుగాకుల విస్తర్లు మిక్కిలి ప్రసిద్ధాలు. ఇంటిమీదికి కొమ్మలు వ్యాప్తించని విధంగా ఈ వృక్షాన్ని పెంచడంలో దోషంలేదు. పాలాశేబ్రహ్మవర్చసమ్ అనే సూక్తిని అనుసరించి దీని దర్శనాదికము వలన బ్రహ్మజ్ఞాన తేజము వృద్ధినందును అనియు తలంపదగును.

మఱ్ఱి - జువ్వి - రావి - మేడి - వృక్షములు: ఈ నాల్గును క్షీరవృక్షాలు అగును. ఇందులో మొదటి మూడును అనగా మఱ్ఱి - జువ్వి - రావి అనేవి మాత్రం ఊడల ద్వారా బహుధావిస్తరించేవి అగును. మద్రాసునందలి అడయారులోని మఱ్ఱివృక్షము ప్రపంచ ప్రసిద్ధము - దీని మొదలే పాతిక ఎకరం స్థలాన్ని ఆక్రమించి ఉంటుంది. ఇక కొమ్మల ద్వారా చుట్టూ వ్యాపించిన స్థలము దాదాపు రెండు ఎకరములకు మించియే ఉండును. శాస్త్రకారులు 'క్షీరణోధననాశాయ' క్షీరవృక్షాలు ధన నష్టం గల్గిస్తాయి, అని సామాన్యంగా అన్నను - ఈ వృక్షాలను మాత్రం ప్రత్యేకంగా పేర్కొని ఇలా ప్రస్తుతించారు.

పాలాశంబ్రహ్మస్య మశ్వత్తే రాజ్యభావనా!
సర్వభూతాధిపత్యంచ పక్షేనిత్యముదాహృతమ్!
పుష్టికామంచన్యగ్రోధం బుద్ధిం ప్రజ్ఞాం ధృతిస్మృతిమ్!
(వాయుపురాణము)

భావము: మోదుగు చెట్టు బ్రహ్మతేజమును పెంపొందించును. రావి చెట్టు రాజ్యవృద్ధిని (అధిపత్యాన్ని) వృద్ధిచేస్తుంది. పక్షము అనగా జువ్విచెట్టు సర్వభూతాధిపత్యము గల్గిస్తుంది. ఇకమర్రి చెట్టు అయితే - పుష్టిని, బుద్ధిని - ధైర్యస్థైర్యాలను - జ్ఞాపకశక్తిని - అధికంగా వికసింపచేస్తుంది.

విశీష్టసంహితలో - ఈ వృక్షాలకు - దిశానియమం సైతం ఇటుల బోధింపబడింది.

ప్లక్షకర్కంధు వృక్షేద్వ్యాగృహస్యోత్తరతః శుభా!
న్యగ్రోధోదుంబరాశ్వత్థాః ప్రాగాదిషు శుభప్రదాః!!

భావము: జువ్వి - రేగు - అనే వృక్షాలు రెండు ఇంటికి ఉత్తర దిక్కున శుభదాయకములు - మర్రివృక్షము తూర్పునందును మేడి చెట్టు దక్షిణమునందునను - రావి చెట్టు పడమటి దిక్కునను శుభదాయకములు అగును, ఇచ్చట పాఠకులకు ఈ విషయంలో ఇటుల సందేహంగల్గవచ్చును.

సందేహము లేక ఆక్షేపము

అయ్యా - క్షీరణోధననాశాయ - క్షీరవృక్షస్థితిచే ధనం నశిస్తుంది. కంటికినోరిపుభయదా = ముండ్ల చెట్లు శత్రుభయ్యాన్ని గల్గిస్తాయి. ఫలినః ప్రజాక్షయకరాః = ఫలవృక్షాలు సంతానాన్ని నశింపజేస్తాయి.

మొదలైన వాక్కులను అనుసరించి మట్టి, మేడి, జువ్వ వంటి ఫల వృక్షాలును రేగు, నిమ్మ వంటి కంటక వృక్షాలును - విడువదగినవియే అగును. అట్టి స్థితిలో తూర్పున మట్టిచెట్టు, ఉత్తరాన జువ్వ, రేగుచెట్లు - మొదలైన వాక్కులు ఎట్లు సరిపడును రెండింటికిని స్ఫుటంగా విరోధం గలదు గదా! అని ఆక్షేపము.

సమాధానము

మహర్షుల వాక్కులను తాము స్ఫుటంగా గ్రహింపలేదు - తూర్పునందు - మట్టిచెట్టు ఉండడం శుభం అన్నానే గాని - ఇంటి ఆవరణలో అని తెలుపలేదు. ఇంటికి తూర్పుదిక్కున కొంత దూరంలో అనగా చెట్టు కొమ్మలు - ఇంటి మీదికి రానంత దూరంలో అని తలంపవలయును - మట్టిచెట్టు పెద్దది అయినచో అర ఎకరాస్థలం వరకు శాఖపాళులతో దాదాపు వ్యాపిస్తుంది - అని వెనక తెల్పినాము. అందరికిని అనుభవమైన విషయం గూడ. వాస్తవానికి చాల మందికి ఇంటి వైశాల్యమే అర ఎకరా ఉండడం అనేది అరుదైన విషయము. ఇట్టిస్థితిలో మట్టి చెట్టును ఇంటి ఆవరణలో పెంచడం సాధ్యంగాదు. చాలా వరకు మట్టి మొదలైన ఈ పాలవృక్షాలు - చాలా వృక్షాలుగా కీర్తింపబడినాయి - వేప - కానుగ వంటి వృక్షాలు గూడ నీడను ఇస్తాయి గాని - మట్టి - జువ్వ వంటి వృక్షాలవలె తొందరగా పెరిగి నీడను ఇవ్వలేవు. ఏలననగా - మట్టి - జువ్వ వంటి చెట్లను - విత్తనాల ద్వారా కంటే కొమ్మల ద్వారానే చాలమంది పెంచెదరు. అనగా కొమ్మలను తీసుకొనిపోయి నాటినచో, చిగుళ్ళువేసి త్వరలో పెద్దవృక్షాలై త్వరలో నీడను ఇస్తాయి. ఈ చెట్ల ఆకులు పెద్దగా సైతము ఉంటాయి. అందుచేతనే మట్టి ఆకులను విస్తర్లుగా కుట్టి అందు భుజిస్తారు. హోమాదులందు - మట్టి కణ్ణలను సైతం ఉపయోగిస్తారు. ఈ మట్టి చెట్టు పురాణాదులందు దేవతావృక్షంగా కీర్తింపబడింది.

ప్రసిద్ధమైన ఈ ప్రార్థనాశ్లోకం పఠించండి.

కరారవిందేన పదారవిందం ముఖారవిందేవిని వేశాయస్తీమ్!

వటస్య సత్రస్యపుటేశయానం బాలంముకుందం మనసాస్మరామి!!

భావము: కమలం వంటి చేతితో, కమలం వంటి పాదమును వట్టుకొని పాదం యొక్క బొటనవ్రేలిని, కమలంవంటినోటిలో, ఉంచుకొనినవాడును - మట్టియాకునందు శయనించినవాడును, బాలుడును, అయిన శ్రీ కృష్ణుని, నిండు మనస్సుతో ధ్యానిస్తున్నాను.

దీనిచే శ్రీ మహావిష్ణువు వటసత్రశాయి అని తెలియుచున్నది - అట్టి యెడ మట్టిచెట్టు దేవతావృక్షము అవడంలో ఎంతయో ఔచిత్యంగలదు.

ఇందులకు ఇంకొక రమ్యమైన ఉదాహరణ-

శ్లో॥ న్యగ్రోధసత్రసమతాంక్రమతః ప్రయాతాం

అంగీచకారపున రఘుదరంకృశాంగ్యాః॥

జీవాతవేదశముభోరగపేడితానాం

గర్భశ్చలేనవసతా ప్రథమే వపుః॥ సా॥

(చంపూరామాయణము - భోజరాజ)

భావము: కొసల్య గర్భమును ధరించినది - క్రమంగా గర్భం ప్రవర్తమానం అగుచున్నది. గర్భదారణకుముందు అమె ఉదరము (పొట్ట) మణ్ణియాకువలె పలచగా సన్నగా ఉండేది - ఇప్పుడు గర్భప్రవర్తమానమే మణ్ణియాకు యొక్క సోలిక అనగా సన్నగా ఉండడం అనేది ఉదరానికి లేదు అనియే పరిమాణరీత్యా తలంపవలసి ఉండును. కాని గర్భంలో ఉండేవాడు, అదిపురుషుడైన శ్రీమన్నారాయణుడు, అదిపురుషుడును, దర్శ్యరక్షకుడును అయిన ఆ మహావిష్ణువటపత్రశాయి. అందుచేలావుగా ఉండిననూ కొసల్యయొక్క ఉదరమునకు మరల వటపత్ర సామ్యతను అంగీకరింపవలసియే ఉండును!

ఈ వర్ణన మిక్కిలి మనోజ్ఞముగా ఉంది.

ప్రసిద్ధమైన శ్రీ చిలకమర్తి వారి గయోపాఖ్యాన పద్యము. పండితసామయల కందరకును కంఠస్థముగానే ఉండునవి తలంతును - ఆ పద్యమునందలి కొంతభాగము.

దీ॥ సాతాళమునకేగి బ్రతుకవచ్చునటన్న
బలిచక్రవర్తి నన్ బట్టియిచ్చు
వనధిలోపలదాగి - కొనవచ్చుననుకొన్న
వటపత్రశాయియై అటవసించు.

భావము: గయుడు శ్రీ కృష్ణుని వలన ప్రాణాపాయభయమును తొలగించుకొనే మార్గముకై ఇలా విచారిస్తున్నాడు. సాతాళలోకానికి సోయి ఏదోవిధంగా బ్రతుకుటయును సాధ్యముగాదు - విష్ణు భక్తుడైన బలిచక్రవర్తి నన్ను బంధించి కృష్ణునికి అర్పిస్తాడు - ఇక సముద్రములో దాగుండడంవల్లను ఉపయోగం లేదు. శ్రీ కృష్ణుడు - వటపత్రశాయియై సముద్రమునందే ఉన్నాడు - ఇత్యాదికము. దేవతానివాసమైన మణ్ణిచెట్టు, రాక్షసనివాసముగాను, విక్రమార్కుచరితాదులందు కీర్తింపబడింది పలవృక్షానికే రాళ్ళదెబ్బలు - అన్నవిధంగా మంచి ఉన్నచోటనే చెడ్డయు ఉంటుంది. అయినను మంచిని అనుసరించి గ్రహింపవలసియేయుండును.

అశ్వత్థవృక్షము - రావిచెట్టు

భగవద్గీతలో - గీతాచార్యుడు - అశ్వత్థః సర్వవృక్షాణామ్ (వృక్షములలో అశ్వత్థవృక్షము నా స్వరూపము) అన్నాడు. ఇక సంసారమే అశ్వత్థవృక్షంగా పంచదశాధ్యాయంలో ఇలా ప్రస్తుతించబడింది.

॥-ఊర్ధ్వమూల మధఃశాఖ మశ్వత్థం ప్రాహురవ్యయమ్।
భన్తాంసి యస్యపర్ణాని యస్తంవేద సవేదవిత్॥
కతోపనిషత్తునందును కొంత మార్పుతో ఇట్లున్నది
ఊర్ధ్వమూల అధఃశాఖ వీషోశ్వత్థః సనాతనః

భావము: పరిబ్రహ్మము మూలముగా గలదియు - మహదాధికమైన ఏడును ప్రకృతి వికృతులుగా గలదియు, అయిన ఈ సంసారము అనే అశ్వత్థవృక్షము సనాతనమైనది అనగా ఆద్యంతాలు లేనిది అగును.

వైయాకరణులు అశ్వత్థసంసార పదాలకు దీనిని అనుసరించియే ఇలా నిర్వచనం చేస్తారు.

అ-శ్వ-త్థః ఈ ఏవంరూపేనతిష్ఠతీ అశ్వత్థః పృషోదరాదిత్యౌత్ సకారలోపః

లేవు ఈ విధంగా ఉండదు - అనగా వృద్ధిని సాందుతుంది - గనుక అశ్వత్థము - పృషోదరగా పరితమును అగుటచే - స్థాదాయువునందలి సకారమునకు లోపము.

సంసార పదనిర్వచనము:

యశ్చాత్మభేదవానస్తి సోనాత్మేతిహి లక్ష్యతే,
అనాత్మైవహిసంసారః ప్రకృతిశ్చేతి కథ్యతే,
సంసరణార్థి సంసారః ప్రకృతిః ప్రకరోత్యతః॥

(ప్రణవవాద దీపికా - ప్రథమోధ్యాయం: శ్రీ యోగానందయతిః)

భావము: ఆత్మభిన్నమైనది అనాత్మ అని తెలియదుగును - అనాత్మయే సంసారము అనియు ప్రకృతి అనియు తలంపదగును. సంసరణం వలన - అనగా ప్రాకుతూ పెరగడం వలన సంసారం అనబడును - ప్రకర్షగా అనగా అధికంగా మహదాదిరూపంగా విస్తృతిని పొందడం వలన (చేయడం వలన) ప్రకృతి అనబడును.

భగవద్గీతలోని - అశ్వత్థవక్ష నిర్వచనానికి ఈ సంసార - ప్రకృతి శబ్దనిర్వచనాలకు భేదంలేదు అని విజ్ఞులు తేలికగా గ్రహింపగలరు!

ప్రకృతికి పరమాత్మకు భేదం లేదు. సృష్టిని అసరా ప్రకృతియనియు. దానిని ధరించే దానిని పరాప్రకృతి అనియు రెండును ఈశ్వరాంశలు లేక పరమాత్మ స్వరూపములు అనియు భగవద్గీత బోధిస్తున్నది. అందుచే అశ్వత్థదర్శనము వలన రాజ్యభావన అనగా ఆత్మరాజ్య భావన - స్వరాజ్య భావన, జనించడంలో ఎంతయో ఔచిత్యం గలదు. అయితే గృహప్రాంగణంలో మాత్రం దీనిని పెంచడం సాధ్యం గాదు. వెలుపల ఉండదగును. శాస్త్రకారులు, ఉత్తర దిశను పేర్కొనడం సైతం జ్ఞానహేతువుగా తెలియదగును.

ఇటులనే జువ్వి, మేడి చెట్ల విషయమును తెలియదగును. వివాహదులందు - జువ్వి, మేడి చెట్ల కొమ్మలను తెచ్చుటయును. వాటి సంబంధకణ్ణులతో అనగా పచ్చికణ్ణులతో పీటలు చేసి వధూవరులను ఆ పీటలపై కూర్చుండజేయడం సైతం పూర్వం ముఖ్యమైన ఆచారంగా ఉండేది.

ఏమైనను, ఇవి అన్నియు గ్రామ్య వృక్షాలు. శుభప్రదములు - వసతిని బట్టి ఇంటికి వెలుపల ఉండవచ్చును. చాయవృక్షాలు అగుటచే పుణ్యకాండలు - ఈ వృక్షాలను పెంచడమే గాక. వీటికింద కూర్చుండడానికి అరుగులు ఏర్పాటు చేయడం ఆచారంలో గలదు.

ఇటుల వృక్షాలను విమర్శిస్తూ పోయినచో - వాస్తు శాస్త్రానికి బదులు వృక్షశాస్త్రంగా ఈ గ్రంథం అగును. అందుచే ఈ చర్చను ఇంతటితో ముగింతును. ఏదేని నిషిద్ధవృక్షంగా తోచినచో దానికి దగ్గరగా శాస్త్రకారులు పేర్కొనిన వృక్షాలైన అశోక

పనసాదులలో ఒకటిగాని రెండుగాని పెంచినచో - నిషిద్ధ వృక్షదోషం పోవును అనియు తలంపదగును.

ఈ విషయమును బృహత్సంహితలో వరాహమిహిరుడు ఇటుల బోధించాడు.

ఛింద్యాద్యదిన తరూంస్తాన్
తదంతరే పూజితావపేదన్యాన్ ।
పున్నాగాశోకరిష్ట
వకులపనసాన్ శమీశతా ॥

భావము: నిందిత వృక్షాలను కొట్టడానికి వీలుగానిచో అట్టి వృక్షాల సమీపమునందు పూజ్యవృక్షాలను కొన్నింటిని పెంచినచో - ఆ దోషము తొలగును - పూజితవృక్షాలు కొన్ని ఇటుల పేర్కొనబడినాయి - పున్నాగము - అశోకము, వేపచెట్టు - వకుళీము - పనసచెట్టు - జమ్మిచెట్టు, మద్దిచెట్టు - మొదలైనవి.

విశేషము: కొట్టడానికి నీలుగాని యెడల అనుటచే - ఈ క్రింది అంశము స్ఫురిస్తూ ఉంది. ప్రక్కయింటి పెరటిలో, మన యింటి ప్రక్కగా - తుమ్మచెట్టు ఉన్నది అనుకొందాము. దానిని కొట్టుటకు మనకు అధికారము లేదు గదా అట్టి పరిస్థితిలో మన పెరటిలో దానికి సమీపమునందు శుభవృక్షములను పెంచినచో, నింద్యవృక్షద్వేషము తొలగును అని గ్రహింపదగును.

మునగ చెట్టు - ఇది నిస్సార వృక్షము అనగా చర్మసారము ఉండదు. అంతఃసారము సైతము ఉండదు - నిస్సారవృక్షాలు ఇంటిలో ఉండరాదు అనియే శాస్త్రకారులు అన్నారు. కాని ఇది కూరగాయల జాతికి చెందినది. శిష్టాచారముగా ఇంటి పెరటిలో పెంచబడుతున్నది. దీనివలన ఇంటికి ఆపాయంలేదు. దీని ప్రక్కన తులసిచెట్టును పెంచి, దీనిని పెంచవచ్చును.

ఇటులనే - చిక్కుడు, కాకర, దొండ వంటి కూరగాయల చెట్లు సైతము ఫలమును బట్టి ఇంటి ఆవరణలో పెంచవచ్చును.

గుమ్మడి - సార - పొట్ల - వంటి కూరగాయల చెట్లు - అధికస్థలాన్ని ఆక్రమిస్తాయి. వీటి మధ్యన - పాములు మొదలైన విషజంతువులు చేరడానికి అవకాశముగలదు. అందుచే ఇంటి వెనుక ప్రత్యేకంగా పెరటితోట ఉన్నచో వీటిని పెంచవచ్చును. ముంగిట మాత్రము మంచిది గాదు. మరియు పొట్లకాయలు - పాములవలె క్రిందికి వ్రేలాడుతూ ఉంటాయి. కనుక రాత్రులందు వ్రేలాడే పాములకును, వాటికిని భేదం గుర్తించడం కష్టంగా ఉంటుంది.

ఈ విధంగా వృక్షాల విషయంలో వాస్తు శాస్త్రం అంతయును - వైద్యశాస్త్రాన్ని, ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రాన్ని అధికంగా ఆధారంగా చేసికొన్నది అని గ్రహింపదగును. అందుచే శాస్త్రాలకు అన్నింటికిని పరస్పరము సమన్వయము గలదు అని తెలియదగును.

వృక్షాల విషయంలో ఆధునిక వాస్తుశాస్త్రకారుల వింత భావనలు

కేవలము వాస్తువు ఒక్కటి సరిగానున్నంత మాత్రాన అన్ని శుభాలు గల్గును. అన్ని పనులు నెరవేరును అనియు తలంపరాదు. అని వెనుక వివరింపబడింది. అయిననూ పాఠకుల సౌకర్యమునకై అందలి ముఖ్యాంశాలను ఉల్లేఖిస్తున్నా.

పం చై తాని మహాబాహో కారణాని నిబోధమే ।
సాంఖ్యేకృతాన్తే ప్రోక్తాని సిద్ధయే సర్వకర్మణామ్ ॥
అధిష్ఠానం తథాకర్తా కరణంచపృథగ్విధమ్ ।
వివిధాశ్చపృథక్చేష్టా దైవం చైవాత్ర పంచమమ్ ॥
శరీర వాఙ్మనోభిర్యత్కర్మ ప్రారభతే నరః ।
న్యాయంవా విపరీతంవా పంచైతేతస్య హేతవః ॥

(భగవద్గీతా - అష్టాదశోధ్యాయం 13-14-15 శ్లోకాలు)

భావము: ఓ అర్జునా! ఏ పని అయినా - ఆ పని మంచిది అయినా లేక చెడ్డది అయినా నిరాటంకంగా నెరవేరాలంటే - సాంఖ్య సిద్ధాంతంలో అయిదు కారణాలు నొక్కి వక్కాణింపబడినాయి అవియేవి అనగా -

1. అధిష్ఠానము - సుఖదుఃఖ భోగయుతమైన శరీరము
2. కర్తా - నేను కర్తను - నేను భోక్తను ఇత్యాదిగా సర్వత్ర అహంభావియైన చిదాభాసరూపుడగు జీవుడు.

ఉపయము నుపాదు 9 గంటల ప్రాంతము నుండి వాదాపు 12 గంటల వరకు ఉండే ముప్పాకాలంలో ఇంటిపీడికి అనగా పై భాగానికి నీటిరాని విధంగా శాస్త్రబోధిత వృద్ధాలు - మరియు శిష్టాచార సిద్ధాంతాలను అయిన వృద్ధాలు ఉంచుచున్నాను. ఇంటిపీడికి అనుటచే ఇంటి వసతికారానికి నీడ వచ్చినను వాడుచేడు అని గ్రహించుచున్నాను.

శాస్త్రకారులు తెలుపని వృద్ధాలు వీటిని గృహావరణలో ఉన్నచో, అవి ఉపయోగకరములుగా తోచినచో వాటి ప్రకృతి శాస్త్రబోధిత శుభవృక్షాలను పెంచినచో ఆ దోషంపోవును అని గ్రహించదగును.

2. గృహోన్నతి - ఇంటియొక్క ఎత్తు - ప్రాథమిక విషయములు

1. ఇచ్చట ద్వారము క్రింద ఉండే బండనుండి - ఇంటిలోపల దూలము క్రిందివరకు ఉండే కొలతను మాత్రమే ఇంటి ఎత్తు అని గ్రహించవలయును. చిన్నగదిగా ఉండి దూలము లేనిచో - అనగా దంతెలు ఉన్నచో వాటి క్రింద భాగము వరకు గడపక్రింది నుండి ఎన్ని అంగుళములు ఉండునో గుర్తించవలయును. దంతెలు పైతము ఉండనిచో అనగా సిమెంటు స్లాబ్ - ఇత్యాదివరకు ఉన్నచో, దాని క్రిందివరకు ఉండే అంగుళములను గుర్తించవలయును.
2. అంతేగాని నేలనుండి ఇంటి పైకప్పు యొక్క పైభాగము వరకు ఉండే కొలతను గ్రహించరాదు - అనగా పైకప్పు యొక్క మందమును కొలతలో చేర్చరాదు.
3. ఇట్లు ఉండే ఎత్తు యొక్క అంగుళములను ఎనిమిదిచే భాగించినచో శేషము, దేని అంతెయ్యే ఉండడము ఉత్తమము అగును. దీనిచే ఆయశుర్ది గల్గును.

ఆయ పరిచయము

ఆయములు ఎనిమిది గలవు

ధ్వజోధూమ్రాహారి: శ్వాగై: ఖరేభౌ వాయసోష్ఠమ:

భావము: 1. ద్వజాయము, 2. ధూమ్రాయము, 3. సింహాయము, 4. శ్వానాయము, 5. పృషఠాయము, 6. ఖరాయము, 7. గజాయము, 8. కాకాయము అని ఈ ఎనిమిది ఆయములకు పేర్లు.

ప్రస్తుతాంశము: పైన తెల్పిన ఎత్తును - ఎన్నోచే భాగించినచో ఒకటి మిగిలినచో ద్వజాయము అనియు, రెండు మిగిలినచో ధూమ్రాయము అనియు, 3 మిగిలినచో సింహాయము అనియు, 4 మిగిలినచో శ్వానాయము అనియు, 5 మిగిలినచో పృషఠాయము అనియు, 6 మిగిలినచో ఖరాయము అనియు, 7 మిగిలినచో గజాయము అనియు, 8 మిగిలినచో కాకాయము అనియు గ్రహించుచున్నాను. వీటిలో దేని సంఖ్యపైనే ఆయములు అనగా, 1-3-5-7 అనే - ద్వజ - సింహ - పృషఠ - గజాయములు - నాలుగు ప్రకృతిములు - రిక్తమైన ప్రకృతిములు అని తలచుచున్నాను.

గృహము యొక్క వైశాల్యవిషయములో పైలిము ఈ ఆయములే ఉండును - అయితే అచ్చట వైశాల్యమును - 9చే హెచ్చించి 8 చే భాగించవలసియుండును. పొడవుచే వెడల్పును గానిలేక వెడల్పుచే పొడవును గాను హెచ్చించినచో అనగా మిగిలినచో వెచ్చే లబ్ధిమును వైశాల్యము అందును.

ఉదా: $17 \times 17 = 289 + 8$

శేషము 1 అవును.

వివరణ: ఒక ఇల్లు - నిమిషయొక్కముగా 17 అడుగుల పొడవు. అయితే 17 అడుగులు వెడల్పు గలది అయిపోయినది. ఒక ఇల్లు - నిమిషయొక్కముగా 17 అడుగుల పొడవు. అయితే 17 అడుగులు వెడల్పు గలది అయిపోయినది. ఒక ఇల్లు - నిమిషయొక్కముగా 17 అడుగుల పొడవు. అయితే 17 అడుగులు వెడల్పు గలది అయిపోయినది. ఒక ఇల్లు - నిమిషయొక్కముగా 17 అడుగుల పొడవు. అయితే 17 అడుగులు వెడల్పు గలది అయిపోయినది.

1 వచ్చును. అనగా ధ్వజాయము వచ్చును. వైశాల్యమునకే పదము అనియు నామాంతరము గలదు.

ఈ వైశాల్యమును బట్టియే ధనము, ఋణము-తిథి-వారము మొదలైనవియును సాధింపబడును ఈ విషయం ఉత్తర గ్రంథములో వివరింపబడును ప్రస్తుతము ఎత్తు విషయమున మాత్రము సంగ్రహపరిచయము చేయబడింది.

నిర్మాణ విశేషాలను అనుసరించి ఎత్తు అనేది బహువిధాలుగా ఉంటుంది. సుశాలలకు ఏ విధంగాను - సింహాయము ఉండరాదు. ఈ విషయం నాల్గవ భాగంలో వివరంగా వ్రాయబడును.

నివాస గృహాల ఎత్తు విషయము

కడప లేక ముఖద్వారము క్రింది భాగము నుండి పండ్రెండు అడుగులకు మించి ఆయానుగుణంగా దూలం లేక ఇంటి పై కప్పు యొక్క క్రింది భాగానికి ఎత్తు ఉండుట అనేది అన్ని గృహాలకు ముఖ్యం అని తలంపవలయును.

గృహవాసులు కొంత ఎత్తుగలవారు అయినచో ఇంకను రెండు అడుగులు ఎత్తు ఆయానుగుణంగా ఇంటి యొక్క వైశాల్యానికి తగిన విధంగా ఉండడంలో దోషంలేదు, ఇందుకు కారణాలను శాస్త్రకారులు ఈ విధంగా తెలుపుదురు.

గృహస్వామిగాని - అతని ఆప్తబంధువులు గాని తలవంచుకొని ప్రవేశింపని విధంగా ద్వారాలు ఉండవలయును. తలవంచుకొని ప్రవేశించే గృహస్వాములకు తలవంపులే అనగా అవమానములు, పరాభవాలు గల్గును అనియు పెద్దలు అందురు. తలవంచుట అనే పదానికి అవమానం అనియు ఒక అర్థం గలదు. తలవంపుకొంప అనగా అవమానాల ఇల్లు అని ద్వంద్వార్థం గలదు.

వంద సంవత్సరాల క్రిందట మానవుల సగటు ఎత్తు 8 అడుగుల వరకు ఉండేది. అట్టి స్థితిలో గృహద్వారమే కనీసము తొమ్మిది అడుగులకు తగ్గని విధంగా ఉండవలయును. సగటు ఎత్తు అనుటచే కొందరు విశేషవ్యక్తులు పది అడుగులకు మించియు ఎత్తుగా ఉండేవారు అని తెలియదగును, అట్టి స్థితిలో గృహద్వారాలు దాదాపు పదునొకండు అడుగుల వరకు ఎత్తు ఉండవలయును అని తెలియుచున్నది.

ఇక ఎద్దులు, ఆవులు గల్గిన భూస్వాములు లేక వ్యవసాయదారులు వంటి వారి గృహద్వారాలు అయినచో సుశాలల ఎత్తును అనుసరించి అనగా వాటికి తల తగలని విధంగా ఇంటిలో వాటిని కట్టే స్థలంలో మచ్చులు ఏర్పాటు చేస్తారు. ఈ మచ్చులపై వాటి ఆహారమైన గడ్డి, పొట్టు మొదలైనవి నిల్వ ఉంచడము నేటికిని కొన్ని గ్రామాలలో ఆచారంగా ఉంది. మచ్చుపై గడ్డి నిల్వ ఉంచడం సాధ్యంగాదు ఇలాంటి వ్యవసాయదారుల గృహాలు ఇంటి దేని మట్టానికి దాదాపు ఇరువది అడుగుల వరకు సైతము ఎత్తు ఉండడం అనుసరిము. నేడు రాయలసీమ ప్రాంతాలలోను, తెలంగాణా ప్రాంతాలలోను వ్యవసాయదారుల భవనాలు, ఇటుల ఎత్తు గలవిగానే దర్శనం ఇచ్చుచున్నాయి. మరియు గోడలకు అటకలు ఉంతురు ఈ - అటకలపై సామానులు ఉంచడం పరిచాటి. ఆ అటకలు ఇంటిలోని వారి ఎత్తుకంటే కొంచెం ఎత్తులో గోడలకు ఉంతురు. తక్కువ ఎత్తులో ఉన్నచో ఇంటిలోని వారి తలలకు ప్రమాదమున గోడవగ్గర తిరుగునప్పుడు తగిలే అవకాశం గలదు. సామాన్యంగా ఈ అటకలు ఇంట్లో ద్వార సమానమైన ఎత్తు నందు మాత్రమే ఉండును. ద్వారాల ఎత్తు, గృహవాసుల తలలకు తగినవి విధంగా ఉండవలయును అన్నాము. గనుక ఇవియును తలలకు తగలని విధంగా ఉండగలవు. కొన్ని యెడల అటకలు గోడలకు దాదాపు మూడు అడుగుల ఎత్తులోను ఉండును. ఇవి సామాన్యంగా పెంటగదిలో చెంబులు గ్లాసులు పెంటసామానులు ఉంచుకొనడానికి ఉపయోగిస్తారు. ఇటువంటి అటకలు పెంటముంటిలోని అలచుకాలలే అనుసంధింపబడియు ఉంటాయి. ఏమైనను ఇవి తక్కువ ఎత్తులో ఉండును గనుక, ఇంటిలోని వారి తలలకు తగిలే ప్రమాదంలేదు.

నేడు ఆధునిక యుగంలో - సామాన్యంగా చాలా మందికి గుమలలో నీటిలో ప్యానులు ఉండును. వాటి నీరాలుకు నీటి పైకప్పు మండి క్రిందికి పడిన మూడు అడుగులైన ప్యానలను అమరం అగును. ఇంటిలోని వారు పానీయక చేతులు పైకి ఎత్తినచో - ప్యానల కెక్కల నీటికి నీరు గల్గడానికి అవకాశం గలదు. అందుచే ఇంటిలోని వారు చేతులు పైకి ఎత్తినను తగలని అంత ఎత్తులో ప్యానులు ఉంచడం కుభం అగును. ఇది అంతయు చూడంగా నిమిషించినచో ఈ క్రింది విషయాలు బోధ పడుతున్నాయి.

సామాన్య నివాసగృహాలు - పడునైదు అడుగులకు తక్కువ ఎత్తుగా చేసేమట్టం నుండి లేవ కడు క్రింది బండనుండి ఉంచడం ఈ పడునైదు అడుగులకు అంగుళములలో సరిసంఖ్య అంగుళములు. అనగా 180 అంగుళములు అగును గనుక ఆయమునకు సరిపడునట్లుగా పైగా - చేసి అంగుళాలను చేర్చి ఎత్తు ఉంచడం మంచిది అని తెలియచేసెను.

యంత్ర క్రాంతములు (సిసిమా హార్వ్) యంత్రాలములు (స్ట్రెక్టరీలు) మున్నగునవియును తగిన విధమైన ఎత్తులో ఉంచవలెను. సిసిమా హార్వ్ అన్నియును బహుభంగా ఉంచుచు, కొన్నింటికి బాల్కనీలు ఉంటాయి కొన్నింటికి ఉంచుచు. అందుచే క్రేన్లుల సంస్కారములలోను చిన్నవి అనేది ఉండును. వానికి తగినట్లు వెడల్పు, సోదపు ఏర్పడును. ఈ సోదపు వెడల్పులను బట్టి ఎత్తు ఏర్పడును. అరిందంనందలి ఎత్తు, వెనుకకు ఎచ్చు సరికి తగినట్లును. అందుచే నిరసాయకరంగా ఎత్తును ఉంచదగును. ఇటువంటి స్థలాలలో ఏ ఎత్తునకు ఆయమును నిర్ణయించునందునకై - నట్టనడుమ ఉండే ఎత్తును గ్రహించడం సముచితము.

స్ట్రెక్టరీల విషయంలోను పొందించే యంత్రాల పరిస్థితిని అనుసరించి ఎత్తును నిర్ణయించవలసి యుండును. సంకల్పమును బట్టి - యంత్రాల పొందిక విషయాలలోని కొన్ని విషయాలను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ యంత్రాలను - ముఖ్యంగా బడునైన యంత్రాలను పొందించే సంకల్పము నందు - ఈశాన్యమునందును - నడుమ భాగం నందును - యంత్రాలు లేని విధంగా స్వల్ప విహించడం అనునవి - విధిలేక యంత్రాలు ఉంచవలసి వచ్చినచో - కేరైన్లు అనగా ఎక్కువ బడువులేని వాటిని ఉంచడం కుభం అగును. నీలననగా ఈశాన్యము స్థిరవాస్తు పురుషుని తీర్మానము అగును. నడీమిదానము - స్థిరవాస్తు పురుషుని యొక్క వ్యాపయ భాగము అగును - ఈ రెండును వాస్తుపురుషుని మధ్యాపయవాలలో ముఖ్యములును, జీర్ణ దానములును అగును. అందుచే యంత్రాలు అధికంగా రిఫేరికి పోవచ్చును.

అందుచే యంత్రాల చిక్రాలను సామ్యమైనవియు మార్పునను గాని, ఉత్తరమునను గాని, తిరుగునట్లు అమర్చడం కుభం. ఈ విషయంలో వాస్తు శాస్త్రజ్ఞులను సంప్రదించడం కుభం అని తెలియదగును.

3. గృహోన్నతి విషయంలో కుతత్వాలు

ఏ గ్రంథం అయినను, ఎంతటి చిన్నది కాస్త గ్రంథం అయినను, నాటి సంఘానికి ప్రతిదింబం అనర తప్పుడు. పాఠ్యపరిమితులును, సార్వకాలికములును అయిన కాస్త గ్రంథాల యందును. ఆయా గ్రంథరీతల కాలాన్ని అనుసరించి నాటి సాంఘిక విషయాలు ఏదో విధంగా చోటు చేసుకుంటూనే ఉంటాయి.

అందు విషయము - చేపరీత అత్యధిక బోధమును ప్రస్తావనయిందో ప్రముఖస్తానాన్ని ఆరెమించినదియును అయిన ప్రసిద్ధ భగవద్గీతా కాస్తవిషయాన్ని పరిశీలించండి.

ప్రీతి ముష్టానువాద్యేయ భాయలే వ్యవహరితః

(భగవద్గీత - ప్రథమాధ్యాయము)

విధంగా అంగుళములు చేర్చవచ్చును.

ఉదాహరణము: ఇంటి నెడల్పు 16 అడుగులు ఉన్నది. అందు నాల్గవ భాగము $(16+4=)4$ అడుగులు వచ్చును. నాల్గవ భాగమును మొత్తములో చేర్చినచో $16+4=20$ అడుగులు అగును. ఇరువదిలో సగము పది అడుగులు అగును. ఏది అడుగులను 120 అంగుళములు అగును. ఇది ఆయమునకు సరిపడదు. అందుచే పైగా ఒక అంగుళము చేర్చవలయును. అప్పుడు $120+1=121$ అంగుళములు అగును, 121 అంకెను 8చే భాగించినచో 1 శేషము వచ్చును. ఒకటి శేషము అయినచో ధ్వజాయము అగును.

వైదేహి వాటము: సాంచాల వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో వైదేహివాటము అగును.

3. కౌరవ్య వాటము: వైదేహి వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో కౌరవ్యవాటము అగును. దీనినే కౌరవవాటము అనియును అందురు.

4. కౌజన్య వాటము: కౌరవ్య వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో కౌజన్య వాటము అగును.

5. మాగధ వాటము: కౌజన్య వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో మాగధ వాటము అగును.

6. శూరసేన వాటము: మాగధ వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో శూరసేన వాటము అగును.

7. గాంధార వాటము: శూరసేన వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో గాంధార వాటము అగును.

8. అవంతి వాటము: గాంధార వాటముపై రెండు అంగుళములు చేర్చినచో అవంతి వాటము అగును.

ఈ అష్టవాటములలో - దేవతామందిరములకు - అవంతి వాటమును, బ్రాహ్మణులకు - మాగధవాటమును, క్షత్రియులకు - శూరసేన వాటమును - వైశ్యులకు - కౌజన్య వాటమును శూద్రులకు - వైదేహి వాటమును తగినవి అని నిర్ణయించారు. ఇక తక్కిన సాంచాల - కౌరవ - గాంధారములచే మూడు వాటకములు చాకలి, మంగలి - వేశ్యలు మొదలగువారికి తగినవిగా వారు భావించారు.

ఈ ఎత్తును ముఖద్వారం వద్దనే నాటి శాస్త్రజ్ఞులు భావించి యుందురు. ఇల్లంతయు ఇదే ఎత్తులో ఉండడం అనేది ప్రాచీన వాస్తు శాస్త్రాలకు సమ్మతంగా లేదు. మరియు శిథిల ప్రాచీన నిర్మాణాలు పైతం ఇటుల కనబడడంలేదు. వాస్తు పురుషమర్మవేధ లేని విధంగా గృహాన్ని బట్టి, ఒకటి రెండు అంకణాలు మధ్యలో మూడు లేక నాలుగు అడుగులు పైకి ఎత్తుగా కట్టి గాలి వెలుతురుకై ప్రక్కగా కిటికీలు భవనాలు నేటికిని గలవు. లేక నడుమ ఎలాంటి మూత వేయక చుట్టు నాలుగు వసారాలు వేసిన భవనాలును గలవు. ఇవి శాస్త్రసమ్మతాలు అనియు వెనుక తెలుపబడింది. నడుమ ఖాళీస్థలంలో పడిన నీరు, తూర్పు ఈశాన్యములు నుండే సారంగాల ద్వారా వెలుపలికి పోయే ఏర్పాటు ఉండును. ఈ నడుమ ఉండేతగ్గుస్థలము - ఇంటి వెలుపల ఉండే భూమి మట్టమున కంటే కొంత ఎత్తులో ఉండును. అందుచే నీరు తేలికగా వెలుపలికి పోవును. ఏమైనను - కులాలను అనుసరించిన ఈ విభజన అనేది సభ్యసమాజానికి తలవంపు అగును.

మహర్షయ: సప్తపూర్వే చత్వారోనునవస్తథా

మద్భావామానసా జాతా ఏషాంలోకే ఇమా: ప్రజా:॥

భావము: నా వలన కశ్యపాది మహర్షులును స్వాయంభువాది మనువులును జనించారు, వారివలన - ఈ సమస్తప్రజల సృష్టియును గల్గినది. ఇట్టి మానవులందరును మనుసంతానమో - మహర్షి సంతానమో - అగుదురు మూలము పరబ్రహ్మభూత - మహర్షి - మలయాళస్వాముల వారు - ఏదేని పర్వదినాలలో పూజాదికార్యక్రమాల యందు

సంకల్పసమయాన - మాతో ఇట్లు అనేడివారు. గోత్రముతెలిసినవారు - గోత్రముతో చేయండి - గోత్రము తెలియని వారు - పరబ్రహ్మగోత్రోద్భవః అని చెప్పండి - అనే వారు.
ఇట్టిస్థితిలో కులాల ప్రకారం గృహనిర్మాణం కంటే వృత్తిని బట్టి గృహనిర్మాణం శుభం అని తెలియదగును.

4. దారు లక్షణములు

దారు - అనగా కొయ్యలేక కట్ట అని అర్థము. 'క్ర క చ కురారాదినా దీర్యతే ఇతి దారు' అని దారు శబ్ద నిర్వచనము - అంపము, గొడ్డలి మొదలైన వాటిచే చీల్చబడునది గనుక దీనికి దారువు అని పేరు గల్గినది. 'ద్య - నివారణే' - అనే దాతువునకు (ఋ) ఉ - ప్రత్యయము వచ్చి ఆదివృద్ధి గల్గడం వలన 'దారు' శబ్దము ఏర్పడినది అని వైయాకరణులు అందురు.

ఇది ఎంతగా సిమెంటు ఉక్కు ఇత్యాదుల తోడియుగమైనను - ఎవరో కొందరు తప్ప సామాన్యంగా కొన్ని ముఖ్యమైన గృహోపకరణముల విషయంలో అధిక జనులు దారువులను ఉపయోగిస్తూ ఉందురు. అందుచే ఎటువంటి దారువులు ఇంటికి వాడుట మంచిదియో ఎటువంటివి ఉపయోగింపరాదో తెలిసికొనడం మిక్కిలి అవసరం అనే భావంతో వాటి విషయం ఇచ్చట సంగ్రహంగా వ్రాయుచున్నాను.

5. సజీవ నిర్జీవ దారువులు

వృక్షములు జీవించియుండగా - గొడ్డలితో ఛేదించి గాని, అంపముతో కోసిగాని - విఱచిగాని ఇతర విధంగా గాని వాటినుండి తీయబడిన కొయ్యలు సజీవ దారువులు అనబడును - వాయువు వలన గాని వరదతాకిడిచే గాని పడిన వృక్షాల కట్టలును సజీవదారువులే అగును వీటిలో యోగ్యమైనవాటిని గృహాలకు వాడవచ్చును.

నిర్జీవ దారువుల లక్షణము

1. వేరు పురుగుల నల్లగాని, చీడలవల్లగాని, ద్రావకాది మందుల కారణంగా గాని స్వయంగా గాని చనిపోయిన వృక్షాల కట్టలు నిర్జీవ దారువులు అనబడును.
2. అగ్ని ప్రమాదం కారణంగా చనిపోయిన వృక్షాల కట్టలు నిర్జీవ దారువులు అనబడును. ఈ కట్టలు జీవకళతలగి ఉంటాయి. ముఖ్యంగా కట్టలలో తైలపదార్థం నశించడం వలన కాంతి లేనివి యై యుండును. కొంత అనుభవం గలవారు తేలికగా ఇలాంటి కట్టలను గుర్తింపగలరు. రోగంచే చనిపోయినవాడికి - హత్యచే మృతుడైన వాడికి ఉన్నంత తేడా రెండు కట్టల యందు స్పష్టంగా కనబడుతుంది. ఇలాంటి నిర్జీవదారువులను - గృహోపకరణములకు వాడరాదు అని తెలియదగును.

6. సజీవ దారువులను అమర్చుటలో కొన్ని నియమములు

కట్టలను చూచినచో అనుభవజ్ఞులైన వారలు. వాటి క్రింది భాగము అనగా మొదలు ప్రక్క భాగము ఏదియో అటులనే పై భాగము ఏదియో తేలికగా గుర్తింపగలరు. కట్టలు ఎంత నున్నగా తూపడచేయబడినను రంగు పూయనిచో పై భాగమును క్రింది భాగాన్ని వడ్రంగులు, రైతులు గమనింపగలరు - అందుచే అటుల గుర్తించిన మీదట - ద్వారబంధాలు అలాగే స్తంభాలు మొదలగు వాటికి వాడునప్పుడు. క్రింది భాగాలను క్రిందికిని పై భాగాలను పైకిని ఉండేటట్లు అమర్చవలయును.

దూలాలుగా ఉపయోగించేటప్పుడు శాస్త్రకారులు ఈ క్రింది నియమాలను బోధించారు. తూర్పు పడమరలుగా దూలములు ఉంచవలసి వచ్చినచో పడమట మొదళ్లను - తూర్పున పై భాగములను ఉంచవలయును - ఉత్తర దక్షిణములుగా దూలాలు ఉంచవలసినచో దక్షిణమున మొదళ్లను ఉత్తరమున కొనలను ఉంచవలయును.

అందుచేత చివరకా తాత్పర్యము లేని నీయము నిరసము లేదు. అందుచేత అంగీకరించుట మాత్రమే సరైనది.

[illegible]

2. రెండవ ముద్రమును కాయవ్యమునుండి సజ్జ మొనము మొదలుమును = అశ్వమును మొదలై సజ్జ మొనము మొదలుమును వలయున్నది. అందు మొదలును వలయును వానిం కదా! అని అర్థము.

ఈ సందర్భము గుర్తించుచు కృష్ణకవిలు వైకుంఠ కళాంశ్ లెందు మొదళ్ళను - సుకాశ్యంశ్ లెందు కేసరియు
చరియినట్లునొక్కరు. సురియు మొలలందు ఒక మలమునై ఇంకొక మలమునై సుభిచి సుకాశ్య మై
ఇంకొక దోళించారు. సుకాశ్యంగా కాదు చేచ్చడం అనేది సుకాశ్య నియమముగా తెల్పబడింది - ఇట్లు
వైకుంఠ యందు లెందు మొదళ్ళ చేరినవి. ఇట్లు సట్లు చెయ్యవలయును అనే ప్రశ్న వచ్చును. అందులో సుకాశ్య
లెందు కేసరిలు చేరినవి. చేస్తూ చేసిన దాని సంధించాలి అనే ప్రశ్న వచ్చును.

అగ్నియమునకు కేయే చక్రణ విద్యుదవదిత మూలంపై అనుగా దాని మొదలుపై కాయవ్యాపి కేయే మూలము. దీనివల్ల మొదలు కేయే సంధింపవలయును. ఈ సంధించే సందర్భమునందు - పట్టమదికా మూలము యొక్క మొదటి భాగము నందు శ్రీంధి భాగంలో అనురానుగణంగా కంపముల ప్రసేస్తారు. అలాగే చక్రణ విద్యుదవదితమువల్ల మొదటి భాగంలో పై భాగాన్ని అనురానుగణంగా కంప ప్రసేస్తారు. అక్కడ మొదలుననుగుల విద్యుదవదితము. ఇది మూలాల వెదిల్చును బట్టి జరుగుతుంది. ఇది అగ్నియ కాయవ్యములందు మొదట్లో కంప ప్రసేస్తానికి అవకాశం గలదు గనుక విప్రవిషత్తిలేదు.

1. The first of these is the fact that the Government has not yet decided whether it will accept the offer of the United States to supply the necessary equipment.

కంటే వాయువు బలమైనది. 'వాయోస్తేజః' అనే శ్రుతినిబట్టి - వాయువు నుండియే అగ్నికి ఉత్పత్తిగలదు వాయువు లేనిచో అగ్నిమనలేదు - ఆరిపోవును.

8. ఉపయోగింపరాని మరి కొన్ని దారువులు

శ్మశాన వృక్షముల దారువులు - దేవాలయవృక్షముల దారువులు - భూతప్రేతాది నివాస వృక్ష దారువులు - యోగ్యములుగా అనగా సజీవదారువులైనను గృహమునకు ఉపయోగింపరాదు. నూతన గృహానికి జీర్ణగృహ దారువులను ఉపయోగింపరాదు. జీర్ణ గృహమునకు నూతన దారువులను ఉపయోగింపవచ్చును.

ఒక గృహానికి ఒకే జాతి దారువులను ఉపయోగించడం సర్వోత్తమము. రెండు జాతుల కష్టలను ఉపయోగించడం మధ్యమము. మూడు జాతుల కష్టలను ఉపయోగించడం అధమ పక్షము అగును.

నాల్గు జాతుల కష్టలను ఎట్టి పరిస్థితులలోను ఉపయోగింపరాదు. అని శాస్త్రకారులు నొక్కి వక్కాణించారు. అని అందరును గమనింపదగును.

9. స్తంభదూల సంఖ్యాది నిర్ణయము

స్తంభములు - వాటికి సమానమైన పిల్లర్లు మొదలైనవి సరిసంఖ్యలో ఉండవలయును - అనగా 2-4-6-8-10 మొదలగు పద్ధతిలో ఉండవలయును.

శ్లో॥ అథ వక్ష్యామి సంభేదాత్ స్తంభానాం పంక్తినిర్ణయమ్।
అయుగ్మాః పఞ్చయస్తత్ర యుగ్మాస్తంభాదయః సస్పృతాః॥

భావము: స్తంభపంక్తులు అనగా స్తంభమధ్య భాగములు బేసి సంఖ్యలోను స్తంభములు మొదలైనవి సరి సంఖ్యలోను ఉండవలయును.

విశేషము: పై శ్లోకమునందు స్తంభాదయః అని ఆదిపదమును పేర్కొనడం వలన - దూలములు వాసములు - ఖడ్గీలు - కిటికీలు మొదలైనవి సరిసంఖ్యలో ఉండవలయును అని గ్రహింపవలయును.

దేవాలయ నిర్మాణములందు యుగ్మాయుగ్మ సంఖ్యలో నెట్లయిననూ స్తంభాదులను ఉంచవచ్చును అని కొందరు శాస్త్రకారులు అందురు.

సరిసంఖ్య విషయములో కొందరు 10-20-30 వంటి సున్నతోడి సరిసంఖ్యలు పనికిరావు అందురు - ఇందుకు సరియైన ప్రమాణములు కనబడడంలేదు - దశస్తంభములతోడి గృహాలలో నివసించేవారు శుభంగా ఉండడం సైతం గలదు.

పది స్తంభాలతో గృహభేదాలు దాదాపు ఎన్నిది విధాలు ప్రాచీన వాస్తు గ్రంథాలలో ఉదాహరింపబడినాయి.

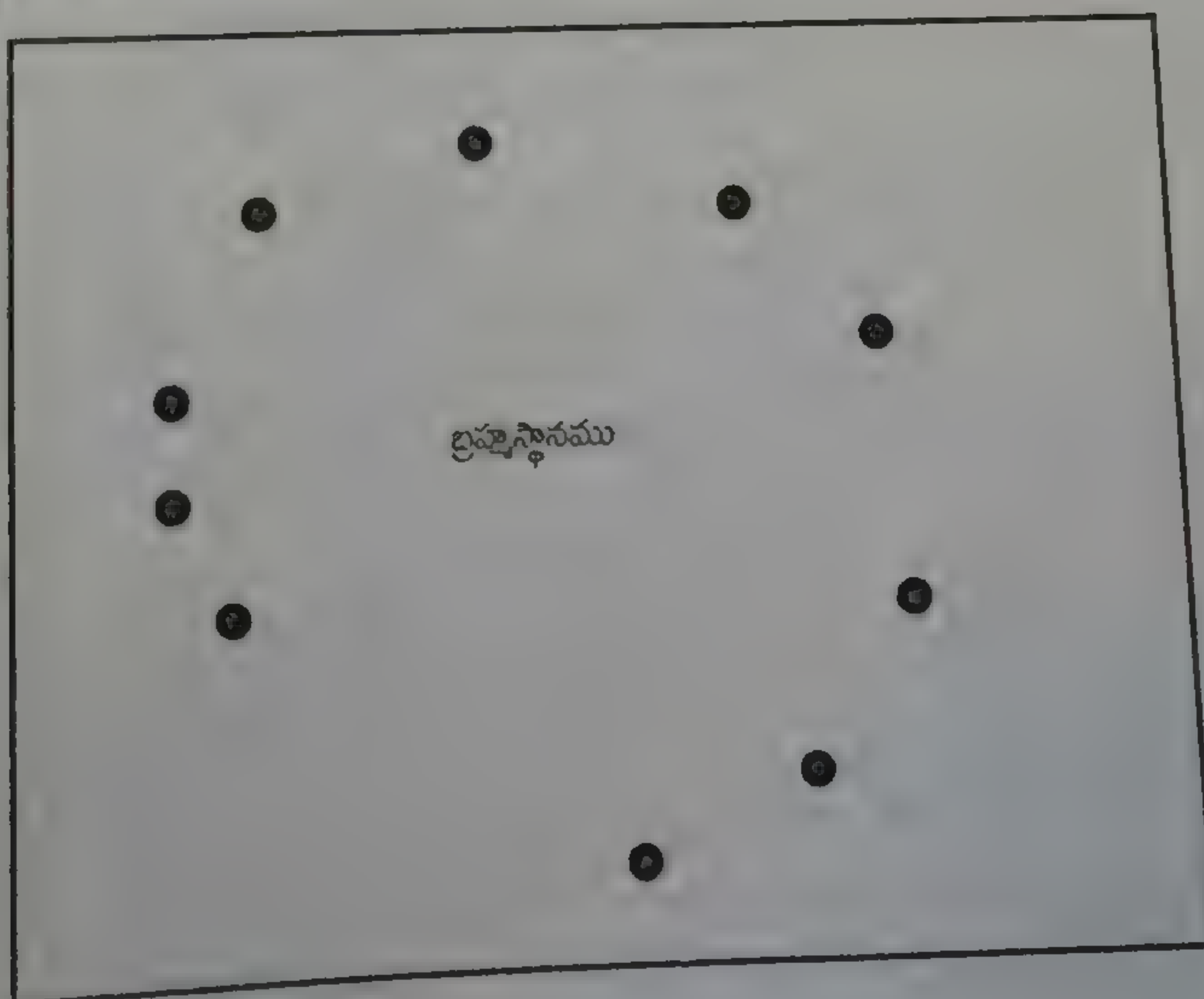
ఉదా 1:

ఉదా 2: అర్ధవృత్తాకారము

ఉదా: వృత్తాకార దశస్తంభ నిర్మాణము

ఇటువంటి ఉదాహరణలను బట్టి మున్నతోడి సరి అంకెల తోడి స్తంభాలు దూలాలు సముచితములే అని తెలియుచున్నది.

స్తంభాలు దూలాలు వరుసతప్పని విధంగా ఉండవలయును మరియు వాస్తు పురుష మర్మస్థానాలను లెక్కి ఉండవలయును.

ఇవి స్తంభాలు సైతము వృత్తాకారాలు అష్టకోణాకారాలు, ద్వాదశకోణాకారాలు, షోడశకోణాకారాలు ఇత్యాదిగా నిన్నియో భేదాలతో ఉండును.

కోణ మధ్య భాగాల యందు లతా-పుష్పాది చిత్రాలు, గంధర్వ కన్యకా శృంగార భంగిమలు శ్రీమంతుల సంపదకు ప్రసాదించుచున్న కొన్ని మొదల సాక్షాత్కారములు ఉంటాయి. ఇలాగే స్తంభాలకు, దూలాలకు మధ్యన ఉండే పొందిక చెక్కల యందును ఈ శిల్పనైపుణ్యం ఉండును.

లక్ష్మీసాక్షి - సువర్ణరేఖాస్థానము శివాది దేవతా శిల్పాలను మాత్రము చూపని నివాసగృహములందు చెక్కింపరు దేవతలములందు చిత్రం - అయో దేవతా ప్రాశస్త్యమును ప్రబోధించే గాథా చిత్రాలను సైతం చెక్కించడం ఆచారంగా ఉంది. శ్రీరైల ప్రాకారములందు శివురాణగాథా చిత్రాలు అన్నియు క్రమపద్ధతిలో గలవు. అటులే పురాణప్రసిద్ధి కైలాసస్థితిలోను చాలా సరిగ్ గలవు. ఈ విషయాన్ని సారములు అనుభవపూర్వకంగా గుర్తించురుగాక.

10. ద్వారలక్షణములు

ద్వార-వికాట- వికాట - ద్వార్ అనే శబ్దాలు - సర్వాయోగదాలు అగును అనగా ఈ సదాలు అన్నియును ఒకే వస్తువును బోధించేవి అని భావము.

ఇందు - ద్వార్ శబ్దము ద్వార శబ్దము అనియవార్త విషయంగా పరిశీలించినచో సమానంగానే ఉంటాయి. వే-అరేయస్వతీ ద్వారం - అనగా రెండు అరలు గలది ద్వారము అగును మొదట ద్వారానికి వాకిళ్లు రెండుగా ఉండేవి అని కనిపిస్తే తెలియుచున్నది. ప్రచుంగా గృహప్రవేశోపయుక్త మార్గమునకు ద్వార శబ్దము వాచకమైనది. అనగా అది వాకిలి ఒక్కటి గలదైనను ద్వారమే అగును.

పూర్వము నాలుగు ప్రక్కలను చెక్కలు గల్గిన వికట ఉండడము దానికి ద్వారాలు ఉండడము, అనేది ఆచారంలో ఉండేది. అందుచేతనే ప్రాచీనుల వికటమును చెక్కల విషయమునందు నీయమము ఏర్పాటుచేసినారు.

తే గా "దారువులు రెంటు ద్వార బంధమ్ముదగదు" ||

మంచమునకు మూడు జాతుల మర్పరాదు ।

తలుపు సరిపల్కులైయున్న దగదటండ్రు

తొడరి దూలముననడుమను - నడువరాదు ||

(కృష్ణవాస్తువు)

భావము: ద్వార బంధము యొక్క నాలుగు పట్టెలును ఒకే జాతికి చెందిన కజ్జలై యుండవలయును - రెండు మూడు నాలుగు జాతులకు చెందినవిగా ఉండరాదు. మంచము ఒక జాతికజ్జలు చెంది ఉండవచ్చును - లేక పట్టెలు నాలుగు ఒకజాతివిగాను - కోళ్ళు నాలుగు ఒకజాతిని గాను ఉండవలయును. అంతేగాని రెండు కోళ్ళు, రెండు పట్టెలు ఒక జాతివిగాను, రక్కిన రెండు కోళ్ళు రెండు పట్టెలు ఇంకొక జాతిని గాను - ఉండరాదు.

ద్వారములకు వాకిళ్లు అమర్చి విధానము

ద్వార శబ్ద నిర్వచనమును అనుసరించియే ద్వారానికి రెండు వాకిళ్లు ఉండవలసియు అని వేరుగా ఈ ప్రశ్నకు సమాధానము.

నేను ఒక వాకిలి ఉండడం పైతం కొన్ని యెడలగలదు - ఇట్లంటే పైనుండి క్రిందికి వేసే ఇనుప పెట్టెళ్లు పెట్టినాయి. అందుచే ద్వార శబ్ద నిర్వచనము తొలగిపోయి కేవలము గృహప్రవేశ మార్గము ద్వారముగా నేడు అయినది అని వెనుక నూచించినాను.

ఇక సాధారణంగా నివాస గృహాల విషయంలో వాకిండ్ల విషయమై శాస్త్రకర్తల యొక్క కొన్ని భావాలను సంగ్రహంగా పరిచయం చేయుచున్నాను. వాకిళ్లు పూర్తి దిగువుగా ఉండి మూయునప్పుడు గాని అలాగే తెరచినప్పుడుగాని శబ్దం గల్గించేవిగా ఉండరాదు. అట్లు శబ్దం గల్గించే వాకిళ్లు ఉండే గృహాలకు కలహభయం ఉండును అని శాస్త్రజ్ఞులు అందుకు.

ద్వార బంధానికి వాకిళ్ల సంధానము అనగా కూర్పు అనేది సమాన పద్ధతిలో ఉండవలయును, అటుల లేనిచో మనము తెలిచినను అది అనగా వాకిళ్లు స్వయంగా మూలపడుతూ వుంటాయి. కొన్ని ఇండ్లలో అటుల మూలపడుతుండేందుకై రాతిని, వాకిలికి క్రింది భాగాన ఉంచడం చాలా చోట్ల చూస్తూ ఉంటాము. కొన్ని యెడల చిలుకును సడలింపగానే స్వయంగా

తెరువబడుతూ పైతం వాకిళ్లు ఉండడం కలదు.

ఈ రెండు విధాలుగానూ వాకిళ్లు ఉండరాదు. ఇక ఎట్లుండవలయుననగా తెరచినచో తెరువబడి ఉండాలి. అలాగే మూసినచో మూయబడి ఉండాలి అంటే గాని, మూసికొనడంలో తెరుచుకొనడంలో స్వతంత్రములై ఉండరాదు.

ఇలా వాకిళ్లు గృహస్వామి ఆజ్ఞకు బద్ధములై ఉండిన గృహంలో క్రమశిక్షణ చక్కగా ఉండును అని శాస్త్రజ్ఞులు అందుకు అని సారాంశము. కొన్ని యెడల ముఖ్యంగా ప్రభుత్వకార్యాలయాలలో ముఖద్వారానికి ముందుభాగంలో సగానికి అక్కువగా ఒక స్ప్రింగ్ తలుపును అమరుస్తారు. అది తెరచినను వెంటనే స్వయంగా మూసుకొంటుంది. దాని విషయంలో ఏమి సమాధానం? అని కొందరికి సందేహం గల్గవచ్చును.

సమాధానము: యజమానుడే దానిని అటుల నిర్మించాడు. అది యజమానుని ఆజ్ఞను పాలిస్తూనే ఉంది. అందుచే అచ్చట ఆజ్ఞోల్లంఘనము అనేది లేదు గనుక దోషము లేదు అని తెలియదగును.

ద్వారముల ఎత్తు విషయము

ద్వారమునకు కపాట - కవాట శబ్దములు పర్యాయ పదములని వెనుక తెలిపియుంటిని. కం, శిర: పాటయతి చీరయతి ఇతి కపాట: = శిరమును, చీటునట్లు లేక పగులునట్లు చేయునది గనుక ఇది కపాటము అయినది. అటులనే, కంవిర: వాటయతి వ్యధయతీతి కవాట:= శిరమును బాధించునది గనుక కవాటము అయినది.

ఈ నిర్వచనాలను అనుసరించి మొదట గృహాలకు ద్వారాలు ఎత్తులేనివిగా ఉండేవి అనియు గృహంలో ప్రవేశించేవారు నమ్రశిరస్కులై అనగా శిరములు వంచుకొన్నవారలై - శిరములను వంచుకొని లోనికి అడుగిడేవారు అనియు - అటుల చేయకపోరపాటును - తల ఎత్తినచో తలలుగాయపడేవి అనియు తెలియుచున్నది. భూస్వాములు

- రైతులు - మొదలగు వారి గృహాలకు - ఇలా తలవంపు ద్వారాలు ఏ మాత్రం పనికిరావు. అయిదారు అడుగుల ఎత్తు ఉండే ఎద్దులు సైతం కొందరు రైతులకు ఉండును. వాటికి మూపురం. కొమ్ములు సైతం ఉండును. చునుమ్ములు పంగినడిచేయిండ్లలో వాటిని ప్రవేశింపజేయడం సాధ్యంగాదు.

అందుచే ద్వారములు గృహవాసుల అవసరాలను అనుసరించి తగిన ఎత్తులోను వెడల్పులోను ఉండడం అవసరము.

ఇది లక్షణములు - గుట్టలకు పందిరి అయినచో - వాటిపైన పయనించేవాడు ఉన్నను, తలతగిలని విధంగా ఉండడం ఉండదు. గుట్టలకు మేడ పయనించేవానిని గుట్టపు రోతు అని అందురు. ఏనుగు పై పయనిస్తూ దానిని అదుపులో ఉంచుకొనేవానిని మావటిడు అందురు. గుట్టాన్ని నడుపింపగలడు. గాని - మావటిడు మాత్రం వాటిని ఏనుగును అలోపరించే దాన్ని నడుపిస్తాడు. పైన ఉండిననే అందుశం ద్వారా దానిని అదుపులోనికి తీసుకును. ఇలాంటి గుట్టలకు ద్వారాలు అందుకు తగినట్లుగా ఎత్తుగా ఉండక తప్పదు అచ్చట పంగి పయనించడం మావటికి గాని, ఏనుగునకుగాని సాధ్యపడదు. కవాట - కపాట శబ్దాలకు అనుగుణంగా పంగి నడవడం అనేది నేడు కొన్ని దేవాలయాలకు మాత్రమే పరిమితమై ఉంది. అదియును గర్భగుడి చిన్నదిగా ఉండే దేవాలయములందు మాత్రమే గలదు. తిరుమలలోని శ్రీ వేంకటేశ్వరాలయము, శ్రీకాళహస్తీశ్వరాలయము మొదలైన కొన్ని అలయములందు తలుపు ఎత్తుకొనియే ద్వారాలలో ప్రవేశించడం గలదు. అసగా ద్వారం ఎత్తుగా గలపు అని భావము.

పెరిగిపోయిన గుర్తింపియే క్షణవాస్తు శాస్త్రకారుడు - కొంచెపైయున్న బొడవైన గూడదండ్రు అని ద్వార లక్షణమును అంగురముగా మొదట నిర్వచించెను - అసగా వాకిలి అనేది ఇంటిని అనుసరించి ఉండవలయునే గాని పొట్టిగా ఉండరాదు. అటులనే అధికమైన ఎత్తుగా సైతం ఉండరాదు అని క్షణవాస్తు కారుని భావము.

ద్వారము యొక్క ఎత్తునకు వెడల్పునకు ఉండవలసిన సంబంధమును సైతము ఇట్లు క్షణ వాస్తుపులో గలదు.

1. ఎత్తుకు ఏడుభాగాలు చేసి అందునాల్గు భాగాలకు ఎంతకొంత వచ్చునో అట్టి కొంతలో వెడల్పు ఉండవలయును. అసగా - ఏడు అడుగులు ఎత్తు ఉన్నచో సుమారు నాల్గు అడుగులు వెడల్పు ఉండవలయును ఎత్తును తొమ్మిది భాగాలుచేసి - అందరి అయిదు భాగాలకు ఎంతకొంత వచ్చునో అంతకొంత గలదిగా వెడల్పు ఉండవలయును.

ఉదా: గుమ్మము తొమ్మిది అడుగుల ఎత్తు ఉన్నచో దాదాపుగా వెడల్పు అయిదు అడుగులు ఉండవలయును దాదాపుగా - అనుటచే ఒకటి లేక రెండు అంగుళములు ఎక్కువగా ఉన్నను. తక్కువగా ఉన్నను దోషములేదు అని తెలియదగును.

సారాంశము: గృహవాసుల అవసరాలకు తగినట్లుగా నిరసాయకరముగా ద్వారాలు ఉండవలయును అని భావము. అవసరాలకు - అనుటచే - తలపైన గాని, భుజంమీద గాని, నీళ్ల బిందెనో, కడవనో - లేక ఇతర వస్తువునో ఉంచుకొని గృహంలో శ్రమలేని విధంగా ప్రవేశించుటకు అనువైన విధంగా ద్వారాలు ఉండవలయును అని తెలియదగును.

11. ద్వార విషయంలో కొన్ని వేధాదోషాలు

వేధ అనగా వ్యధ - బాధ. దుఃఖము అని అర్థము.

1. కూపవేధా దోషము: వాకిలికి ఎదురుగా ఇంటికి రోతట్టిన గాని - వెలుపలగాని బావి ఉండరాదు - అట్లు ఉన్నచో కూపవేధాదోషము పెచ్చును.

ఫలము: కూపవేధను పొందిన గృహము - గృహస్వామికిని అందులో నివసించేవారలకును అశుభకారములు అనగా

మూర్ఖరోగాన్ని గల్గిస్తుంది.

అందున్నవారికి అనుటచే అద్దెను వసించేవారికిని ఈ దోషము గల్గును అని తెలియదగును.

2. శైవ వేధా దోషము: సింహద్వారమునకు అనగా ముఖద్వారమునకు ఎదురుగా శివాలయము గాని శివలింగము గాని ఉండరాదు.

ఫలము: శైవవేధాదోషాన్ని పొందిన గృహము గృహవాసులకు వృద్ధిని గల్గింపదు.

గమనిక: 1. గర్భగుడిలోని శివలింగం నుండి - దేవాలయ ప్రాకారం వరకు ఎంతదూరం ఉండునో - అంత దూరాన్ని ప్రాకారం నుండి వదిలి గృహం కట్టుకొన్నచో ఈ శైవ వేధాదోషం గల్గదు అని తెలియదగును.

2. ప్రక్కలను గృహాలు ఉన్నచో ఈ దోషం లేదు అనియు కొందరు శాస్త్రకారులు అందురు.

3. దేవతావేధా దోషము: గృహము యొక్క ముఖద్వారానికి ఎదురుగా శక్త్యాలయముగాని - శైష్ణవాలయముగాని - రామమందిరము గాని, భజన మందిరముగాని, ఆంజనేయాలయము గాని, గణేశాలయముగాని ఇంకా ఇతరములైన ఏ దేవాలయముగాని ఉండరాదు - అటుల ఉన్నచో దేవతావేధా దోషము గల్గును.

ఫలము: దేవతా వేధను బొందిన సర్వవిధములైన అనర్థాలకు లక్ష్యములు అగుచుండును.

గమనిక: పూర్వోక్తవిధంగా - దేవతా విగ్రహానుండి ప్రాకారం వరకు ఉండే స్థలం యొక్క పరిమితికి తగిన దూరంలో ఉన్నచో ఈ దోషాలు గల్గవు.

శైవ వేధను ప్రత్యేకంగా పేర్కొనుటచే అది ఇతర దేవతా వేధల కంటే అధికమైన అనర్థాన్ని గల్గిస్తుంది అని తెలియదగును.

శైష్ణవాలయాల విషయంలో కొంత ఎదురుగా గృహాలు ఉన్నా ముఖద్వారాలు. ప్రక్కను ఉన్నచో ఈ దోషాలు ఉండవు అందురు.

శివాలయాలు - శక్త్యాలయాలు - వీరాంజనేయ దేవాలయము - నరసింహాలయము ఇత్యాది భీకరాలయములకు ఎదురుగా గృహాలే ఉండరాదు అనియు కొందరు శాస్త్రకారులు అందురు. నరసింహాలయములో లక్ష్మీదేవియు ఉన్నచో ఈ దోషం ఉండదు అని కొందరు అందురు.

సమీక్ష: దేవతా వేధను ఇటుల దెల్పడంలో మన పెద్దలు ఎంతో నైతికతను పవిత్రతను పాటించినట్లు తెలుస్తూ ఉంది.

ముఖద్వారం - దేవాలయమునకు ఎదురుగా ఉన్నచో - మంచాలు వేసికొని కూర్చుంటారు - కొన్ని యెడల - అసభ్య పదాలతో దూషించుకుంటారు. అసభ్యకార్యాలు చేస్తారు, కలహిస్తారు గూడా ఇంకను నీతి మాలినవాడు

దేవతా స్థలాన్ని సైతం కొంత ఆక్రమిస్తారు. ఇటుల ఎన్నియో దోషాలు చేయడానికి అవకాశం గల్గుతుంది. దీనిచే ఆలయ పవిత్రతకు భంగం గల్గుతుంది.

ఇటుల ఎన్నియో దోషాలను గుర్తించి దేవాలయ సమీపములందును ముఖ్యంగా దేవునికి ఎదురుగా తమయిండ్లకు ముఖద్వారాలను ఉంచుకొనరాదు అని శాస్త్రకారులు నిర్దేశించి ఉందురని తెలియుచున్నది.

4. బ్రాహ్మణవేధా దోషము: ముఖద్వారానికి ఎదురుగా బ్రాహ్మణ గృహం ఉండరాదు. అటుల ఉన్నచో బ్రాహ్మణవేధా దోషము గల్గును.

ఫలము: బ్రాహ్మణవేధా దోషమునొందిన గృహము గృహవాసులకు సర్వ అశుభాలను గల్గిస్తుంది. కొన్ని యెడల ఇంక నాశనం సైతం జనిస్తుంది.

వివరణ: బ్రహ్మవేదం, అథవా శుద్ధం పరచైతన్యం వేత్తి అధీతేవా ఇతి బ్రాహ్మణః అని బ్రాహ్మణ శబ్ద నిర్వచనము. (పద్మచంద్రకోశః లాహోరు ముద్రణ)

భావము: బ్రహ్మము అనగా వేదము లేక శుద్ధమైన పరచైతన్యము (పరంబ్రహ్మము) అగును - దానిని అధ్యయనం చేసేవాడు. లేక తెలిసికొన్నవాడు బ్రాహ్మణుడు అగును. బ్రహ్మవిద్ బ్రహ్మైవ భవతి (= బ్రహ్మజ్ఞాని బ్రహ్మయే అగును) అనే శ్రుతిని బట్టి బ్రహ్మజ్ఞానము గలవాడు బ్రహ్మమే అగును - దేవాలయాలలో ఉండే విగ్రహాలు అన్నియు సగుణబ్రహ్మకు ప్రతీకములైన ఆర్చావిగ్రహాలు మాత్రమే అగును. ఇక బ్రహ్మజ్ఞులైన మహాత్ములు అందరును సగుణబ్రహ్మలే అగుదురు. ఇట్టి వారి నివాసముల దగ్గర గృహాలు కట్టుకొన్నచో మిక్కిలి భక్తి శ్రద్ధలతో మెలగవలసియుండును, లేనిచో వారి ఆగ్రహానికి లక్ష్యమై సర్వనాశనం పొందవలసి వచ్చును. అనే భావంతో ఈ నియమం ఏర్పడియుండును. అంతేగాని జాతిమాత్రం బ్రాహ్మణులను గురించి గాదు అని తెలియదగును.

అందుచే అభివృద్ధిని కోరే సంసారులు, జ్ఞానుల విషయంలో, భక్తి శ్రద్ధలతో వర్తించి వారి ఆశీస్సులను పొందడం ఉభయము. ఈ మహాత్ములు దూరంగా ఉన్నను లేక దగ్గరగా ఉన్నను, దర్శించి పాదధూళిని శిరమున ధరించడం జన్మసార్థకత అనియు భావింపవలయును.

5. స్తంభవేధా దోషము: గృహము యొక్క సింహద్వారమునకు ఎదురుగాగానీ ప్రక్కనగానీ స్తంభములు ఉండరాదు. అటులనే ఇతర మరైన అవసరాలకు అనగా పందిరి మొదలైన వాటికొకటి పాతిన స్తంభముగాని ఉండరాదు. నిర్దుష్ (ఎలెక్ట్రిక్) స్తంభము సైతం ఉండరాదు. అట్లు ఉన్నచో స్తంభవేధాదోషము గల్గును.

ఫలము: ఈ దోషం భార్యా నష్టమును గల్గిస్తుంది మరియు గృహవాసులను దుర్గుణాసక్తులను గావిస్తుంది

పరిహారము: మధ్యన వీధి ఉన్నచో ఈ దోషం గల్గదు అనగా రోడ్డుకు అవతలి ప్రక్కన స్తంభాధికం ఉన్నచో స్తంభవేధా దోషం లేదు అని తెలియదగును.

6. పంకవేధా దోషము:

పంకము = బురద

ఇంటి యొక్క ముఖద్వారానికి ఎదురుగా బురద ఉన్న యెడల పంకవేధ అనేది గల్గును.

ఫలము: పంకవేధాగృహము గృహవాసులకు దుఃఖమును విచారాన్ని గల్గిస్తుంది.

వివరణ: నీరు నిలువనట్లు చేసినచో ఈ దోషము తొలగును. వర్షము వచ్చినప్పుడు గాని - నీరు చల్లుటచేగాని ఏర్పడిన తాత్కాలికమైన బురద విషయంలో ఈ దోషం వర్తింపదు.

7. ప్రవాహ వేధా దోషము: ముఖద్వారానికి ముందుగా ఏదేని వాగు - కాలువ - మొదలైనవి ప్రవహించునట్లు ఉండరాదు. అట్లు ఉన్నచో ప్రవాహవేధా దోషము గల్గును.

ఫలము: ప్రవాహ వేధా దోషము గల్గిన సంతాన నష్టము - వస్తునష్టము ఇత్యాదిరూపంగా దుఃఖాన్ని గల్గిస్తుంది.

వివరణ: పసిబిడ్డలు - పొరపాటున ప్రవాహం వద్దకు పోవడం, అపాయాలు పొందడం అటులనే వస్తువులు ప్రవాహంలో కొట్టుకొని పోవడం ఇత్యాది దోషాలు గల్గును అని ఫలితార్థంగా తెలియదగును.

పరిహారము: పెద్ద ప్రవాహము అయినచో రెండుపంచల గజాల దూరమును - చిన్న ప్రవాహమైనచో దానికి తగినట్లుగా కొంత దూరమునను ఉన్నచో ఈ దోషము లేదు అందురు.

శాశ్వత ప్రవాహాల విషయమునందే ఈ దోషము వర్తిస్తుంది గాని - వర్షము ద్వారా ఏర్పడే తాత్కాలిక ప్రవాహాల విషయంలో ఈ దోషం లేదు అని కొందరు శాస్త్రకారులు అందురు.

8. వృక్షవేధా దోషము: ముఖద్వారానికి ఎదురుగా శాస్త్రసమ్మతమైన వృక్షాలు సైతము ఉండరాదు. అటుల ఉన్నచో వృక్షవేధా దోషము గల్గును.

ఫలము: వృక్షవేధా దోషమునందిన గృహము - గృహవాసులను, అవినీతి వర్తనులను చేయును, స్త్రీలను సైతము శీలహీనులను గావించును.

వివరణ: శాస్త్రకారులు - ఇటుల ఫలమును దెల్పుటకు కారణము తెలియదు.

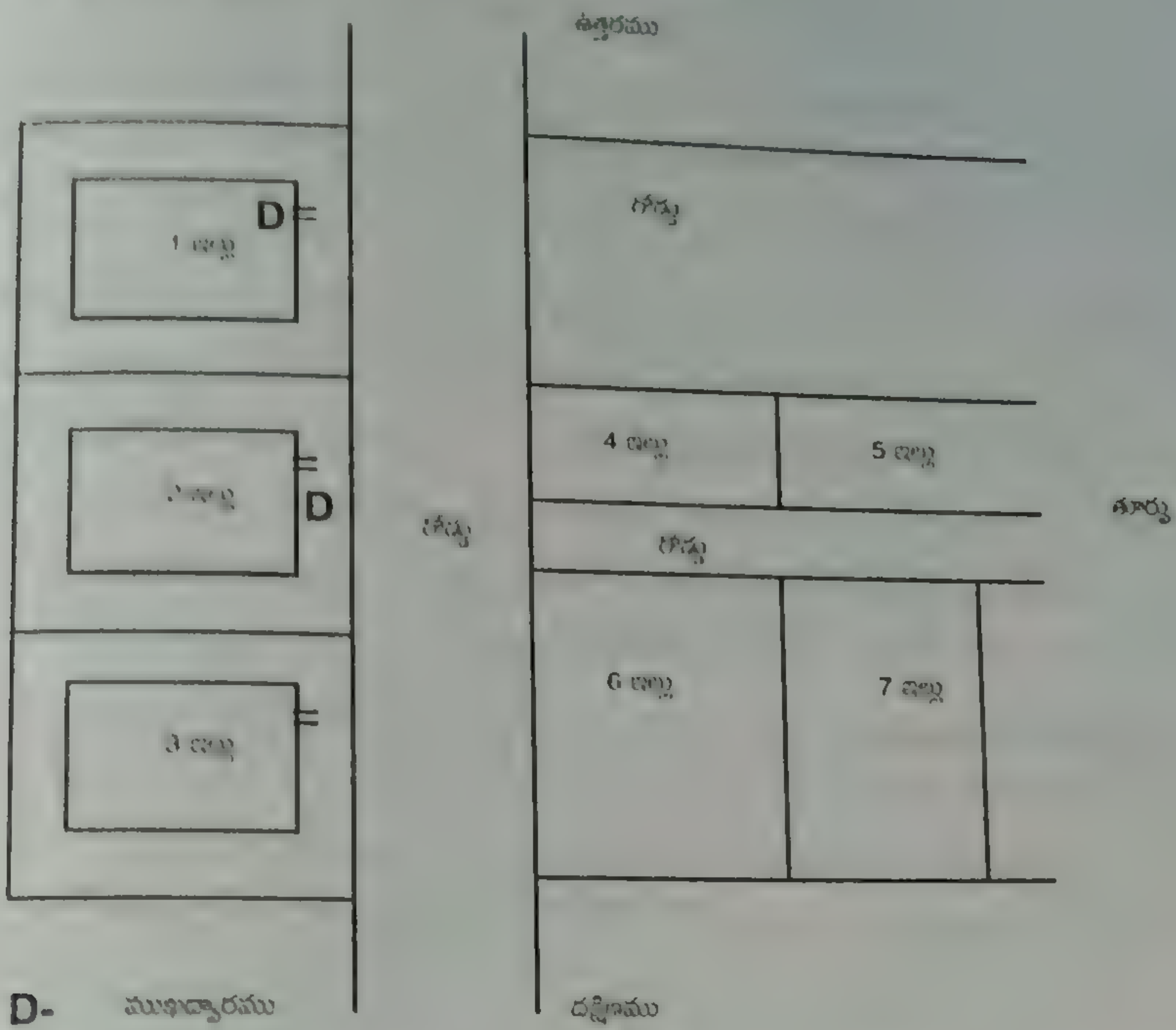
గమనిక: తొలగించుటకు అనగా నడికివేయుటకు వీలుగా - టెంకాయ చెట్టు వంటి పూజా వృక్షము ఉన్నచో దానిముందు ఇంటి ముఖద్వారం దిశను తులసి చెట్టును - ఉంచినచో ఈ దోషం తొలగును అని శాస్త్రకారులు అందురు. పూజా వృక్షాలు తొట్టలు పడి - ఇంటిమీద పడునట్లు ఉండినచో కొట్టవచ్చును గాని అకారణంగా కొట్టరాదు అనియు శాస్త్రజ్ఞులు అన్నారు. తొట్టల కారణంగా పాములు మొదలైన విషజంతువులకు నివాసాలైనను కొట్టవచ్చును అని వాస్తు శాస్త్రజ్ఞులు అన్నారు.

9. వీధివేధా దోషము: ఈ వేధా దోషాన్నే వీధిశూల అనియు రథ్యావేధ అని శాస్త్రకారులు అందురు. ముఖద్వారానికి ఎదురుగా వీధి ఉన్నచో వీధి వేధా దోషము అందురు.

వివరణ: అడ్డముగా పోయే వీధి, ఎదురుగా ఉండే వీధికంటె చిన్నదిగా అనగా తక్కువ వెడల్పుగా ఉన్నప్పుడు మాత్రమే, ఈ వీధి శూల దోషం గల్గును. ఎదురుగా ఉండే వీధి కంటె అడ్డముగా ఉండేవీధి ఎక్కువ వెడల్పు గలదైనచో ఈ దోషం గల్గదు.

ముఖ్యంగా అర్థం అయ్యేందుకు గాను - పటమును చూడుడు.

వివరణ: ఈ పటమునందు ఏడు ఇండ్ల స్థలాలు గలవు ఒకటవ నెంబరు ఇంటికి - ఉత్తర దక్షిణములుగా అర్థముగా ఒక రోడ్డు గలదు, ముఖద్వారానికి ఎదురుగా తూర్పు పడమరలు గాను ఇంకొక రోడ్డు గలదు, ఈ రెండు రోడ్లలో ఉత్తరముపడమరలు ఉండే రోడ్డు కంటే, ముఖద్వారానికి ఎదురుగా ఉండే తూర్పు పడమరలు గాని రోడ్డు యొక్క వెడల్పు, ఎక్కువగా ఉంది అందుచే ఈ యింటికి వీధి శూల దోషము గలదు.

ఇది రెండవ నెంబరు ఇంటికిన ఇటులనే అర్థముగా ఉత్తర దక్షిణ రోడ్డును అటులనే ముఖద్వారానికి ఎదురుగా తూర్పు పడమర రోడ్డు అనగా ముఖద్వారానికి ఎదురుగా ఉండే రోడ్డును - ఉత్తర దక్షిణ రోడ్డు కంటే వెడల్పు తక్కువగా గలదు. అందుచే వీధిశూల అనే దోషంలేదు. ఇక మూడవ నెంబరు ఇంటి విషయంలో ఈ దోషప్రసక్తియే లేదు.

దోష పరిహారము: వాస్తు శాస్త్రవేత్తలను సంప్రదించినచో ఒకటవ నెంబరు స్థలాన్ని సైతము - వీధి శూలరేసి విధింగా సవరించి గృహం కట్టుకొనవచ్చును. ముఖద్వారానికి మాత్రమే వీధివేధ అన్నారు గాని ఇంటికి లేదు. అందుచే ప్రవేశానికి గేటును ఉత్తరము అంచునగాని లేక దక్షిణము అంచునగాని శాస్త్రానుగుణ స్థలమునందు ఉంచి గృహాన్ని ఉత్తరముఖ ద్వారంగా గాని లేక దక్షిణముఖ ద్వారంగా గాని నిర్మింపవచ్చును.

చివరినామదేయులైన చంద్రయ్య, చెన్నారెడ్డి, జయలక్ష్మి వంటి వారికి ఉత్తర ముఖద్వారము కుదిరిగా ఉండగలదు. అటులనే సాయియ్య - శంకరయ్య, సురేశ్వర - సూర్యనారాయణ - హరినాథ్ వంటి వారికిని కొంతవరకు ఉత్తరముఖద్వారం కుభంగానే ఉంటుంది.

ఇక దక్షిణముఖద్వారం - తాతిరెడ్డి తపోధన్ - తాండవకృష్ణ - ధర్మారెడ్డి, దయానంద్ - నాగిరెడ్డి - నారాయణ - నరసింహం వంటి పేర్లు గలవారికి అనగా విశాఖ - అనూరాధా నక్షత్ర జాతకులకు శుభంగా ఉంటాయి.

అందుచే - రోడ్డునకు అనుకూలంగా శాస్త్ర సమ్మతంగా గేటుపడే విధానాన్ని అనుసరించి ఉత్తరముఖద్వారంగానో - దక్షిణముఖద్వారంగానో వాస్తుపురుషాంగ వేధా దోషరహితంగా ఇల్లును నిర్మించుకొనవచ్చును ఏమైనను ఇటువంటి ముఖ్యవిషయాలలో అనుభవజ్ఞులైన వాస్తుశాస్త్రవేత్తలను సంప్రదించడము సముచితము.

10. కాణవేధా దోషము: గృహము యొక్క ముఖద్వారానికి ఇరుప్రక్కలను కిటికీలు ఉండవలయును.

ఒక ప్రక్కన మాత్రమే కిటికీ ఉన్నచో - కాణవేధా దోషము వచ్చును.

ఫలము: ఈ కాణవేధా దోషము గృహవాసులకు నేత్రరోగము అంధత్వము మొదలైన దోషాలను గల్గిస్తుంది.

వివరణ: కిటికీలు సరిసంఖ్యలో ఉండవలయును అని నియమం గలదు. ద్వారానికి ఒక ప్రక్కన గదివచ్చునట్లు ఉన్నచో గదిలో పడునట్లుగానైనను రెండవ కిటికీని ఉంచవచ్చును - తుదకు కిటికీకి పైన అయినను ఇంకొక కిటికీని అమర్చిననూ ఈ దోషం కొంతవరకు శాంతింపవచ్చును.

11. వైకల్య వేధా దోషములు: గృహము యొక్క లోపలి భాగము యొక్క బేసి మట్టమునకు సమముగా ముఖద్వారముగాని తక్కిన ద్వారాలు ఉండవలయును - బేసి మట్టమునకు ఎత్తునగాని తగ్గున గాని ద్వారాలు ఉండరాదు. అటుల ఉన్నచో వికలత - లేక వైకల్యము అనే వేధాదోషం సంభవిస్తుంది.

ఫలము: ఈ - వికలతా దోషవేధ అనేది గృహవాసులకు అన్ని కార్యాలయందు వికలతనే అనగా శుభరాహిత్యాన్నే గల్గిస్తుంది.

వివరణ: ద్వారా బంధము (కడప) క్రింద ఉండే బండలేక సిమెంటు స్లాబ్, ఇంటి బేసి మట్టమునకు అనగా లోపలి భాగానికి. సమానంగా ఉండడం సర్వసమ్మతమైన పద్ధతి అగును కొందరు లోపలిభాగముకంటే ఒక అర్థ అంగుళము, అంగుళము ఎత్తుగా ఉండవచ్చును అందురు. అంతకుమించి మాత్రము ఎత్తు ఉండరాదు. అలా ఉండినచో ఇంటిలోనికి దిగినట్లుగా అగును - కూర్మపుష్ట స్థితిగా - బేసి మట్టము ఉండవలయుననెడి మూల సిద్ధాంతాలకు భంగం వాటిల్లును. అర్థ అంగుళం లేక అంగుళం ఎత్తు ఉన్నను ఒక ప్రక్కగా గోడకు చిన్నకన్నం - ఇంటిలోని నీరు అనగా ఇంటిని కడిగిన నీరు - వెలుపలికి వచ్చుటకు తగిన విధంగా ఉండవలయును - ఇంటిలో గానీ, ఇంటి కప్పుపైగానీ నీరు ఏమాత్రం నిలువరాదు అనేదియే వాస్తుశాస్త్రకారుల సిద్ధాంతం అని తెలియదగును. కృష్ణవాస్తుకారుని ఈ పద్యమును పరిశీలించండి.

కం॥ మిట్టతలన్ ద్వారంబును

నెట్టన దగ్గయినచోట - నిలయంబువెసన్॥

గట్టినమేలు దొలంగును

కొట్టమువెనుగాడినడువ - గూడదునిడివిన్॥

భావము: వాకిలిని ఎత్తుగా బెట్టి తగ్గుగా ఇల్లుగట్టరాదు. అట్లు కట్టిన యింటిలో నివసించేవారికి సిరులు - తగ్గిపోవును. అనగా తొలగిపోవును. కొట్టములో - నడుమ ఉండే వెనుగాడి క్రింద నిడివిగా నడువరాదు. భోజరాజు తన సమరాంగణ సూత్రధారములో ఈ దోషాలను, వీటి చెడు ఫలాలను ఇలా వివరించాడు.

నిమోన్నంతం కరాళంచ - సముఖం పృష్ఠదేశగమ్,
వామావర్తంచసమభం ద్వారమగ్రతరంగిహే ॥

భావము: ఇంటి బేసి మట్టమునకు తగ్గుచుగాని - అలాగే ఎత్తున గాని ద్వారము అనగా ముఖద్వారముగానీ ఇతర ద్వారాలు ఉండరాదు. ఇక ముఖద్వారము తక్కిన ద్వారాలకంటె కొంత పెద్దగా అందముగా చిలువలు - పుష్పంబులు - మొదలైన శుభసన్నువులతో చిత్రములతో యథాశక్తి నిర్మించుకొనవచ్చును. పాములు గద్దలు - పులులు, సింహాలు వంటి భయంకర ప్రాణుల చిత్రాలతో ఉండరాదు. ప్రాకారద్వారానికి అనగా కాంపొండు గేటుకు ఎదురుగా ముఖద్వారం ఉండరాదు. ముఖద్వారానికి కుడివైపుగా కాంపొండు గేటు ఉండదుగను. అటుల ఉన్నచో ఇంటి ద్వారము ప్రదక్షిణ మార్గమున ఉండును. ఇంటికి వెనుక భాగమున ముఖద్వారం ఉండరాదు.

అటులనే ప్రధాన గృహమును వీడి వసారాలో ముఖద్వారము ఉండరాదు. ఇటుల ఉన్నచో దుష్టఫలాలు సైతం ఇటుల విపరింపబడినాయి సమరాంగణ సూత్రాధారములో.

శ్లో॥ నిమ్రేస్యాత్ స్త్రీజితోభర్తా దుర్జనస్థితిరున్నతే,
సముభేసుతపీడాస్యాత్ ప్రేషగే చపలాస్త్రియః॥
వామే విత్తక్షయోనాశోభవ త్యగ్రతరే ప్రభోః
ద్వారం తస్మాన్నకర్తవ్య మీదృగ్రూపంవిచక్షణైః॥

భావము: తగ్గున ముఖద్వారం ఉన్నచో గృహస్వామి, స్త్రీలకు వశ్యుడు అగును. ఎత్తున ముఖద్వారం ఉన్నచో యజమానుడు దుర్జన స్నేహాలు గలవాడు అగును, కాంపొండు గేటుకు ఎదురుగా ముఖద్వారం ఉన్నచో సంతానపీడగల్గును, ఎడమ చేతి మీదుగా అనగా అప్రదక్షిణముగా గేటునుండి ప్రవేశించునట్లు ముఖద్వారం ఉన్నచో, గృహస్వామికి హానియును గల్గును.

విశేషము: 'సుతపీడా' పదాన్ని రెండు విధాలుగా వ్యాఖ్యానిస్తారు.

1. సుతాత్పీడా = సుతుని వలన బాధ
2. సుతస్యపీడా = సుతునికి బాధ

రెండును దుష్టములే అగును. గనుక గృహద్వారంలో నిలుచున్నచో కుడివైపుగా కాంపొండు గేటు ఉన్నచో రెండు దోషాలును అనగా సముఖదోషము వామావర్త దోషము రెండు దోషాలు తొలగును ఈ విషయమును గుర్తించడం శుభం అని తెలియదగును.

12. తూలాది వేధా దోషములు:

నాగదంత తులాస్తంభచిత్తి మూషా గవాక్షకాః॥

ద్వారమధ్యేనదాతవ్యాః నచైతేవిషమస్థితాః॥

(సమరాంగణ సూత్రధారము - భోజరాజు)

భావము: నాగదంతములు అనగా ఏనుగు దంతాల వలె ఉండే కట్టలు - చూలములు - స్తంభాలు - గోడలు - మూడలు కిటికీలు - ద్వారానికి నడుచు ఉండరాదు - ద్వారాన్ని చుట్టించి ఉన్నను ఇవి బేసి సంఖ్యలో ఉండరాదు.

విచరణ: ఏనుగు చుట్టలు తగిలించుకొనడానికి ఏనుగు దంతాల వలె కొంత సంవరణ అయ్యబడేముందిని వారు దోషాలు (కట్టలు) నాగదంతములు అనిబడును. ఇవి ద్వారము మీదిగానీ ద్వారానికి ఎదురుగా ఇంటిపై భాగాన ఉండే దంతాలకు కట్టబడిగాని లేక నిమిండు స్థాయిలకు అమర్చబడిగాని ఉండరాదు.

దేవతా = దేవతాములు: ఇవి ద్వారముపైని ఉండరాదు. ఒక చూలముగాని పెద్ద చూలాల కలయికగాని ద్వారముపై ఉండరాదు.

భిత్తి = గోడ: ద్వారము మీది బయటగా గోడను పెట్టరాదు. అనగా ద్వారముపైని భిత్తిపైని బండను గాని - లేక సిమెంటు స్లాబును గాని ద్వారము రెండు ప్రక్కల గోడలపైకి నెచ్చినట్లుగా వేసి ద్వార బంధానికి బయట పెట్టినట్లు చూడవలయును.

ద్వారముపై బయటగా గోడలే ఉండరాదు అనుటవలన సామానులు ఉంచి అధికభారాన్ని గల్గించే అటకలు ఉంచరాదు - అని ప్రత్యేకంగా తెల్పినవనరంలేదు. ద్వారంపై అటకలు ఉంచడమే గాక వాటిపై చెప్పులు పొరకలు వంటి నెస్తులు సైతం ఉంచడం కొన్ని ఇండ్లలో కలదు. ద్వారాలపైన శుభమైన దేవతా ప్రతిమలుగాని, పటాలు గాని, ఉంచి - ఆ దేవతల పాదాలక్రిందుగా ఇంటిలో ప్రవేశించడం శుభంగల్గిస్తుంది గాని పొరకల క్రిందను చెప్పుల క్రిందుగాను నడవడంలోని ఔచిత్యాన్ని పాఠకులు గ్రహింతురు గాక!

మూషా: మూషములు

బంగారు, వెండి మొదలైన ధాతువులను కరిగించే వర్తులాకారపు చిప్పను మూష - లేక మూస అందురు. అయితే ఈ మూషకు క్రింది వైపున రంధ్రం ఉండదు. ఇచ్చట వాస్తుశాస్త్రంలోని మూషకు - వర్తులాకారత అనగా గుండ్రంగా ఉండడం అనేది కంసాలి మూసకువలె సమానమే అయినను - మూషకములు అనగా ఎలుకలువేసే తొట్టలవలె రెండు ప్రక్కలను ద్వారాలు గల్గి - గాలి వెలుతురు, గృహంలోనికి పోవుటకు వీలుగా ఉండును. దీనిని గుండ్రని కిటికీ అనవచ్చును.

సమరాంగణ సూత్రధారములోని ఈకారికలు చదువుడు:

“అలిందశాలయోర్మధ్యేయాస్యాన్మాషేతిసాస్త్రితా

అలిందాశతికాప్యాహు ర్మాషాశతపరేజగు: ।

భద్రాశతిజగు:కేతి దన్యేపరిసరాశతి ।

వీకమూషామమూషాంచశాలాకుర్యాత్కదాచన” .

(ఇత్యాదికము)

భావము: అలిందము అనగా వసారా ! వసారానును ప్రధాన గృహానికి మధ్యన వర్తులాకారంగా ఉండే ఒకానొక విధమైన గవాక్షాన్ని మూష అందురు - చోరులు మొదలగు వారివలన భయంలేకుండుటకై వీటిలో కిటికీలకువలె ఇనుపచువ్వులు సైతం బిగిస్తారు. కొందరు అందానికై వీటిచుట్టూ బంగారు - వెండి ఇత్యాది నగీషునులు సైతం చేయిస్తారు.

ఈ మూషలనే కొందరు అళిందాలు అనియు, మరికొందరు భద్రములు అనియు, వేటొకరు పరిసరములు అనియు అందురు.

ఈ మూషలను గురించి అధికంగా తెలియగోరేవారు సమరాంగణ సూత్రధారమును పరింపగలరు.

ప్రస్తుతాంశము: ఇలాంటి మూషలు ద్వార బంధముపై ఉంచరాదు.

గవాక్షములు: కిటికీలు: పూర్వము కిటికీలను ఎద్దు కన్నులవలె గుండ్రంగా ఇంటికి పై భాగంలోను చుట్టూ గోడలయందును ఏర్పాటు చేసుకొనడం అనేది ఆచారంగా ఉండేది. వీటివలన ఇంటిలోనికి గాలి - వెలుతురు

వస్త్రము. పంటయుంటిలోని పొగ వెలువరికి పోవడానికి ఈ గవాక్షాలు మిక్కిలి ఉపయోగపడుతాయి. ప్రముఖ
 గవాక్షాలు ఉండవలసివచ్చినాగాని, ఉత్పాదకములైన వాటిగాను ఉండవలసివచ్చినాగాని, గోడలను కొండలను పంటగడులను
 పొగగేయు పై భాగాల గుండులు కిటికీలు మిక్కిలి చాలి చాలి పొక్కులు కలిగియున్న వాటివలన ఉదయము పంటయుంటి
 ముక్కి అరువూరి తిరుగుచే పొక్కులు ముక్కి కిక్కియు పోయిపోయి. అప్పుడు పొక్కు ద్వారా పంటయుంటిలోని
 గాలి బాగాలును వెలువడి పోయి - అప్పుడు పంటయుంటిలో అగును పట్టివచ్చు. గానీ కిటికీ ద్వారా ప్రవాహం
 వచ్చిన పొక్కు పొక్కు కిక్కియు పోయినది ద్వారానీ పొక్కు పట్టివచ్చును ముగించడం పైతరం గలదు.

ప్రస్తుతాంతము: ఈ గవాక్షాలు గానీ, కిటికీలుగానీ, ద్వారాలపై ఉండరాదు.

ఈ శ్లోకము ద్వారా గ్రహింపదగిన మరికొన్ని విషయాలు: గోడ అనేది ద్వారాలవలనపై అరువుగా ఉండరాదు
 ద్వారాలు - అంటే గానీ - ద్వారముధ్యే = ద్వారము యొక్క నడుమ అగుటచే - ద్వారానికి ముందు స్పర్శకగానీ, లే
 ప్రక్కన గానీ ఏ విధమైన గోడమూల పోటు ఉండరాదు.

గోడలపై ఉండవలసిన పంటయుంటిలోని గోడమూల పోటు అనియు - పరి ప్రక్కన అగుటచే ముఖద్వారం వలెయుండ
 వలెయుండ - పంటయుంటి గోడమూల పోటు అనియు తెలియదగును. ముంటిలోనుండి ఉండే ద్వారాల పంటయుంటిలో
 ఉండవలసి - ముందు పంటయుంటి ఉండే గోడమూలల పోటు తరలించుటలోనుండి యే అనియు గ్రహింపదగినది. ఈ
 విధంగా, గోడమూలల పోటులు గోడ - లేవరి ద్వారాలు గానీ - ముఖద్వారం గానీ ఉండరాదు. ఇటులనే స్తంభాల
 పోటులును ఏ ద్వారాలకు ఉండరాదు.

13. ద్వార వేధా దోషము:

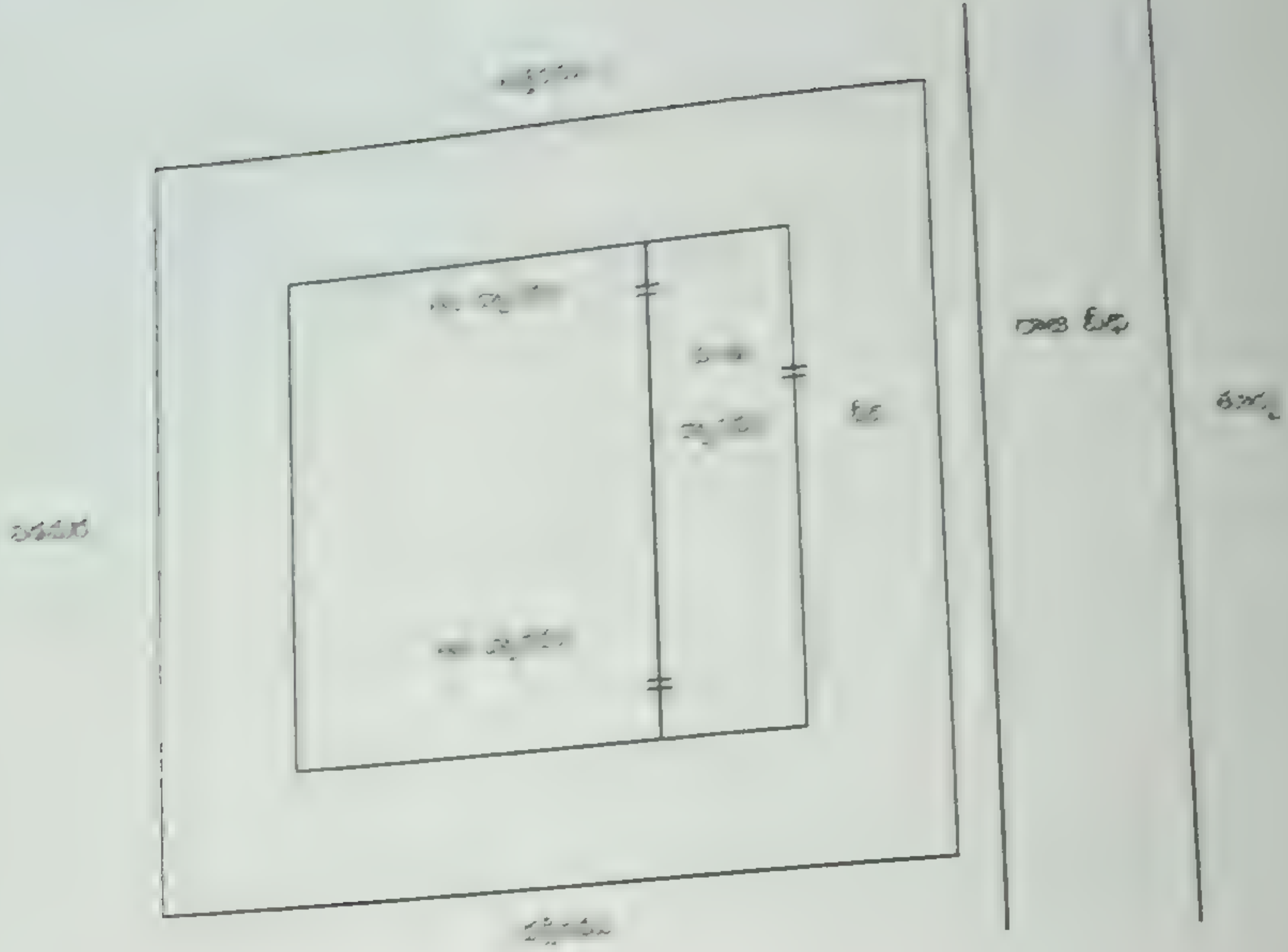
ఈ గ్రంథము యొక్క రెండవ భాగములో 15 మరియు 16 శీర్షికలందు ముఖద్వారాలును ఉపద్వారాలును
 గృహానికి ఎచ్చట ఉంచవలసినదియు కొంత వరకు వివరింపబడింది.

15 అధ్యాయ వచ్చి శాస్త్రవర్తలు ద్వారాల విషయంలో - లేని పోని సమస్యలను సృష్టిస్తున్నారు.

ద్వారమునకు ఏడుగుగా ద్వారము లేక పోవుటయును ద్వారవేధ - అని పేరు అనుచున్నారు. అటుల అనుటయే
 గాదు. ప్రాంతాధికమున గల్గినట్టి అంటలకు ద్వారములు ఏరున దప్పి ఉండవలసి దోషముగా దోధిస్తున్నారు -
 సరిగా శాస్త్ర సమ్మతంగా ఉండే ఉపద్వారాలను అనగా లోపలి ద్వారాలను తీయించి ముఖద్వారానికి ఎదురుగా
 బయటవలెగా పట్టిస్తున్నారు. పోనీ, ఇందువలన అంటలు పోవుచున్నవి అంటె అపయియు లేదు. శాస్త్రవానికి
 ద్వారవేధా దోషమునగానేమిటో వివరంగా తెల్పుచున్నాను.

విశ్వరక్మాదుల మతమును అనుసరించి గోడమూల పోటులనే ఒక ద్వారానికి ఇంకొక ద్వారం యొక్క మూల
 యొక్క పోటు ఉండుటయే ద్వారవేధ అగును విషయం స్పష్టంగా తెలియుటకై పటము వ్రాయుచున్నాను.

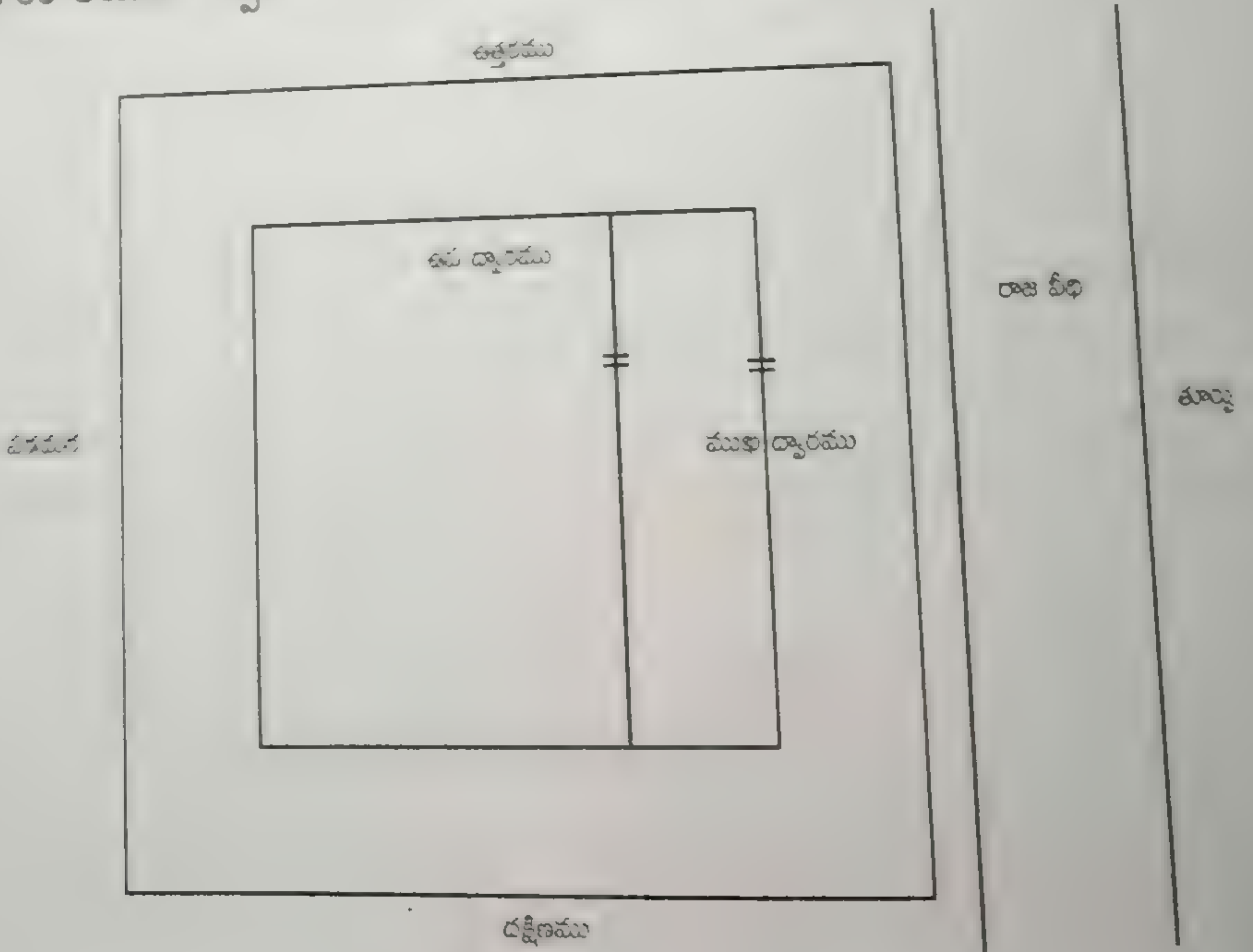

వివరణ: ఇది తూర్పు ముఖద్వార గృహము

తూర్పున జయంతస్తానము నందు ముఖద్వారం గలదు ఉపద్వారాలు=పర్జన్య - భృశ స్థానములందు గలవు.

ఇలా ఉండడం అనేది వాస్తవకౌముది సమ్మతమే అగును - వాస్తవపురుషాంగ వేధారహితంగా ఇలా ఉండడం శుభమే అగును. కాని అధునికులు ద్వారాలు వరుస తప్పడం వలన దీనిని ద్వార వేధాదోషం అనుచున్నారు.

ప్రాచీనుల ప్రకారం అయినచో ద్వారవేధాదోషం ఈ క్రింది విధంగా ఉండును.

వివరణ: ఇచ్చట ముఖద్వారానికి ఉపద్వారము యొక్క అంచు పోటుగా ఉంది. ఈ ద్వారానే దోచుకుని పోతూంటారు. ద్వారానికన్నా కర్రలముట్లు పోతుంటారు. పోతుంటారు అనిగా నిజాంలే ద్వారాలు కట్టించి ఉంచరాదు అన్నారు. పోతుంటుంటే ద్వారానికన్నా కర్రలముట్లును పోని పోతుంటారు.

ఇట్టి ద్వారావేతదాదోషాలు గల్గిన గ్రంథాలు - దారిద్ర్యాన్ని దుఃఖాన్ని అకాలచింతి నిర్భయము లోని శాస్త్రకారులు నిర్మూలించారు.

14. తూలవేధా దోషము: తూలముల క్రింద నడుచునట్లుగా ముఖద్వారం ఉన్నచో తూలవేధ దోషం గలుగును.

ఫలము: ఇది అనారోగ్యం - అకాంతి - కలహం వ్యాధి అనుభవము నివారించును.

గమనిక: ప్రాచీన వాస్తు శాస్త్రకారులు ద్వారా దోషాలను ఇంకను రాష్ట్రించి పేర్కొన్నారు. అది అనుభవంలోనే సరిపడినదిం సరిపడకపోవడం అనేది ఏ విధంగా ఉన్ననా అటుల స్వహాం నిర్ణయించడం - నేటి ఆరువేల కాలంలో చాలా వరకు అసంభవం అనియే తలపందగును.

ఉదా: 1. ఎదురింటి దీపకాంతి, తన యింటియొక్క ముఖద్వారంపై పడరాదు అందుకు. పూర్వం తెలు దీపాలు గనుక అదికంత పరుగు సావ్యమనునామా గాని నేటి ఎలెక్ట్రిక్ - యుగంలో ఇది సావ్యం గాదు. ఎదురింటి పంచలో వార్తరైట్ వంటిదానిని అనుర్చితచో తనయింటి ముఖద్వారంపై పడకుండా అలాంటి సావ్యమా!

2. ఏమిరింటి పుష్పవ్యారానికి - అనగా వెనుకటి వ్యారానికి ఏమిటగా తిరిమింటి ముఖవ్యారం ఉండడం ప్రతి
వ్యార వేదాదోషం అన్నారు!

ఈ దోషాన్ని తొలగించడం అనేది కొన్ని యెకల పాఠ్యం అంటారు - కొన్ని యెకల సాధనం గాక పోవచ్చును. అయితే ఈ దోషాన్ని తొలగించేందుకై, అసలుండి వ్యూహాన్ని మార్చినట్లే అది ఎదుర్కొనలేని వ్యూహాన్ని యోగ్యస్థలముగాక పోవచ్చును.

3. నిమిషాలలో చదివినట్లయితే వచ్చే ప్రశ్నలకు సరిపోయినట్లు ఉంటుంది.

12. ద్వారబంధ విషయములో - ఆయుము

అయిదును కనుగొను విధము:

తయమును కనుగొను విధము:

ద్యుతము మొదలై, ఏర్పడు వెలుగును గురించిగా వచ్చి అంతకు మించు చు నును. నాకు తెలియజేసి నదియె
మరియినచే భాగించ నుండును. ఇప్పుడు అర్జునుడు ముగియించుచున్నది. అదియేగా వచ్చి నదియె
అందునును తెలిసికొనవలయును.

۱- در صورتی که در یک سال دو بار بارش اتفاق افتد، بارش دوم را به حساب بارش اول می‌آورند و در صورتی که بارش دوم در سال بعد اتفاق افتد، بارش دوم را به حساب بارش اول سال بعد می‌آورند.

... ..
... ..

ఉదా:

ముఖ్యద్వారము ఎత్తు 9 అడుగులు
వెడల్పు 5 అడుగులు గలదు
అప్పుడు పదము $9 \times 5 = 45$ అగును
దీనిని 8 చే భాగింపగా శేషము 5 వచ్చును.

ధ్వజ వ్యవభాయములు సాత్వికములు గనుక అందరికిని ఉపయోగపడును. సింహ గజాయములు రాజసములు అగుటచే క్షాత్రగుణము గల వారికి - అనగా రాజకీయ నాయకులకును ఉన్నతోద్యోగులకును తగినవియై యుండును అందురు.

తమ జన్మ నక్షత్రమును బట్టిగాని లేక వ్యవహారనామమును బట్టిగాని తమకు తగిన ఆయమును జ్యోతిష్కుల ద్వారా తెలిసికొనదగును. స్వవర్గాత్ పంచమోవర్గః శత్రుః - అనగా తమ వర్గాక్షరమునకు పంచమ వర్గాక్షరము శత్రువని నిర్దేశించారు. అందుచే అయిదవవర్గమునకు సంబంధించిన ఆయమును వదిలి తక్కిన ఆయముగల్గిన కొలతతోడి ద్వారబంధమును ఉపయోగించి శుభములు పొందుట సముచితము.

ఉదా: రామమూర్తి అనే వ్యక్తి - తన స్వవర్గానికి ద్వారబంధమును ఏర్పాటు చేసికొనదలచాడు అది ఎట్టి ఆయముతో ఉండవలయును - అని ప్రశ్ని.

సమాధానము: రామమూర్తి అనే పేరునందు రేఫము మొదటి అక్షరము రేఫము యవర్గములో చేరును. యవర్గజన్మస్థితి ఏనుగు అగును. యవర్గమునకు అయిదవ వర్గము చిహ్నము అగును చవర్గప్రాణి సింహము అగును. సింహానికి, ఏనుగునకు బద్ధవైరము అని అందరెఱుంగుదురు. అందుచే సింహాయము తోడి ద్వారబంధము పనికి రాదు. ధ్వజ వ్యవభాయములతోడి ద్వారబంధము మాత్రమే పనికి వచ్చును. అటులనే గజాయమును ఉంచవచ్చును.

అందుకు తగినట్లుగా పూర్వోక్త కొలతలు గల్గిన $(9 \times 5 = 45)$ అనగా తొమ్మిది అడుగుల ఎత్తు 5 అడుగుల వెడల్పు గల్గిన వ్యవభాయముతోడి ద్వారబంధము తగియుండును. ఈ కొలతలకు వ్యవభాయము ఏవిధంగా వచ్చేది ముందుగానే చూపబడినది.

13. ద్వారబంధాది విషయంలో యోగ్యుడారువులు

లోకంలో ప్రతివారికిని శత్రుపిత్రులు ఉన్నట్లుగానే సత్త్రులకు శత్రుపిత్రు సత్త్రులములు ఉండును. ప్రతిసత్త్రునానికి విరాటాది వృక్షము ఉండును. అందుచే తన సత్త్రునానికి శత్రు సత్త్రులమును ఎదిరి నట్లుగానే శత్రు సత్త్రు వృక్షాన్ని శత్రు సత్త్రుసత్త్రులు - చంద్రవృక్షమును జమ్మిచెట్టును అగును - కనీసము నేటిదైన ఏడుట శుభము.

ఉదా: రామమూర్తి

శ్రీ-శ్రీ-రా-శ్రీ= చిత్త! అనే నయనాన్ని అనుసరించి రామమూర్తికి చిత్తార్చనీయ పాదము వచ్చును.

చిత్తాసత్త్రులము ద్వీపాదసత్త్రులము దీనికి లక్ష్మీని ద్వీపాద సత్త్రులములైన మృగశిర్షా ధనిష్ఠలు శత్రుతారలు ఈ శత్రు వృక్షసత్త్రులు - చంద్రవృక్షమును జమ్మిచెట్టును అగును - కనీసము నేటిదైన ఏడుట శుభము.

శత్రుసత్త్రులము శత్రుసత్త్రు వృక్షాలును జ్యోతిష శాస్త్రపరిచయించే తెలియదగినవియై యుండును. సందేహాలను సంప్రదించడము శుభము అని తెలియదగును.

ఇట్టి స్థితిలో వాస్తు శాస్త్రమునకు జ్యోతిషాది శాస్త్రములలో సంబంధము లేదు, అనడం ఎంతటి అపవేదమో, పాఠకులు గుర్తింపగలరు.

14. ముఖద్వారమునకు ఇరువైపుల గూళ్లు ఉంచడంలోని ఫలము

మన భారతదేశము అధ్యాత్మిక పుణ్యభూమి మన ప్రార్థనలో - ముఖ్యంగా.

అందులో మన ముఖము = అకాశము నుండి కన్యవానికి చేర్చుము.

అందులో మన జ్యోతిర్ముఖము - చీకటి నుండి వెలుగునకు చేర్చుము.

ముఖద్వారము మృతంగముయ - మృత్యువు నుండి అమృతస్థితికి చేర్చుము.

అనే గూళ్లు అనివాభావంగా చోటుచేసికొని ఉంటాయి.

అమస్సు అనగా చీకటి, అజ్ఞానానికి జ్యోతి అనగా వెలుగు అనేది జ్ఞానానికి సరైన అనుబంధము.

'ఆరోగ్యంధాస్కరాదిచ్చేత్ శ్రియ పిచ్చేష్టుతాశనాత్'

అనే సూక్తిని అనుసరించి సూర్యరూపమైన జ్యోతి వలన ఆరోగ్యము గెల్లుననియు అన్ని దుష్టముల జ్యోతిరూప సంపదగెల్లుననియు మన శాస్త్రాలు బోధిస్తున్నాయి. అందుచే ఆరోగ్యానికి, ధనకన్యాది సంపదలకు ద్వారం అయ్యే ద్వారం దీని జ్యోతిని నెల్లించి స్వాగతం పల్కడం మన సంప్రదాయము. కనుక ద్వారమునకు ఇరువైపులను దీపములు ఉంచడానికి అనువుగా గూళ్లను ఏర్పాటు చేయవలయును. ఈ గూళ్లు అనేవి ఇంటి దేని పట్టుమునుండి మూడు అడుగుల ఎత్తునకు పైగానే ఉండును. గూడులోను ఉండడం వలన ఇందుండిన దీపాలు గాలి తాకినట్టి సామాన్యముగా అరిసోపు, ద్వార విషయాలను అధికంగా తెలియగోరే వారు శాస్త్రజ్ఞులను సంప్రదించగలరు.

15. కాంపాండు గేటు విషయము మరియు అంతర్వారాల విషయము

శ్లో॥ అంతర్వారాత్ బహిర్వారం నోచ్చంకుర్యాత్

సంపదపీఠమ్ ఉచ్చం విసంపదంవాపి తచ్చినాయ నజాయతే॥

(సమరాంగణ సూత్రధారము - భోజరాజు)

భాషము: లోను ఉండే గూడము యొక్క ముఖద్వారము నుండి వెలుగుల ఉండే గేటు యొక్క ద్వారము ఎత్తుగా ఉండరాదు. అటులే సంపదముగాను అనగా ఇరుకుగాను ఉండరాదు. అమరము అయినచో ఎత్తున వెడల్పు గలదానిని ఏర్పాటు చేసి కొనవచ్చును గాని ఎత్తు గల దానిని మూలము ఉండరాదు. అది బుడము గగ్గించదు.

ఇదే విధంగా ముఖద్వారాని - ను ఇంటిలో ఉండే ఉపద్వారాలను ముఖద్వారం నుండి ఎత్తుగా ఉండరాదు. అవి అగలని విధంగా కొంత తగ్గించినను దోషము లేదు. వెడల్పు విషయంలో మూలం అమరమికి అనుగుణంగా కొంత పెంచినను తగ్గించినను దోషం లేదు. సంపదంగా అనగా ఇరుకుగా మూలం ఉండరాదు. సామాన్యంగా ఇచ్చును ఒకేసారి ప్రవేశించినను ఎదురెదురుగా వచ్చినను - ఏదేని ఒక్కోటి నుండి వచ్చిన చేరి ఒక్కొక్క వచ్చినను ఇచ్చుంది లేని విధంగా ఉపద్వారాలు ఉండవలయును ఈ విషయము స్థానపు గదులు మొదలైతే వాటి విషయంలోను వర్తించును అని తెలియదగును.

విశేషము:

అంతర్వారాత్ బహిర్వారం నోచ్చంకుర్యాత్

అనగా ముఖద్వారమునకు ప్రాకారద్వారమును ఎత్తుచేయరాదు. ఇక్కడ మొదలైన ఈ విషయము దేవాలయములు రాజు భవనాలు మొదలైన విశేష వికారాల విషయంలో వర్తించదు. ఇందుకు ప్రామాణికములు - ఇవిద్వారైవ అమరము ఉండును. శ్రీరామార్చిత శ్రీకృష్ణ లీలం నుండి గూడంలోని దేవాలయాల అమరము వచ్చిన ప్రకారం.

ప్రవేశద్వారాలైన గాలిగోపురాలు, దైవమందిర ముఖద్వారాలకంటే ఎంతో ఉచ్చమైనవి. గజరాజములు తమ మూపురములందు మావటీండ్లును వసించియు సంచరింపవలెనంత ఎత్తు గలవిగా ఉన్నాయి.

రాజ భవన ప్రాకారాలను కోటలు అందురు. వాటి ప్రవేశద్వారాలు వెడల్పునందును, ఎత్తునందును రాజభవనము ముఖద్వారాల కంటే అధికంగానే ఉంటాయి. ఇవియును అశ్వగజ సంచార యోగ్యములై ఉండును.

అందుచే పైనియమము - సామాన్యశ్రీమంతుల భవనాలకు మాత్రమే అని తెలియదగును. నేడు పెద్ద పెద్ద యంత్రాలయాలకు సువిశాలమైన కాంపౌండు ఉండును. యంత్రాలయాలకు అనసరిమైన ముడిపదార్థాలను తెచ్చుటకును, తయారైన వస్తువులను తీసికొనిపోవుటకు భారీ వాహనాలైన లారీలు క్రేనులు సైతం వస్తూంటాయి. చిల్లా టాటా వంటి ప్రముఖ వ్యాపారస్థుల యొక్క యంత్రాలయాలలోనికి రైలు మార్గం సైతం గలదు. వీటిని అన్నింటిని పరిశీలించినచో పై నియమము సామాన్య భవనాలకే గాని విశిష్ట నిర్మాణాల విషయంలో వర్తించదు అని తెలియదగును.

ఇంకను ద్వారాల విషయంలో సమరాంగణసూత్రధార - విశ్వకర్మ వాస్తు అపరాజితపుచ్చ - ఇత్యాది గ్రంథాలలో ఎన్నియో విషయాలు గలవు అవియన్నియును వ్రాసినచో గ్రంథము మిక్కిలి పెరిగిపోవును. సామాన్య నిర్మాణాలకు ఈ సూత్రము విషయాలు చాలును. అని తలంచి ఈ ద్వార విషయకమైన చర్చను ఇంతటితో ముగించుచున్నాను. జిజ్ఞాసువులు సమరాంగణ సూత్రధారాది గ్రంథాలు పఠించుట గాక లేక శాస్త్రజ్ఞులను సంప్రదించుట గాక.

16. గోడల విషయము

1. ప్రహరీ గోడలు

గృహ నిర్మాణము చేయదలచిన వారు - దిక్పాచీ సహాయముచేగాని లేక ఇతర విధంగా గానీ - స్థలమునకు దిక్కులు తెలుసుకొనవలయును. పిమ్మట శిల్పాది దోషరహితముగా స్థలమును పెట్టడము చేయవలయును. నిశ్చితమైన స్థలమునకు మొదటి ప్రహరీ గోడను వాస్తు సిద్ధి కుభముచారిత్రము ఆరంభించి పెట్టవలయును.

ఈ గోడలను సైతము ఈశాన్యదిక్కుతో ఆరంభించి తూర్పు ఉత్తర గోడలను పెట్టవలయును. అనగా తూర్పు గోడను ఆగ్నేయము వరకు నిర్మింపవలయును.

పిమ్మట నైరుతి మూలతో ఆరంభించి - దక్షిణ సశ్చిమ గోడలను ఆగ్నేయ వాయవ్యములందు పూర్వసంక్లిత గోడతో కలుపవలయును. అనగా నైరుతి కోణమున ఆరంభించి దక్షిణ గోడను నిర్మింపవలయును. దానిని ఆగ్నేయమునందు తూర్పు గోడతో సంధింపవలయును. పిమ్మట నైరుతి నుండి సడకుటి గోడను ఆరంభించి దానిని వాయవ్యమునందు ఉత్తరపు గోడతో సంధింపవలయును. తూర్పు సడకుటి నందు గోడలు సమానమైన పొడవుగల్గి ఉండవలయును. అటులనే ఉత్తర దక్షిణ గోడలను సమానమైన పొడవు గల్గి ఉండవలయును. నాలుగు మూలలందును మూల మట్టము సరిపడియుండవలయును. అటుల సరిపడిననే రెండు కోణములు కొలతలు సరిగా వచ్చును. అనగా ఈశాన్యము నుండి నైరుతికి ఉండే కొలతయు - ఆగ్నేయమునుండి వాయవ్యమునకు ఉండే కొలతయు సమానముగా వచ్చును. అటులరానిచో ఎక్కడో సరికాదు ఉన్నది అని గ్రహించవలయును.

నిపుణుడైన శిల్పి, గోడలను పెట్టుటకు ముందుగా దిక్కులను సాధిస్తాడు. అటుపిమ్మట నాలుగు దిక్కులకు మధ్యభాగములందును నాలుగు కోణాలకు మధ్య భాగాలందును మేపలను (గుంజలను) ఛేదించి సాధింపడు.

రెండు కోణముల కొలతలను సరిగా ఉండునట్లు సవరిస్తాడు. అటుపిమ్మట పూర్వోక్తవిధంగా పాఠపాఠ జరగడం అనేది సామాన్యంగా ఉండదు.

ప్రాకారపు గోడలను అనగా చుట్టూ ఉండే ప్రహరీ గోడలను కట్టించడా ప్రధాన గృహనిర్మాణాన్ని తలపెట్టరాదు. ఎత్తులాకార స్థలంలోను, వాలు స్థలాలలోను పరిమితమైన ఎత్తురోడ్లను ప్రహరీగోడలను కట్టడం అవసరం అని తలంపలయును. ప్రహరీగోడలను కట్టనిచో పరిసర ప్రదేశాలనుండి గాని పరిసరగృహాలనుండి, తాను గృహం నిర్మింపదలచిన స్థలంలో అపరిశుద్ధ పదార్థాలు వచ్చి చేరడానికి అవకాశం ఉండును. మరియు ప్రహరీగోడ నిర్మాణం ద్వారా, స్థలవిషయంలో ఇరుగుసాగు వారి ద్వారా ఏవేని పేచీలు ఉన్నచో తొలగిపోవును. ఈ ప్రహరీగోడలు శాస్త్రోక్తస్థలంలో అవసరమైనంత వైశాల్యంతో గేటు ఏర్పాటు ఉన్నచో గృహనిర్మాణార్హమై, తెప్పించిన వస్తువులను కొంత భద్రత గల్గును.

2. పిశాచస్థాన నిర్ణయము:

పిశాచస్థానము అనేది ప్రధాన గృహానికి చుట్టూ వదలబడే స్థానంగా ఉంటుంది. గృహాలక్ష్మి చుట్టును ప్రదక్షిణం చేయడానికిని శాస్త్రోక్తములైన వృక్షలతాదులు పెంచుకొనడానికి, బావి, బోర్ మొదలైనవాటిని ఏర్పాటు చేసుకొనడానికిని - వాహనాలు ఉంచుకొనేందుకును విందులు వినోదాలు వివాహాలు మొదలైన సందర్భాలయందు పందిళ్లు వేయడానికిని ఈ స్థలాన్ని ఉపయోగిస్తారు.

పిశాచ స్థలవైశాల్యాన్ని అనుసరించి అందులో కొందరు శ్రీమంతులు వర్తులాకారంగా వంటగదియు స్నానపుగది శాచగృహము (మలవిసర్జనశాల) మొదలైన వాటిని ఏర్పాటు చేయవచ్చును. అయితే ఇవి ప్రధాన గృహాన్ని తగులని విధంగా మిక్కిలి జాగ్రత్తగా శాస్త్రీయంగా నిర్మింపవలసియుంటాయి. వసతిని బట్టి పరిచారముల గృహాలను సైతం నిర్మించడంలో దోషంలేదు.

తూర్పు ఉత్తరములందు ఖాళీ స్థలము ఎక్కువగా ఉండవచ్చును. అందుచే కేవలము గృహాన్ని నిర్మించే స్థలాన్ని చూత్రమే పరిగణనలోనికి తీసికొనవలయును.

వాస్తుపద పిన్యాసాలలో మూడు మాత్రమే మిక్కిలి ప్రసిద్ధములైనవి అవి. 1. శత పదవాస్తువు, 2. ఏకాశీతి పదవాస్తువు,

3. చతుష్ష్టి పద వాస్తువు

గృహ నిర్మాణ స్థలాన్ని తూర్పు పడమరలుగా పదిసహస్ర భాగాలుగాను ఉత్తర దక్షిణములుగా పదిసహస్ర భాగాలుగాను విభజించినచో $(10 \times 10 \times = 100)$ శతపద వాస్తువు అగును. ఇటులనే తొమ్మిది తొమ్మిదిగా విభజించినచో $(9 \times 9 = 81)$ ఏకాశీతి పదవాస్తువు అగును. ఎనిమిది ఎనిమిదిగా విభజించినచో $(8 \times 8 = 64)$ చతుష్ష్టి పదవాస్తువు అగును. ఆరు ఆరుగా విభజించినచో $(6 \times 6 = 36)$ షట్త్రింశ పదవాస్తువు అగును. ఈ వాస్తుపద విభజనలు అన్నియును ఈ గ్రంథము యొక్క రెండవ భాగములో వివరింపబడినాయి అందుచూడదగును. పాఠకుల సౌకర్యార్థము నాలగు మాత్రము ఆవశ్యకతను బట్టి మరల పరిచయం చేయబడినాయి.

ప్రస్తుతాంశము: తొమ్మిది తొమ్మిదిగా విభజించిన అనగా 81 భాగముల గల ఏకాశీతి పదవాస్తువు గల గృహనిర్మాణ స్థలమునకు చుట్టును ఒక భాగము పిశాచ భాగము అగును.

ఉదా: ఒక వ్యక్తి 31 గజముల పొడవును 29 గజముల వెడల్పును కొలతలు (లో-కొలతలు) గల్గునట్లుగా గృహమును నిర్మింపదలచినాడు, పశ్చిమమునను దక్షిణమునను అతడు పిశాచ భాగంగా ఎంతవదలవలయును అని ప్రశ్న.

సమాధానము: చుట్టూ మూడున్నర గజముల స్థలాన్ని వదలినచో సరిపోవును.

ఇది స్థూలంగా (81) ఏకాశీతి పదమును అనుసరించి తెల్పబడినది. శతపదవాస్తువునకు అయినచో - ఇంకకొంత తక్కువ రాగలదు.

(64 పదముల) షట్త్రింశ వాస్తువునకును ఇది సరిపోవును. అంగుళము లేక రెండు అంగుళములు హెచ్చు తగ్గులైనను దోషము లేదు. దానిని ఖాళీగా వదలక అందులో స్నానాది గృహాలు కట్టుచున్నారు గనుక కొంత ఎక్కువగా పిశాచ భాగాన్ని ఉంచినను దోషం లేదు, ముఖ్యంగా తూర్పు ఉత్తరములందు మాత్రం - దక్షిణ పడమరల కంటే ఎక్కువ స్థలాన్ని ఉంచవలయును.

కృష్ణవాస్తుకారుడు ఆరవ భాగాన్ని పిశాచ భాగంగా పేర్కొన్నాడు. ఉత్తరోత్తరా గృహాన్ని పెంచదలచినచో నాల్గువైపులను పెంచడానికి ఈ వదలబడిన స్థలము కొంత ఉపయోగపడును అని - కృష్ణవాస్తు కారుని భావంగా తోచును.

గృహనిర్మాణ విషయంలో నీటివిషయాన్ని ముఖ్యంగా ఆలోచింపవలయును. శుభజలము సమృద్ధిగా లభించే స్థలములందే గృహవసతిని కల్పించుకొనదగును. అందుచే మొదట బావిని గాని బోర్వెల్ గాని వేయించి గృహారంభం చేయడం మంచిది. దీనివలన గృహనిర్మాణానికి నీటిని వేతేచోటునుండి తెప్పించే శ్రమయును తప్పిపోవును. బావులు ఏ ప్రక్కన ఉండవలసినది ప్రత్యేక శీర్షిక క్రింద వివరిస్తాను. ప్రస్తుతం గృహారంభానికి ముందు బావి అవసరం అని గ్రహింతురుగాక.

3. శంకుస్థాపనము

వృషభచక్రశుద్ధమైన శుభముహూర్తమున శంకుస్థాపన చేయవలయును. వృషభ-కలశచక్రముల లక్షణములు. ఈ గ్రంథము రెండవ భాగంలో గలవు. శంకుకర్రను మేడి, మద్ది, శ్రీచందనము, టేకు - మారేడు వెదురు మొదలైన శుభవృక్షముల కర్రతో తయారు చేస్తారు. ఇది అడుగుకు తగ్గుకుండా రెండు అడుగులకు మించకుండా ఉండడం మంచిది, పుచ్చిపోయింది ముడులు తిరిగింది కాలినది అయిన కర్రను శంకువునకు ఉపయోగింపరాదు. మధ్యభాగాన గాని లేక పై భాగాన చుట్టు కొలత ఆరంగుళాలకు కొంచెం హెచ్చుతగ్గులుగా ఉండదగును. పచ్చికర్రయును పనికి వచ్చును. కర్రను గుండ్రగా చెక్కవలయును.

క్రింది భాగాన కొనదేలి ఎన్నిది పక్షాలుగా ఉండవలయును. కర్రయొక్క పై భాగంపైకి - క్రింది భాగం క్రిందికి ఉండవలయును. దీనిని వాస్తు సిద్ధముహూర్తమున గంధపుష్పాదులతో పూజించి నవధాన్యాది సహితంగా వాస్తవ్యురుషుని నాభియందు స్థాపిస్తారు. నైవేద్యాదికమును అర్పిస్తారు. ఈ నైవేద్యాదికమును నాల్గుదిక్కులయందుండే శర్యస్కందాది దేవతలకు చరకే విదార్యాది కోణదేవతలకు అర్పిస్తారు.

పిమ్మట ఈశాన్యం నుండి గృహకార్యాన్ని ఆరంభిస్తారు.

గోడలు గాక పిల్లర్లు అనగా సిమెంట్ స్తంభాలు ఏర్పాటు చేసేవారు, ఆ పనులను ఆరంభిస్తారు. ముందుగానే గుంతలు త్రవ్వినవారు మొదట ఈశాన్యం నుండి ఆగ్నేయం వరకు ఉండే పిల్లర్లు పనులను చేయవలయును గోడలు కట్టేవారు, ఈశాన్యం నుండి ఆగ్నేయం వరకు గోడను కట్టుటను ఆరంభింపవలయును, అటు పిమ్మట ఈశాన్యం నుండి వాయవ్యం వరకు పిల్లర్ల పనినిగాని గోడపనిని గాని చేపట్టవలయును.

అటుపిమ్మట నైరుతి కోణమునందు ఆరంభించి - ఆగ్నేయం కోణంవరకు పనులు చేయవలయును. పిమ్మట నైరుతి నుండి వాయవ్యం వరకు పనులు చేయవలయును. అన్ని పిల్లర్లు ఒక్కసారిగానే ఆరంభింపదలచిన వారు,

ఒకసారియైనను ఈ క్రమంగా ఆరంభించడం శుభం అని తెలుసుకొనవలయును ఇందు హేతువాదం ఉనికిరాదు. ఇవి మహర్షుల అనుభవవాక్కులు అని గ్రహింపవలయును.

4. శంకుపద నిర్వచనము

వ్యాకరణ శాస్త్ర ప్రకారము శంకు పదానికి నిర్వచనాలు ఎన్నియోగలవు కాని ఈ క్రింది నిర్వచనాలు రెండును అర్థవంతంగాను, సముచితంగాను ఉన్నాయి.

1. శక్నోతి శుభకరణే సమర్థోభవతి ఇతి శంకు:

శక్నశక్తా ఉప్రత్యయము ర్తర్త్యమున శుభాగమము అనగా శుభమును గర్హించుట యందు శక్తి గలది అని భావము.

2. శంశుభం కౌతి శబ్దయతి ఆమంత్రయతి ఇతి శంకు:

భావము: శం అనగా శుభము, దానిని అనగా శుభమును శబ్దించునది అర్హించునది గనుక ఇది శంకువు అయినది.

ఈ శంకువు పల్ల సమస్త లలిష్టాలు తొలగి గృహస్థుడు సర్వశుభాలు పొందును అని సారాంశము. అర్హింప వాస్తుపూజా విధానాదివిము అంతయును ముహూర్తభాగసంబంధమైనది దానిని యోగ్యమైన పురోహితం చేసి నిర్వహింపగలరు.

కొందరు శంకుకర్తను ఈశాన్యమున స్థాపించవలయును అందుకు. అది సరిగాదు. ఆంధ్రదేశముందు ఆధిరంగా ప్రసిద్ధమైన క్షిప్ర వాస్తుకారుని ఈ పద్ధతిని చదువండి. విషయమును బుట్టముగా అవగతము చేసుకొనండి.

పేర్మితో వాస్తుపురుషుని నాభీస్థలమున

హస్తమాత్రప్రమాణ గర్తాంతరమున
రత్నధాన్యంబులుంచి ప్రయత్నముగను
శంకుస్థాపనముంచేయ, సఫలమభవ

భావము: స్థిరవాస్తుపురుషుడు ఈశాన్య శిరస్సుపై బోర్లపడియుంచును అని పూర్వము తెలుపబడినది. సమస్త బ్రహ్మస్థానము అగును. అచ్చటనే సుమారు రెండు మూరలు (ఒక గజము) గలంతను ప్రత్యేక - సమదానాదులు, శక్తికొలది రత్నాదికము ఉంచి శంకుకర్తను స్థాపించవలయును.

5. గోడలు సమానంగా ఉండవలయును

గృహానికి నలువైపుల ఉండే గోడలు సమానంగానే ఉండవలయును గాని హెచ్చుతక్కులుగా ఉండరాదు. సమానత లేదినచో గల్లే దోషములు బహుళములుగా ఉండును. కాని ఈ అమనీరి వాస్తు శాస్త్రజ్ఞులు ఈ విషయములో విరుద్ధముగా రచనలు చేసినారు.

అదా పూర్వోత్తరా పంత్రి: పశ్చాద్ధక్షిణపశ్చిమే!
వాష్ట్యస్తలేభిత్తిసమం శుభదం తత్తాత్తీర్తిరమ్॥

(సమరాంగణ సూత్రధారము - భోజరాజు)

విషమే దోషబహుళం ఋజువేధం ప్రజాయతే!
ఋజువేధేమహత్రాసో జాయతే నాత్రసంశయః॥

భావము: మొదట పూర్వోత్తరమున అనగా ఈశాన్యమున గోడను ఆరంభింపవలయును. పూర్వపదప్రాధాన్యాన్ని బట్టి తూర్పు నుండి ఆగ్నేయకోణము వరకు మొదట గోడకట్టవలయును. అటుపిమ్మట ఈశాన్యకోణం నుండి వాయవ్యకోణం వరకు ఉత్తరపు గోడకట్టవలయును పిమ్మట దక్షిణ పశ్చిమ కోణమున అనగా నైరుతి కోణమున ఆరంభించి దక్షిణ గోడను ఆగ్నేయము వరకు కట్టి తూర్పు గోడతో సంధింపవలయును. నైరుతి నుండి పడమటి గోడను కట్టుటకు ఆరంభించి వాయవ్యమున ఉత్తరపుగోడతో సంధింపవలయును.

"భిత్తిసమంశుభదం" అనుటచే నాల్గుగోడలును సమానమైన ఎత్తు గల్గి ఉండవలయును. అటులుండిననే శుభములు గల్గును. నలువైపులను గోడలు సమానముగా ఉండక హెచ్చుతగ్గులుగా ఉన్నచో ఋజువేధాదోషము గల్గును. ఈ ఋజువేధా దోషము అనేది బహువిధదోషాలకు నిలయము నిత్యము భయంగా జీవితం గడుపవలసి వచ్చును.

వివరణ: అతిముఖ్య విషయములందే శాస్త్రకారులు అన్వయముఖంగానూ వ్యతిరేక ముఖంగానూ బోధిస్తారు.
ఉదా: సత్యంవద = సత్యము పలుకుము (అన్వయపద్ధతి) నాన్యతం బ్రూయాత్ = అసత్యము పలుకవద్దు (వ్యతిరేక పద్ధతి)

ప్రస్తుతాంశము (శ్లోకముతో)

భిత్తి సమంశుభదమ్ = గోడల సమానత శుభదాయకము (అన్వయపద్ధతి)

విషమే దోషబహుళం ఋజువేధం ప్రజాయతే ।

ఋజువేధే మహాన్ త్రాసఃజాయతే, నాత్రసంశయః ॥

భావము: గోడలు విషమములై ఉన్నచో బహుదోషరూపమైన ఋజువేధా దోషము గల్గుతుంది. మిక్కిలి భయము జనిస్తుంది. ఇందు సందియము లేదు (వ్యతిరేక పద్ధతి)

నేడు నిర్మాణాలలో గొడలకంటే ముందుగా పిల్లర్లు అనగా సిమెంటు నిర్మిస్తున్నారు. ప్రాచీన కాలంలోను కొన్ని భవనాలకు రాతిస్తంభాలు వాడడం లేక చదునైన బండలను స్తంభాలుగా పేర్చడం ఉండేది. పై కప్పు తర్వాత గోడలు కట్టడం అనేది ఇప్పుడును, అప్పుడు సమానమే.

ఈ పిల్లర్లు సైతం ఈశాన్యం నుండి ఆరంభించడం శుభం. గృహాలకు ఆయాది నిషయంలో లోకొలతలను శాస్త్రకారులు నిర్దేశించారు. ఈశాన్యంలో వెలిప్రక్కన పిల్లర్లుగాని గోడగానీ ఉండును గనుక వాస్తుపురుషుని శిరస్సు వేధింపబడడం అనేది లేదు.

పిల్లర్లు తర్వాత వచ్చే గోడలు గానీ వాస్తుపురుషుని అవయవాలకు వేధలను గల్గించవు. చుట్టూ గోడలు సరిగా ఉన్నచో తక్కిన గోడలను ద్వారాలను వేధా దోషం లేని రీతిగా ఏర్పాటు చేసి కొనదగును.

తూర్పునకు ఉత్తరమునకు మాత్రమే ఇంటిపైకప్పు నుండి నీరు అనగా వాన నీరు మొదలైనది ప్రవహింపవలయుననెడి నియమము ఏమియునులేదు. ఇల్లు విశాలమైనచో నాల్గుదిక్కులను, కాంపౌండు ఉన్నచో నాల్గు దిక్కులకును నీరుపోయే తూములు ఉంచుకొనవచ్చును.

తూర్పు నుండి ఈశాన్యం కోణం నుండి ఉత్తరం నుండి, వసతి కుదరనిచో ఆగ్నేయకోణం నుండి నీరు వెలికి

కొనలయును అనే నియమము ఇంటిపైకప్పు నీటికి లేదు. క్రింద అనగా గృహసంరక్షణములో భూమిపై నీటి పీడనములో - పై నియమాలు గలవు. ప్రాచీన సత్రాలను పరిశీలించండి. రాజభవనాలను గమనించండి. దేవుడి గర్భగుడిని పరిశీలించండి. నాల్గు దిక్కులను గోడలు సమానంగా అనగా ఒకే ఎత్తు గల్గివుంటాయి తిరుమలలో సర్వభాగమండపాన్ని ఆంధ్రదేశంలోని వారే గాక యావద్భారతంలో భిక్షులు యాత్రికులు చాలావరకు సందర్శించి డే ఉంటారు. దేవాలయాల ముందు ఉండే మండపాలను ప్రాచీనమైన వాటిని పరిశీలించండి నలుదెసలను స్తంభాలుగాని గోడలుగానీ సమానమైన ఎత్తులో ఉంటాయి. సునిశితమైన నిర్మాణాలలో పైకప్పు నీరు నలు దిక్కులనూ క్రింది పడుతూనే వుంటుంది. అట్టియేడ నిరాధారంగా ఇటువంటి వాక్కులను వాస్తవ సూక్తులుగా ప్రచారం చేయడంలోని ఆంతర్యము ఈ రచయితలకే తెలియాలి.

6. గోడల లోపాలు - వాటి దుష్ఫలితాలు

ముందుగా పిల్లర్సునేయబడి ఉన్నచో అవి సరిగాలేనిచో ఈ క్రింది విధముగా సరిరింపవలయును.

- ఉత్తరపుఇంటితో సమానముగా గాని అంతకంటే ఒకటి రెండు అంగుళములు తన యింటికి పైకప్పు ఉండునట్లుగా చూడవలయును గోడలే అయినచో ఉత్తరయింటికంటే తగ్గులేనట్లుగా గోడ పెట్టవలయును.
- పై విధముగానే తన యింటికి తూర్పున ఉండే ఇంటికంటే తగ్గువానట్లుగా గోడను పెట్టవలయును లేక పిల్లర్సు నిర్మింపవలయును.
- దక్షిణ దిక్కు ఇంటి కంటెను పశ్చిమ దిక్కు ఇంటి కంటెను తనయింటిని ఎత్తుచేయరాదు.

గమనిక: తన యింటికి పైన మేడను కట్టుచున్నచో పడమటి ఇల్లుగాని, ఉత్తరపు ఇల్లు ఒక అంతస్తు గలది అయినచో పై నియమము వర్తింపదు.

1. గోడ - పదనిర్వచనము.

కుడ్య అనే సంస్కృతపదమునకు గోడ పదము వికృతి పదము అందురు.

“భిత్తి: స్త్రీకుడ్యకుస్త్రియామ్” అనే అమరకోశమును బట్టి భిత్తి కుడ్య శబ్దాలు. పర్యాయపదాలు అనియు, భిత్తి శబ్దము స్త్రీలింగము అనియు కుడ్యశబ్దము స్త్రీలింగము గాదు అనుటచే పులింగ నపుంసక లింగాలు రెండును గలది అనియు తెలియుచున్నది ఈ శబ్దాలను వైయాకరణులు ఇలా నిర్వచిస్తారు.

భిత్తి: భిద్యతేనిచార్యతే అనయాభామి: శాలాదిరూపేణ ఇతి భిత్తి = భూమి, దీనిచే గృహము గదులు మున్నగు చాసుములతో విభజింపబడును గనుక దీనికి భిత్తి అని పేరు గల్గినది.

కుడ్య: (కుడ్యమ్)= కుడతిదౌతి సతనసమయే ఇతి కుడ్యమ్ (కుడ్య:) పడిపోయే సమయంలో శబ్దించునది గనుక కుడ్యము అని యైనది. కాని పడేటప్పుడు అదియే గాక గృహవాసులను సైతం దిగ్గరగా పిచ్చించేది అని నిర్వచిస్తే ఇంకా బాగుండేది అనిపిస్తుంది.

ప్రస్తుతాంశము: కుడ్యపదవికృతి యైన గోడ పదానికి కుడ్య నిర్వచనము అన్వయిస్తుంది.

భోజరాజు: సమరాంగణనూత్రధారములో గోడవిషయంగా అనుసరింపదగిన ఇటువంటి నియమాలను

బోధించాడు. వాటిని అనుసరింపనిచో ఇరువది నియమాలు ఇరువది దోషాలే అగును. దోష ఫలితాలు అన్నియును బోధించాడు. వాటిని అనుసరింపనిచో ఇరువది నియమాలు ఇరువది దోషాలే అగును. దోష ఫలితాలు అన్నియును గృహవాసులను ఏడ్పించేవిగానే ఉన్నవి గనుక. కుడ్యపదానికి నేను తెల్పిన రెండవ నిర్వచనమే అనగా పతన సమయంలో గృహవాసులను బహువిధకష్టాలచే ఏడ్పించేది (కుడతిరావయతి. దోదయతి గృహస్థితాన్ నానా విధ దుఃఖ ప్రదానేనేనితి కుడ్యమ్) అనేదియే బాగుగా అన్వయిస్తుంది. అందరును సంతోషించాలినుఖించాలి అనే కోరుతారు గాని ఏడవాలి, కష్టపడాలి అని ఎవరును అభిలషింపరు గనుక గోడల విషయంలో జాగ్రత్త అనేది అవసరము.

ఈ ఇరువది నియమాలలో మొదటిది సువిభక్తము అనేది మాత్రము శాస్త్రీయమైనది తక్కినవి అన్నియును చాలా వరకు నిర్మాణసామాగ్రికి కొంతవరకు సావధానతకు సంబంధించినవియై యుండును అందుచే ముఖ్యంగా సువిభక్తము అనే నియమాన్ని శ్రద్ధగా గుర్తించడం అవసరము.

సువిభక్తము: వాస్తుపురుషాంగములు సువిభక్తములై అనగా చక్కగా విభజింపబడినవై అతడి అంగవేధా దోషములేనిది సువిభక్తము అనే గుణము గలది అగును.

"గోడలు- స్తంభాలు - ద్వారాలు వాస్తుపురుషాంగములందు ఉండరాదు" అని వెనుక ఈ గ్రంథము యొక్క ద్వితీయ భాగములో వివరింపబడింది. ఈ వాస్తుపురుషాంగవిభజన అనేది శాస్త్రీయమైనది. ఇక తక్కినవి యైన సమయము- చారువు- అనుద్వత్తము మొదలైనవి తాపీ పనివారికి సంబంధించినవి.

సమము: గోడ, వంకరలు హెచ్చు తగ్గులు లేక సమానంగా ఉండడం.

చారువు: అందముగా చక్కనిపూతతో ఉండడము అనుద్వత్తము. అక్కడక్కడ అనగా మధ్యమధ్యన గోడ ఉబ్బకుండా ఉండడము.

ఈ దోషములన్నియును సమముగా ఉండవలయును అనే ఒక్క లక్షణముచేతనే తొలగిపోవును. అందుచే తక్కిన గుణములు అన్నియును సమము అనే పదము యొక్క వివరణలే అగును.

మొదట ప్రముఖ దానిని బోధించడం పిమ్మట దానికి వ్యాఖ్యానాలుగా తక్కిన వాటిని పేర్కొనడం శాస్త్రకారుల పద్ధతి.

భగవద్గీతలో పదమూడవ అధ్యాయాన్ని క్షేత్ర, క్షేత్రజ్ఞ విభాగయోగము అందురు. అందు ఆత్మసాధన లేక జ్ఞానసాధన - గుణాలు 'అమానిత్వం అదంభిత్వం' ఇత్యాదిగా దాదాపు ఇరువది పేర్కొనబడినాయి. కాని ఇందులో మొదటిది అమానిత్వము అనేది. మానము అనగా శరీరాభిమానము నేను, ఈ శరీరము అనే భావము అది లేకపోవడం అమానిత్వము అగును. లోకంలో జరిగే అకార్యాలు అన్నీ ఈ శరీరము నేను అనే భావం వల్లనే సంభవిస్తూ ఉంటాయి. శరీరము అనేది భగవంతునిచే ధర్మ సాధనకై నాకు అనుగ్రహింపబడిన పరికరము. ఇది ధర్మసాధన ద్వారా అరిగిపోతే, తునిగిపోతే యజమానుడైన ఈశ్వరుడు నా నిజాయితీకి ఆనందించి ఇంతకంటే మంచి పరికరాన్ని అనగా శరీరాన్ని అనుగ్రహిస్తాడు. అనే అచంచలమైన అమానిత్వము ఉన్నవానికి అహింసా - నమ్రతా - అక్రోధాది సుగుణాలు స్వయంగా వచ్చి దాస్యము చేస్తాయి. అయినను భగవానుడు అహింసా సత్యాది గుణాలను పేర్కొన్నాడు. అంటే అమానిత్వము గల్గినచో అన్నియును అలవడును అనే వ్యాఖ్యానమే అగును.

ప్రస్తుతాంశము: గోడ, సువిభక్తముగాను, సమముగాను ఉండవలయును ఉన్నచో అన్ని దోషాలు తొలగును అని తెలియదగును.

7. గోడలు ఉబ్బుట - పడుట వలన చెడు ఫలాలు:

కృష్ణవాస్తు శాస్త్రకారుడు - గోడల విషయంలో మూడు దోషాలను మాత్రమే ముఖ్యంగా పేర్కొన్నాడు. సహారంగణ, సూత్రాచారాది గ్రంథాలలో బహువిధదోషాలు తెలుపబడినాయి.

కం. మేలిమిగ గోడఁ బెట్టగ

ప్రీతినఁదస్కరభయంబు - వెలివీగినచో

నాలము లోవీగిన ని

ల్లాలికి భయమగునటందు రార్యులు కృష్ణా॥

భావము: గోడ పెట్టుచుండగా విరిగి పడినచో దొంగలభయము గల్గును - వెలివ్రక్కగా విరిగి పడినచో కలహము గల్గును, లోవ్రక్కగాపడిపోయినచో భార్యకు కీడు గల్గును.

(కృష్ణ వాస్తువు)

సమరాంగణ సూత్రాచారములో - దిక్కులను బట్టియు, విదిక్కులను బట్టియు - ఇటుల చెడు ఫలితాలు తెల్పుబడినాయి.

దక్షిణంతు యదాకుడ్యం విచిన్తోతి బహిర్ముఖమ్।

తదావ్యాధి భయంవింద్యాత్ మృత్యుదండంచ నిర్దిశేత్॥

భావము: దక్షిణ దిక్కున ఉండే గోడ వెలివ్రక్కగా ఉచ్చినచో వ్యాధి బాధలును మృత్యుభయమును గృహవాసులకు గల్గును.

పశ్చిమంతు యదాకుడ్యం విచిన్తోతి బహిర్ముఖమ్।

ధనహానిం తదావిద్యాత్ దస్యభ్యశ్చ భయం భవేత్॥

భావము: పడమటి దిక్కున గోడ వెలివ్రక్కగా ఉచ్చినచో ధన హానియు దొంగల భయమును గల్గును.

ఉత్తరంతు యదాకుడ్యం విచిన్తోతి బహిర్ముఖమ్।

కర్తారంస్యామినంవాపి వ్యసనం ప్రాపయేత్తదా॥

భావము: ఉత్తరపు గోడవెలియుఖంగా ఉబ్బరాదు, ఎంగరాదు అటులున్నచో గృహస్థామిని, అలాగే గోడపట్టే వానిని వ్యసనంపటుని చేయును.

ప్రాచ్యాం బహిర్ముఖం కుడ్యంచినోతి స్తపతిం తథా।

రాజదండభయం తత్రనిర్దేష్టవ్య విచక్షణైః॥

భావము: యాచ్ఛ గోడ వెలియుఖంగా ఎంగినను ఉచ్చినను రిట్టిన శిల్పికిని గృహస్థామికిని రాజదండన భయం గల్గును

“నీతదేవఫలం విద్యాత్ పతితే దరితే తథా॥”

భావము: గోడలు పడిపోయినను దీటలు (పగింట్లు) వాడినను ఆయా దిక్కులను బట్టి ఇదే ఫలములను తెలియజేయును.

చివరకు: లోపలి ముఖంగా పడినను ఉచ్చినను దీటలు పొంగినను పరితమము చెప్పలేదు! ఈ విషయంలో ఇల్లాలికి ప్రాణభయము లను కృష్ణవాస్తు శాస్త్రములో తెలుపబడినది అట్లు తెలుసుకు అయినను ఏదో ప్రామాణ్యం

లభించి ఉంటుంది.

కర్ణముల విషయము

యన్యప్రాగ్జ్ఞానః కర్ణః ప్రచిన్తోతి బహిర్ముఖః ।
స్యాత్త్రాగ్నిభయం ఘోరం గృహభర్తుశ్చ సంశయం ॥

భావము: ఆగ్నేయ కర్ణము రెండు విధాలు: అందు తూర్పున ఉండే ఆగ్నేయ కర్ణము వెలికి వంగడం లేక ఉబ్బడం గల్గి ఉన్నచో భయంకమైన అగ్నిభయం గల్గుతుంది. దక్షిణాగ్నేయ కర్ణము వెలిగి వంగినచో - యజమానునకు ప్రాణభయం గల్గుతుంది. కర్ణము = కోణ భాగము.

గచ్ఛేద్బహిర్ముఖః కర్ణోయదాదక్షిణ పశ్చిమః ।
కలహోపద్రవస్తత్ర స్యాద్భార్యాయాశ్చ సంశయం ॥

భావము: దక్షిణ నైరుతి కర్ణము వెలికి వంగి ఉన్నచో భార్యవలన కలహబాధ గల్గుతుంది. పశ్చిమ నైరుతి కర్ణము వెలికి వంగి యున్నచో భార్యకే సంశయం గల్గుతుంది. అనగా జారిణియై ఎవనివెంటనో వెళ్ళడంగాని మరణించడం గాని సంభవిస్తుంది - గృహంలో భార్య ఉనికియే సంశయం అని సారాంశము.

పశ్చిమోత్తర కర్ణేతు సంప్రయాతే బహిర్ముఖే ।
పశువువాహనపుత్రాణాం సంశయస్తత్రజాయతే ॥

భావము: నాయవ్య కర్ణము వెలి ముఖముగా ఉన్నచో పశువాహనపుత్రులకు కీడు గల్గుతుంది.
వివరణ: ఇచ్చట పశ్చిమనాయుకర్ణమునకును ఉత్తరనాయు కర్ణమునకు ఒకే చెడుఫలము తెల్పబడినది.

ప్రాగుత్తరోయదాకర్ణః ప్రచీయేతబహిర్ముఖః ।
గురూణాం సంశయస్తత్ర గోవుషాదేశ్చజాయతే ॥

భావము: తూర్పు ఈశాన్య కర్ణము వెలికి వంగినచో గురుజనుల జీవితము అనగా తల్లి తండ్రి మొదలైన వారి జీవితము. సంశయగ్రస్తము అగుతుంది. ఉత్తర ఈశాన్య కర్ణము వెలి ముఖంగా వంగినచో ఆవులు, ఎద్దులు మొదలైన పశుసంపదకు హాని గల్గును.

విశేషము: మరికొందరు పండితులు - ఈ శ్లోకానికి భావము ఇట్లు వివరిస్తారు.

1. ఈశాన్యకర్ణము - ఏది బహిర్ముఖంగా ఉన్నను గోవులు వృషభములు మొదలైన జంతువుల వలన తల్లి తండ్రి వంటి గురుజనుల జీవితము అపాయములో చిక్కుకొనును (గోవుషాదేః= గోవుషాదికం వలన)
2. కర్ణములయొక్క లో భాగం ఉబ్బడాన్ని గురించి తెల్పలేదు అటులనే బీటలువారుటకును పడిపోవుటకును ఫలము తెల్పలేదు.

వీటికి అన్నిటికిని లో ప్రక్కన అయినచో ఇదే చెడు ఫలితాలను కొంత అధికంగా త్వరలో సంభవించు అగునట్లు తెలియదగును.

8. గోడల వేధాదోషాలు

వెనుక ద్వార విషయకవేధాదోషాలలో గోడల వలన ద్వారాలకు సంభవించే దోషాలు మూత్రం తెల్పబడినాయి. ప్రస్తుతం గోడల వలన గోడలకు వేధాదోషాలు తెల్పబడుచున్నాయి. ఈ వేధాదోషాలను గోడపోటులు అనెడివి అందురు.

ఇది న్యూనానంబంధమైనది గాను రెండు గుహలు విడివిడిగా లేనివి - సరిగ్గా సంబంధమైనవిగాను ఉండును. కాత్మస్థలలో సంబంధించి జాగ్రత్తగా గుహావిర్మాణము చేసికొనడం విధించును. కిన్నె గోడచోటులను అనగా కిన్నెచోడోడోలను సరిచేయు చేయుచున్నాను.

సూచా: 1. ఒకే గోడయైనను స్థలంలోని సాచ్చు అస్థులవలన నలుగురు అర్బుడము.

వివరము: ఇది నిర్మితమైన గుహయు - చుట్టు గుహలు గలవు. ఇందు గోడ చోటులే గాక ఇతర చోడులును గలవు. ఈకాన్యం అగ్గిండి వాయువు, ఆగ్నేయం పెరిగింది. దిబ్బాచదోషం అధికంగా ఉంది.

సవరించే విధానము

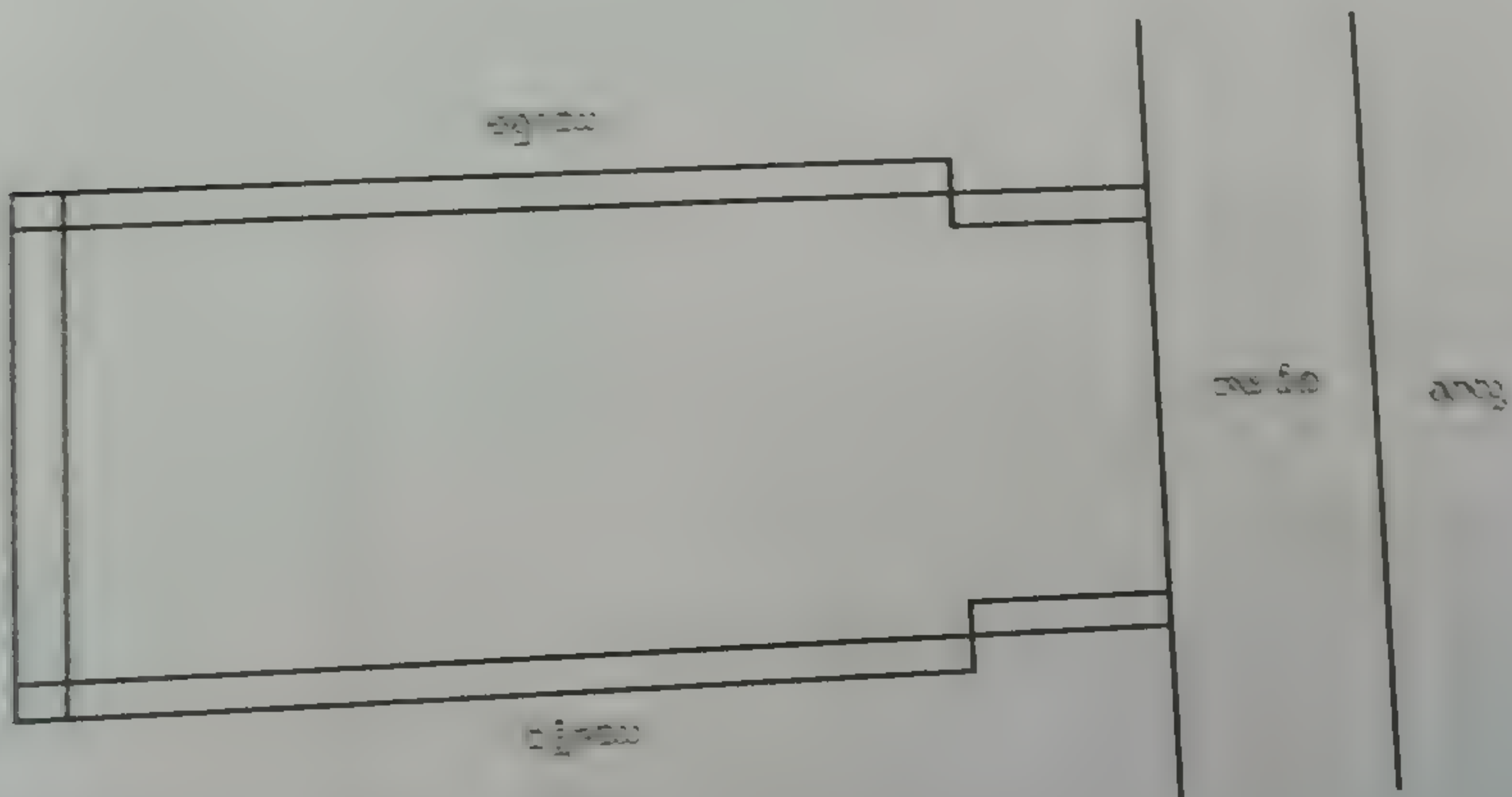
1. ఉత్తర గుహయు వారికి అగ్నేయం పెరిగింది. అది వారికి విధంగాదు. వారి అగ్నేయము అనడు ఈకాన్యమగును ముక ఉత్తర గుహయు వారికి సచ్చుచెట్ట అనడు అనునయైనంత నరుదు వారి అగ్నేయాన్ని భరిమ చేసి, అని ఈకాన్యలోపాన్ని సవరించుకొనడం.

2. నైరుతి పెరుగుదలను రెండు విధాలుగా సవరింపవచ్చును.

ఒక పద్ధతి: నైరుతి పెరుగుదలను దక్షిణమువారికి అమ్మడం

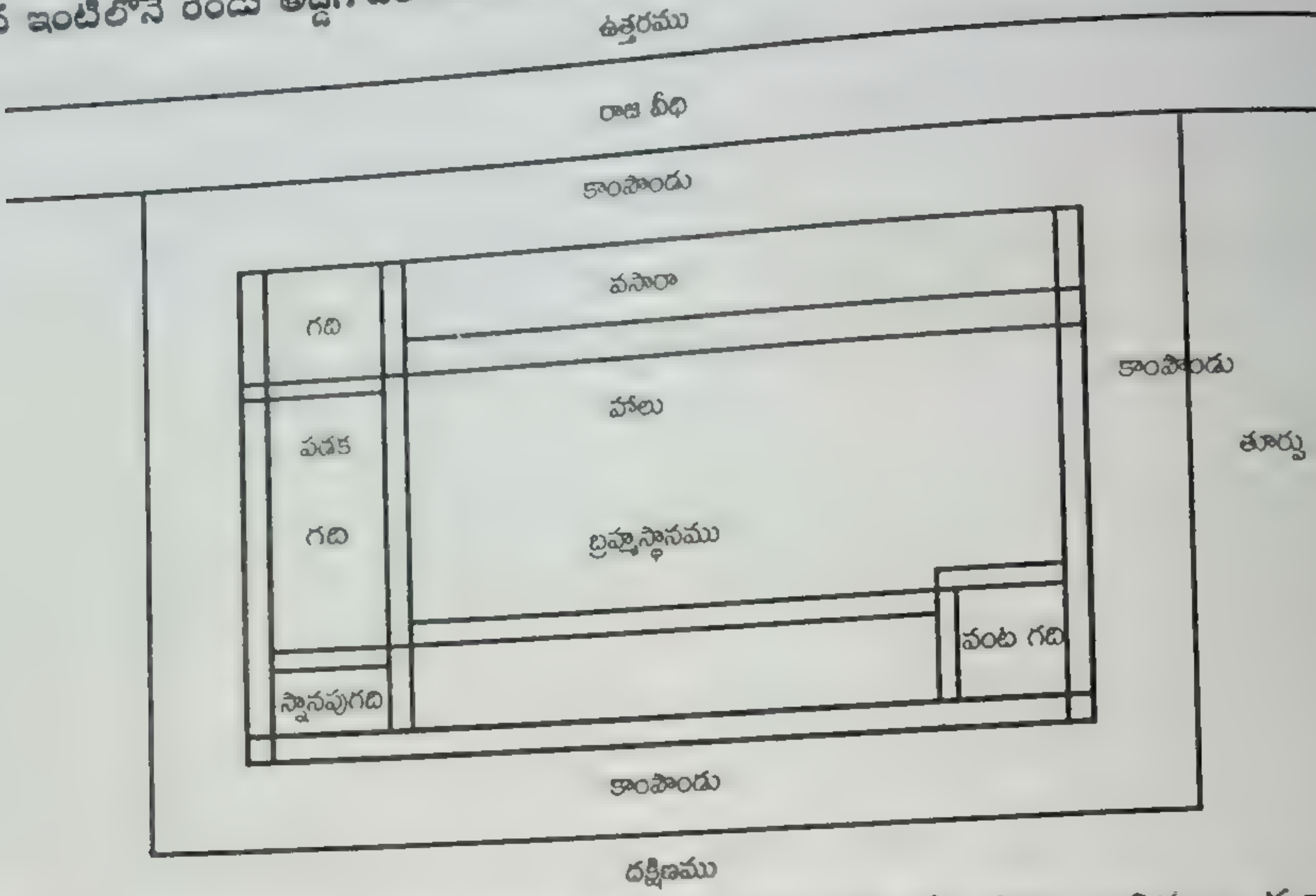
రెండవపద్ధతి: గోడచోటు కిన్నె స్థలమునందు గోడచోటు భారతిగా తలగునంత అలమరాను గోడలో నిర్మాటు చేసికొనడము.

మీ నలన గోడచోటు తలగోడోవును. రెండు మూలలకొలతలు రెండు సొచ్చుల కొలతలు రెండు వెడల్పుల కొలతలు సరిపడును.

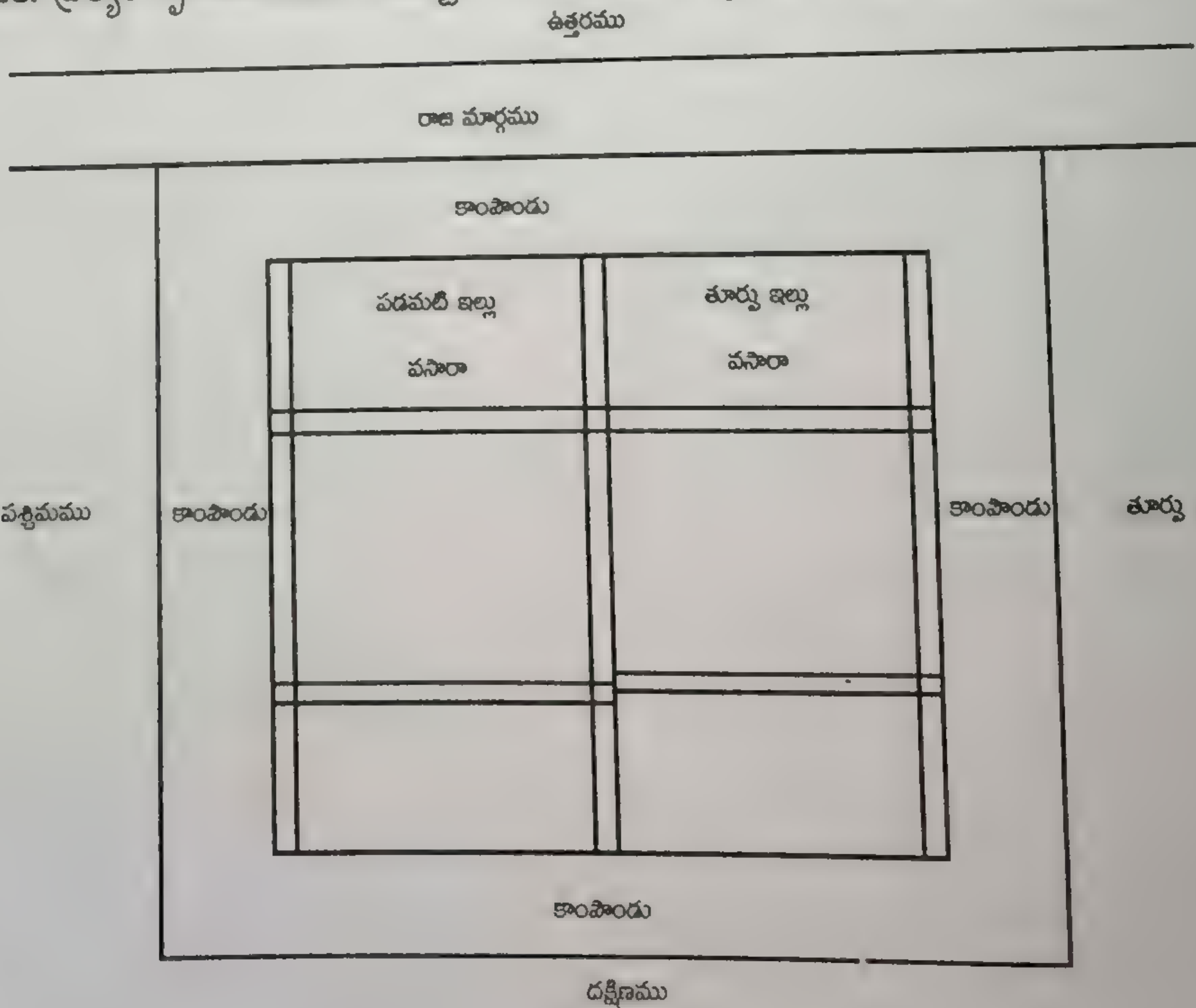
2. తన ఇంటిలోనే రెండు అడ్డగోడల మూలలు తగులడం

వివరణ: గృహనిర్మాణము చాలా వరకు సరిగానే ఉన్నది. కానీ గోడ పోట్లు అధికంగా వున్నాయి. గోడపోట్లను సరిచేసికొన్నచో శుభప్రదమైవుండగలదు.

3. ప్రక్కయింటి గోడలు పోటుతగులడం

గమనిక: ప్రత్యేక గృహాలకు అనగా చుట్టూ కాంపాండు ఉండే గృహాలకు ఈ దోషం వర్తింపదు.

ఉదా:

వివరణ: ఈ స్థలాన్ని అన్నదమ్ములైన ఇరువురు కొన్నారు. రాజమార్గం ఉత్తరంగా ఉండవల్ల ఉత్తరముఖంగా ఉండే విధంగా స్థలాన్ని పెంచుకొన్నారు. శాస్త్రప్రకారం అన్నద పశ్చిమభాగం, తమ్మునికి తూర్పు భాగం పట్టింది. విడిగా గృహాలు కట్టుకొని ఉన్నచో శుభంగా ఉండేది. మధ్యగోడ కలిసి వస్తుందనే భావంతో కలిపికట్టుకొన్నారు. ఇందువలన అన్నద తూర్పున భాళీస్థలం లేకుండాపోయింది. ఇది ఒక దోషము.

రెండవ దోషం: దక్షిణము గదులకు గోడ పోటు సైతము వచ్చింది.

సవరించే విధానము:

ఒకటి - ఇంటిని ఒకరే తీసికొని గోడపోటును సవరించుకొనడం.

రెండవ పద్ధతి - ఇద్దరు ఇంటిని గూర్చి పట్టుదలగా ఉన్నచో గోడపోటును సవరించుకొని ఇంటిపైన ఇంకొక ఇల్లును కట్టి పైన పెద్దవాడును - క్రింద చిన్నవాడును ఉండడము.

గమనిక: ఈ విధమైన దోషాలు ఒకే గోడతో ఉన్నచో ప్రక్కగృహాల వలెనే, వెనుకటి గృహాలవలనను సంభవిస్తాయి.

గోడపోటులవలెనో దూలముల పోటులను ఉండరాదు.

కొన్ని పోటులను తెల్పినాను. తక్కిన వాటిని ఊహింపగలరు. ఈ విషయాలలో వాస్తు శాస్త్రజ్ఞులను సంప్రదించుచు గాక!

17. అటకలు

అటకలు - అలమారాలు కిటికీలు మొదలైనవి గోడలకు సంబంధించినవి.

గోడలు స్తంభాలు మొదలైన వాస్తు ద్రవ్యములు అన్నియును వాస్తు వేధనుసాందని విధంగా ఉండవలయును అని ఈ గ్రంథము యొక్క ద్వితీయ భాగంలో వివరింపబడింది.

పాఠకుల సౌలభ్యము కొరకై అందలి ముఖ్యాంశములు కొన్నిటిని పరిచయం చేస్తున్నాను.

వాస్తుపురుషుడు ఈశాన్యమున శిరముంచి అందుకు తగినట్లు నైరుతి సాదములుంచి బోర్లెరుండును అనే విషయాన్ని పాఠకులు జ్ఞాపకము చేసికొనదగును. ఈ శిర:సాదములను బట్టి తక్కిన అంగాల విభజన జరిగింది. అతడి (వాస్తు పురుషుడి) అంగవేధగల్గని విధంగా గోడలు వాటికి అటకలు ఉండడంలో దోషంలేదు. కాని నేటి ఆధునిక వాస్తుశాస్త్ర రచయితలు తమ గ్రంథాలలో తూర్పునందు ఉత్తరము నందు బరువు ఉండరాదు అనియు అటుల ఉన్నచో అనేక అరిష్టాలు గల్గును. పశ్చిమ దక్షిణాలయందు అందును పశ్చిమ దక్షిణ కోణమైన నైరుతి యందు బరువు ఎంత ఎక్కువగా ఉంటే అంత శుభం అధికం అనియు అనుప్రాస వాక్య చమత్కారాలతో అభివర్ణించారు. గోడలకంటే అటకలు భారంగా ఉండవు గోడలు వాస్తు షుద్ధిములు అయినప్పుడు అటకలు దోష యుతములు అనడంలో అర్థంలేదు.

వాస్తవిక పరిస్థితి

ద్వారముపైన అటకలు మున్నగునవి ఏవియును ఉంచరాదు అని వెనుక తెలుపబడింది అందుచే ద్వార భాగాలను మాత్రం వీడి అనుకూలతను బట్టి అన్ని దిక్కుల గోడలకును అటకలను ఉంచవచ్చును.

గోడవలెనే అటకలును నిరపాయకరంగా ఉండవలయును. తలకు దగులని ఎత్తులో ఉండడం మంచిది. అలమరాలపైనను అటకలు ఉంచవచ్చును.

వంటయింటిలో శయనింపరు గనుక దేవతా స్థలమును వదలి వీలైనన్ని అటుకలు మెరిచిని నైశాన్యాష్ట్రాన్ని ఉల్లి ఉంచడంలో దోషం లేదు క్రిందుగా అటుకలను ఉంచదలచిన గోడకు మూడు లేక మూడున్నర అడుగులు ఎత్తున ఉంచదగును. అని తలలకు తగులవు. ప్రత్యేక గృహాలు అయినచో వెలిగోడలకు అటుకలు గాని గూళ్ళ గాని ఉంచడం అంత శుభంగా ఉండవు. దొంగలు అటుకల క్రిందగాని గూళ్ళకుగాని కన్నము తేలికగా వేయగలరు.

రాశి గోడలు అయినచో వెలి గోడలకును అటుకలను గూళ్ళను ఉంచవచ్చును.

వాస్తు పురుషాంగ వేధ గలిగినచో - గోడలుగాని స్తంభాలుగాని గృహద్రవ్యాలు ఏవియు శిరమునందే గాదు మీ బోధించే నైరుతియందును ఉంచరాదు. శిల్పరత్నము 18 అధ్యాయములోని ఈ క్రిందికారికలను చదవండి.

మూర్ధ్నివక్త్రేభకంఠేచహృదయేమరణంభవేత్
విధేచోరసిహృద్రోగః పాదయోఃకలహోభవేత్॥
(ఇత్యాదికము)

భావము: వాస్తుపురుషుని శిరముగాని కంఠముగాని హృదయముగాని - గోడలు స్తంభాలు ద్వారాలు మొదలైన వాటిచే వేధింపబడినచో యజమానాదులకు మరణము గల్గును. వక్షము వేధింపబడినచో గుండె జబ్బులు వచ్చును. నైరుతిని ఉండేపాదాలు వేధింపబడినచో కలహం జనిస్తుంది. ఇటులనే సర్వాంగాల విషయంలోను వేధాదోషాలచే జనించే దుష్ఫలితాలు బోధింపబడినాయి.

సారాంశము: గోడలు వాస్తువేధారహితములై అనగా నిర్దుష్టాలుగా ఉన్నచో అటుకలు ఏ దిక్కున ఉండినసూ దోషము గోడలకంటే అటుకలు భారములుగావు.

18. అలిందాలు (వసారాలు)

వసారాలు - వరండాలు - అలిందాలనేవి పర్యాయపదాలు ఇందులో అలిందము అనేది సంస్కృత పదము మొదటి రెండును తెలుగుపదాలు.

అల్యతే భూష్యతే గృహమనేన ఇతి అలిందః గృహము దీనినే అలంకరింపబడును - గనుక ఇది అలిందము అనబడును. నిమంటుకారులు అలిందశబ్దాన్ని నిర్వచించారు. అల = భూషణ - పర్వాష్ట్ర - వారణేషు అలంకారణ - పర్వాష్ట్రము నివారణము - అనే అర్థాలను బోధించే అల - ధాతువు ఎలన అలింద శబ్దము జనించినదని వైయాకరణుల భావము వసారాలు వరండాలు అనే తెలుగు పదాలకు ఏదో నిర్వచనము సముచితమైనది ఉంటుంది. కాని నా ప్రతిభకు అందలేదు. విజ్ఞులు ఊహింపగలరు.

ముఖ్య గృహానికి అందముగా వంపుగా క్రిందికి ఉండే దీనిని చావడి అనియు కొందరు అందురు. కొందరు దీనిని పంచ అనియు అందురు మరికొందరు సోఫా అనియు అందురు. కొన్ని యిండ్లకు ఈ - పంచలు వరండాలు అనేవి ముఖ్యశాలలవలెనే పై కప్పుగలవై స్తంభాలతో శోభాయమానంగా ఉంటాయి. సింహద్వారానికి ఇరుప్రక్కలను ఈ పంచలలో అరుగులును ఉండును పంచల వైశాల్యాన్ని అనుసరించి అరుగులపై ఇరుప్రక్కలగానీ, ఒక ప్రక్కన గాని చివరన గదులును ఉండును. కొందరు ఈ గదులలో ఏదో ఒక గదిలో మిద్దె పైకి సోపానాలు పైతం ఏర్పాటు చేసుకొందురు. పంచలో ఉండే అరుగులలో భూగృహాలవంటి పాతరలను పైతం కొందరు శ్రీమంతులు ఏర్పాటు చేసుకొందురు.

విశాల భవనాలలో కొందరు శ్రీమంతులు నడి గృహాలలో బ్రహ్మస్థానమునకు పైకప్పు వేయక ఖాళీ స్థలం ఉంచే - దాని చుట్టును స్తంభాలతో పైకప్పు వేసి గాని - లేక పెండులు మొదలైన అచ్చాదనముల ద్వారా వాలువసారాలు

రెండు: చంద:శాస్త్రమునందు కొన్ని యెడల ఒక గురువునకు మారుగా రెండు లఘువులు వచ్చుటకు అవకాశం గలదు.

ఉదా: పరమసుగుణగేయ - వాయుతనయ

పరమ సుగుణవినయ. పవన తనయ

వివరణ: ఇచ్చట రేఖాంకిత పదములందు ఒక గురువునకు బదులుగా రెండు లఘువులు వచ్చినను చందోష్ఠము లేదు. వాస్తు శాస్త్రమునందు ఒక గోడకు బదులుగా రెండు వసారాలు వచ్చుటగాని అటులనే రెండు వసారాలకు బదులుగా ఒక గోడవచ్చుటగాని సంభవింపదు. సమరాంగణనూత్రధారమునందు ఏకశాలా లక్షణాధ్యాయములో గురులఘుప్రస్తార విధానము ఇటుల గలదు.

గృహాణా మేకశాలానాం వక్ష్యామోలక్షణాన్యథా
శస్త్రానాం నిందితానాంచ యథావదను పైర్వశః॥
విన్యసేచ్ఛయర: పూర్వంగురూన్ వర్ణాన్ యథావిధి॥
ప్రసూయన్తే భేదా: షోడశవేశ్మనామ్॥
గర్భోరథోలఘున్య స్వేత్ పూర్వం శేషంయథోపరి॥
గురుభి: పూర్వయేత్పశ్చాత్ యావత్ స్వర్ణక్షువోఽభిలా:॥
విద్యాదలిందాన్ సర్వేషులఘుస్తానేషు పండిత:॥
సవ్యావర్తగృహముఖాదేతాంశ్చవినివేశయేత్॥
ఏషామలిందసంయోగాత్ భవనానాం ష్ఠాభక్ ష్ఠాభక్॥
నామాని గుణదోషాశ్చవక్ష్యన్తేను క్రమాదత:॥
క్రువం ధాన్యం జయంనందం ఖరంకాన్తం మనోరమమ్॥
సముఖం దుర్ముఖం క్రూరం సుపక్షం ధనదంక్షయమ్॥
అక్రందం విపులంజైవ విజయం గృహముత్తమమ్॥
అలింద ద్వారహీనంచ గృహంకోటీ సమంస్మృతమ్॥

ఇత్యాదికము

భావము: అలిందములతోడి గృహాల లక్షణములు తెలుపబడుచున్నాయి. వీటిలో ఏదీ ప్రకృతిములో లేని అనైతికములలో అదియును తెల్పబడుచున్నది.

గురు లఘు ప్రస్తారము ద్వారా పదునారు గృహాలు సంభవిస్తున్నాయి.

మొదట నాలుగుగురువులు ఉంచవలయును. గురువులు గోడలను అలిందములకు లఘువులకును సురక్షితములు అగును.

నాలుగుగురువులు అనుటచే ఇది నాలుగు దిక్కులను గోడలు మాత్రమే గలది అనగా వసారా లేనది అని తెలియచేయును. వీరికి ద్వారం పై ప్రక్కని ఉండును. కాన్యం కొట్టుకుంటిది అని సారాంశము.

UUUU - నాలుగుగురువులు అనగా నలుచైపులను గోడలు గలది. కాన్యం కొట్టుకుంటుండునట్టిది. ఒక్కొక్క గురువు క్రింది లఘువు ఉంటేనే ప్రస్తారాన్ని గమనింపడు. ఇంకటి నాలుగుగురువులు నాలుగు దిక్కుల కింద గోడలను సురక్షితాలు. అనగా మొదటి గురువు తూర్పుననుండు - రెండవ గురువు దక్షిణముననుండు - నాల్గవ గురువు ఉత్తరముననుండు బోధింపములు అగును. ప్రస్తారక్రమంలో ఏ గురువు క్రింది లఘువు ఉన్నదో అది దిక్కును

ఉండే గోడలు వసారా ఉండును అని తెలియదగును. రెండు మూడు గురువుల క్రింద లఘువులు వచ్చినచో నెండు మూడు దిక్కుల గోడలకును వసారాలు ఉండును అని గ్రహింపదగును. నాలుగు గురువుల క్రిందను నమ్మితస్తులమున ద్వారాలు ఉండును అని పూర్వము తెలుపబడిన దానిని విస్మరింపరాదు. ప్రదక్షిణక్రమముగా నురులఘుప్రస్తారము చేయదగును.

సాలకులు నులభంగా గ్రహించేందులకై - వీటి లక్షణములు నామములు ప్రశస్తములు ఏవో అప్రశస్తములు ఏవో కొంత నివరంగా ఈ క్రింద తెలుపబడుచున్నది. నాలుగు గురువుల ప్రస్తారంచే ఇవి పదునారుగా సంభవిస్తాయి.

1. UUUU-ద్రువి శాల ఇది నలుదిక్కులను గోడలు గల్గి
ధాన్యం కొట్టు వలె ఉండును. పైభాగాన
ద్వారం ఉండును. మూషలు - అనగా కిటికీలు
ఉండవు ఇది నివాసయోగ్యంగాదు.

2. IUUU-ధాన్య శాల అని దీనిని అందురు.
తూర్పున ముఖద్వారం ఉండును - తూర్పుననే
వసారా ఉండును - తూర్పుముఖద్వారం గల్గిన
ఈ గృహాన్ని పశ్చిమశాల అందురు.
దక్షిణ - పశ్చిమ - ఉత్తరములందు గోడలు మాత్రమే
ఇది ధనదాన్యాభివృద్ధిని గల్గించును
దీనిని ధాన్యశాల అనియు కొందరు శాస్త్రజ్ఞులు అందురు

3. UIUU-జయ శాల - ఉత్తరశాల
దక్షిణమునందు వసారా మరియు ముఖద్వారము ఉండును
తక్కిన మూడు దిక్కులలోను గోడలు ఉండును. తనకు
విజయమును - ఫలితంగా శత్రువులకు పరాజయాన్ని గల్గిస్తుంది.

గమనిక : దక్షిణమున కప్పుతోడి పంచ ఉండవచ్చునుగాని
వంగిన వసారాను ఆధునిక వాస్తురచయితలు
అంగీకరింపరు - వారు ఆధారం తెల్పరు.

4. IIUU- నందశాల - పశ్చిమశాల
దీనికి తూర్పున ముఖద్వారమును - వసారా
ఉండును - దక్షిణమున - సాధారణ ద్వారమును
వసారా ఉండును. తక్కిన పడమటి దిక్కు
నందును, ఉత్తర దిక్కునందును, గోడలు ఉండును
ఉత్తరశాల - గాను దీనిని మార్చవచ్చును అని
కొందరు అందురు. అప్పుడు దక్షిణమున ఉండేది
ముఖద్వారంగాను, తూర్పున ఉండేది సాధారణ
ద్వారమును అగును.

గమనిక: ఆధునిక వాస్తు రచయితలు, ముఖ్య గృహంతో సమానమైన ఎత్తు గల్గిన లేక అంతకంటే ఎత్తు గల్గిన - పంచ వంటివసారాను - దక్షిణాన అంగీకరిస్తారు గాని. వాలువసారాను అంగీకరింపరు. ప్రాచీనులు పైతం ప్రస్తారవశంగా వచ్చిన గృహంగా పేర్కొన్నారే గాని దీన్ని శుభమైనదిగా తెల్పలేదు.

5. UUIU- ఖర శాల

ఇది పడమట సింహద్వారం మరియు దానిని అనుసరించి వసారాయు ఉండును తక్కిన తూర్పు - దక్షిణ - ఉత్తరములందు గోడలు ఉండును - ఇది దుఃఖాన్ని గల్గిస్తుంది.

ఫలము - శ్రీ లాభము - ఆయురారోగ్యవృద్ధిని గల్గిస్తుంది. శుభమైనది

6. IUIU- ఇది కాంతశాల అనబడును.

తూర్పున సింహద్వారం ఉండడం వలన ఇది పశ్చిమ అగును. పడమట సాధారణ ద్వారం ఉండును. తూర్పు - పడమరలందు వసారాలు ఉండును. మిగిలిన ఉత్తర దక్షిణ దిక్కులందు గోడలు ఉండును

ఫలము - శ్రీలాభము- ఆయురారోగ్యవృద్ధిని గల్గిస్తుంది. శుభమైనది

7. UIIU- మనోరమ శాల - దీనిని ఉత్తరశాల అందురు,

దక్షిణమున సింహద్వారం వసారా ఉండును. పడమరయందు సాధారణద్వారమును, వసారాయు యుండును. తూర్పు, ఉత్తరములందు గోడలు ఉండును.

ఫలము - ఇది మనస్సునకు సంతోషమును గల్గిస్తుంది అని ప్రాచీనులు అందురు. ఆధునిక వాస్తు రచయితలు - దక్షిణ పశ్చిమ దిశలయందు వాలువసారాలను అంగీకరింపరు.

8. IIIU- సుముఖ శాల - పశ్చిమ గృహము

తూర్పున సింహద్వారం వసారా ఉండును దక్షిణ పశ్చిమములందు సాధారణ ద్వారాలను వసారాలు ఉండును - ఉత్తరాన గోడ ఉంటుంది.

ఫలము: ఇది రాజసన్మానాన్ని గల్గిస్తుంది.

గమనిక: ఆధునికులు దీని విషయంలో దక్షిణాన వసారాను అంగీకరింపరు. పశ్చిమ వసారా, తూర్పు వసారా కంటే ఎత్తుగా ఉండవలయును అందురు.

9. UUII- ముఖ్య శాల

ఇది - దక్షిణ గృహమును - ఉత్తర

ముఖద్వారమును గలది అగును - ఉత్తరమునందు

వసారా ఉండును - తూర్పు - దక్షిణ - పశ్చిమ దిశలలో గోడలు ఉండును.

ఫలము: కలహమును గల్గిస్తుంది.

గమనిక: ఆధునికులు దీనిని ప్రశస్తంగా పేర్కొందురు.

10. IUUI- ప్రాచీన శాల - పడమటిశాల

తూర్పున సింహద్వారం వసారా ఉండును - ఉత్తరమున

సాధారణ ద్వారం వసారా ఉండును - దక్షిణ పశ్చిమములందు

గోడలు ఉండును.

ఫలము: ఇది ప్రాచీనాధునికములను గల్గిస్తుంది.

గమనిక: ఆధునిక నాస్తి శాస్త్రచరిత్రలు దీనిని శుభకరముగా పేర్కొందురు

11. UIUI- సుపక్ష శాల - దక్షిణశాల

ఉత్తరమున సింహద్వారము వసారా ఉండును

దక్షిణమున సాధారణ ద్వారము వసారా ఉండును

తూర్పు పడమరలయందు గోడలు ఉండును

ఫలము: ఇది వంశాభివృద్ధిని గల్గిస్తుంది

గమనిక: ఆధునికులు వాలువసారాలు అయినచో దక్షిణవసారా ఉత్తరవసారానంటే కొంత ఎత్తుగా ఉండవలయును అందురు.

12. IIUI- వన శాల - పశ్చిమశాల

తూర్పున సింహద్వారం ఉండడం వలన ఇది పశ్చిమశాల అగును.

దీనికి తూర్పున ముఖద్వారం - దక్షిణోత్తరములందు సాధారణ ద్వారాలు ఉండును.

ఫలము: స్వర్ణ రజలాది లాభమును, పశువృద్ధిని గల్గించును.

గమనిక: ఆధునికులు దక్షిణమునందు వాలువసారాను దోషము అందురు.

13. UUII- క్షయ శాల - తూర్పుశాల

పశ్చిమమున సింహద్వారం గలది అగుటచే ఇది తూర్పుశాల అగును పశ్చిమమున ముఖద్వారం

ఉత్తరమున సాధారణ ద్వారం ఉండును. పశ్చిమాన ఉత్తరాన వసారాలు ఉండును. తూర్పు

దక్షిణాలలో గోడలు ఉండును.

ఫలము: ఇది సర్వనాశనం చేయును

14. IUUI- అక్రంద శాల పడమటిశాల

తూర్పు సింహద్వారం గలది అగుటచే ఇది పశ్చిమశాల అగును.

తూర్పున సింహద్వారమును, పశ్చిమోత్తరములందు ముఖద్వారాలు ఉండును.

తూర్పునందును పశ్చిమమునందును ఉత్తరమునందును వసారాలు ఉండును. దక్షిణార్ధ గోడ ఉండును.

ఫలము: ఇది బంధుజన మృతిని తరుచుగా దుఃఖాలను గల్గిస్తుంది.
గమనిక: ఆధునికులు పశ్చిమాన ఉండే వసారా, తూర్పు ఉత్తర వసారాలకంటే కొంత ఎత్తుగా ఉన్నదాన్ని పరిశీలించి అందుకు.

15. UIII- విజయ కాల - దక్షిణకాల
ఉత్తరాన సింహద్వారం ఉన్నది అగుటచే ఇది దక్షిణకాల అగును.
దక్షిణమునందును పశ్చిమమునందును ఉపద్వారాలు ఉంటాయి.
దక్షిణ - పశ్చిమ - ఉత్తరములందు వసారాలు ఉండును, తూర్పున గోడ ఉండును.

ఫలము: నుంచి ఆరోగ్యాన్ని సుఖాన్ని ఇస్తుంది.
గమనిక: ఆధునికులకు ఇది నచ్చదు. చెడు ఫలితాలు గల్గుతాయి అందుకు.

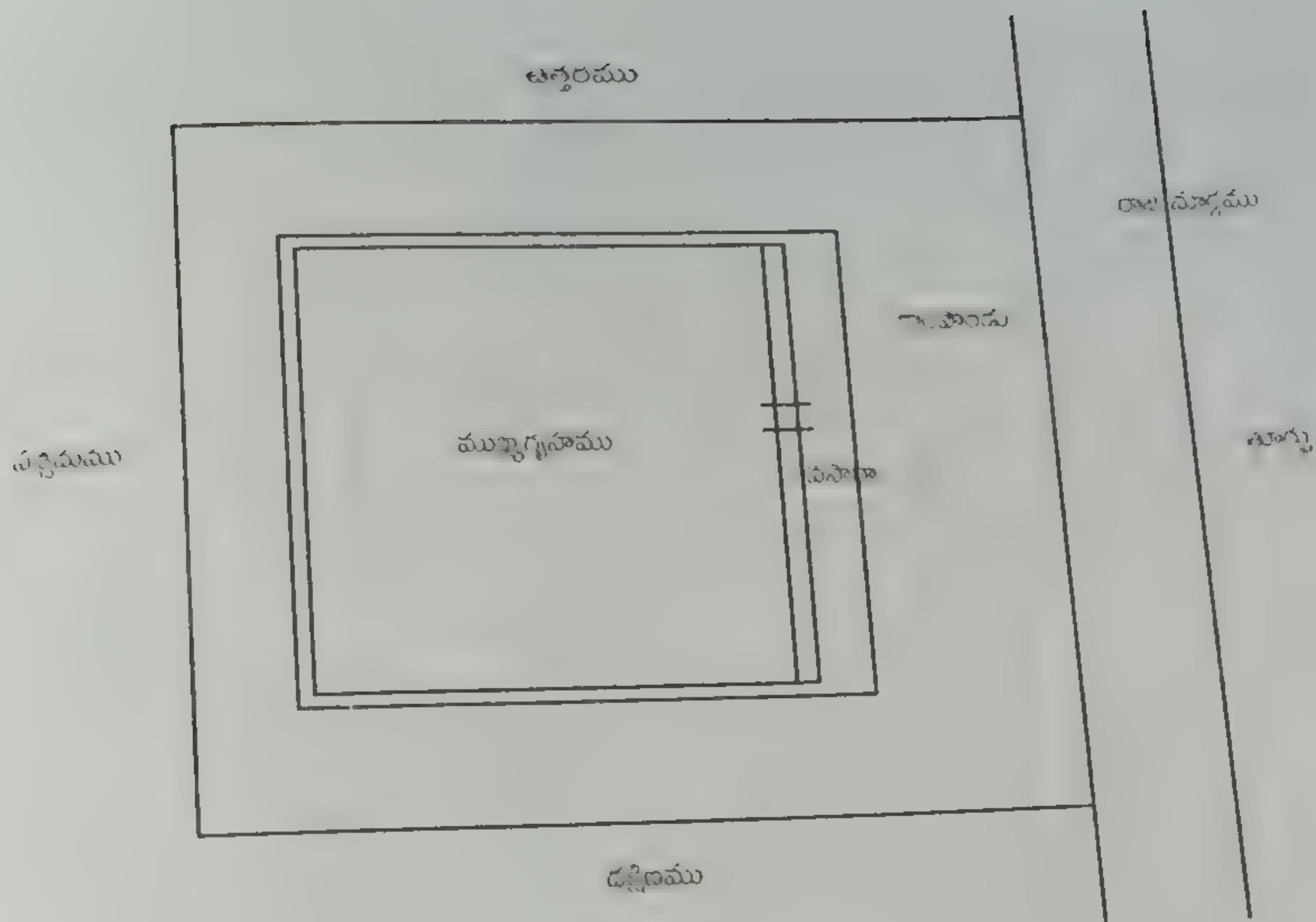
16. IIII- విజయ కాల - నాల్గుదిక్కులందును ద్వారాలు వసారాలు ఉండును
ఏదిక్కునందైనను సింహద్వారాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొనవచ్చును.

ఫలము: ఇది సర్వసంపదలను అనుగ్రహిస్తుంది.
గమనిక: ఆధునికులు తూర్పు ఉత్తరార్ధగోడ వసారాల కంటే - దక్షిణ పశ్చిమ వసారాలు కొంత ఎత్తుగా ఉండవలయును అంటారు. ఇందును పైనుంచి మూల అన్నింటి కంటే ఎత్తుగా ఉండవలయును అంటారు.

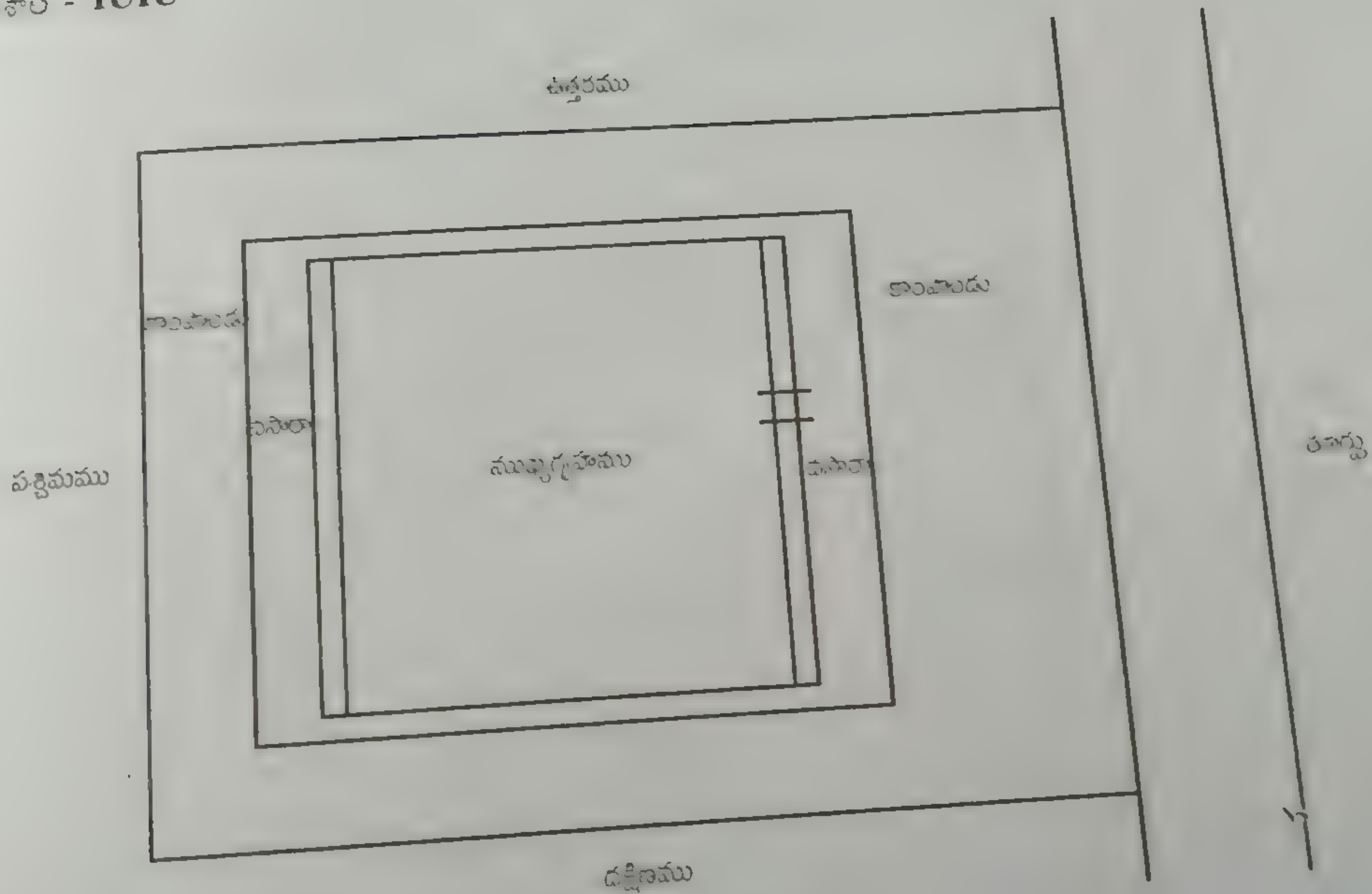
సమీక్ష
ఈ పదునారింటిలో - ధన్య - జయ - కాంత - మనోరమ - సుముఖ - సుపక్ష - ధన - విపుల - విజయ
నామములైన తొమ్మిది - అరెండికాలలు విభవించుము అని పూర్వశాస్త్రకారుల భావము.
ఆధునికులు దక్షిణ పశ్చిమములు ఎత్తుగా ఉండవలయును అందుకు గాని తూర్పున వసారా గల్గిన ధన్యకాల
సమయంలో కారెడి ఏకాంటి సైతపత్రియును ఉండదు. ధన్య కాలనే ధన్యకాల అనియు అందుకు. **IUUU** -
అని దాని ప్రస్తావన ఇది తక్కిన కాలిలో - ఇది సమృద్ధిగా అగును. కాస్తము - **IUIU** - తూర్పునందును
వసారాల గలది. సుపక్షము - **UIUI** - దక్షిణోత్తరములు సంచుగలవి. ఇది పైనున్న గల్గిన సుపక్షగా ఉండవలయును.
ఉత్తరం కంటే దక్షిణం ఎత్తుగా ఉండవలయును. విజయము - **IIII** - నాలుగు విద్యుల వసారాలు ఉండి
దక్షిణ పశ్చిమాలు ఎత్తు ఉండవలయును.
ఇట్లు తెలుసుకుని ఆధారాలు అను అనుభవాలే అని ఈ ఆధునికులు అందుకు. పాతముల సింహద్వార - ఈ
నాల్గంటికి ఉదాహరణముగా సరుములు వ్రాయుచున్నాను. పది సమయంలో తక్కిన వాటిని ఈ కాలంలోనూ

ఉదా: 1. ధన్యకాల (ధన్యకాల) **IUUU** - ప్రస్తావన

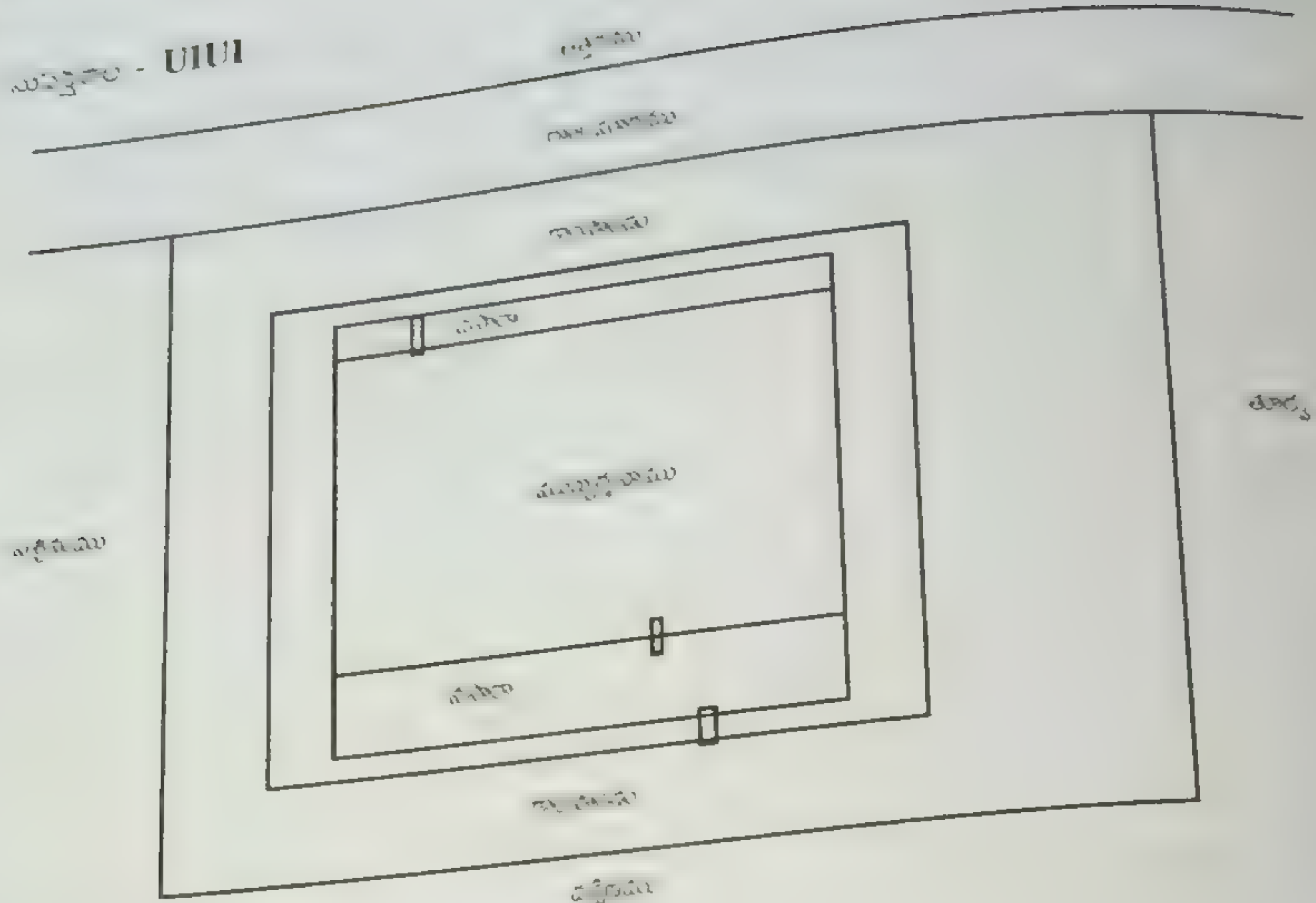

2. కాంచీశాల - IUIU

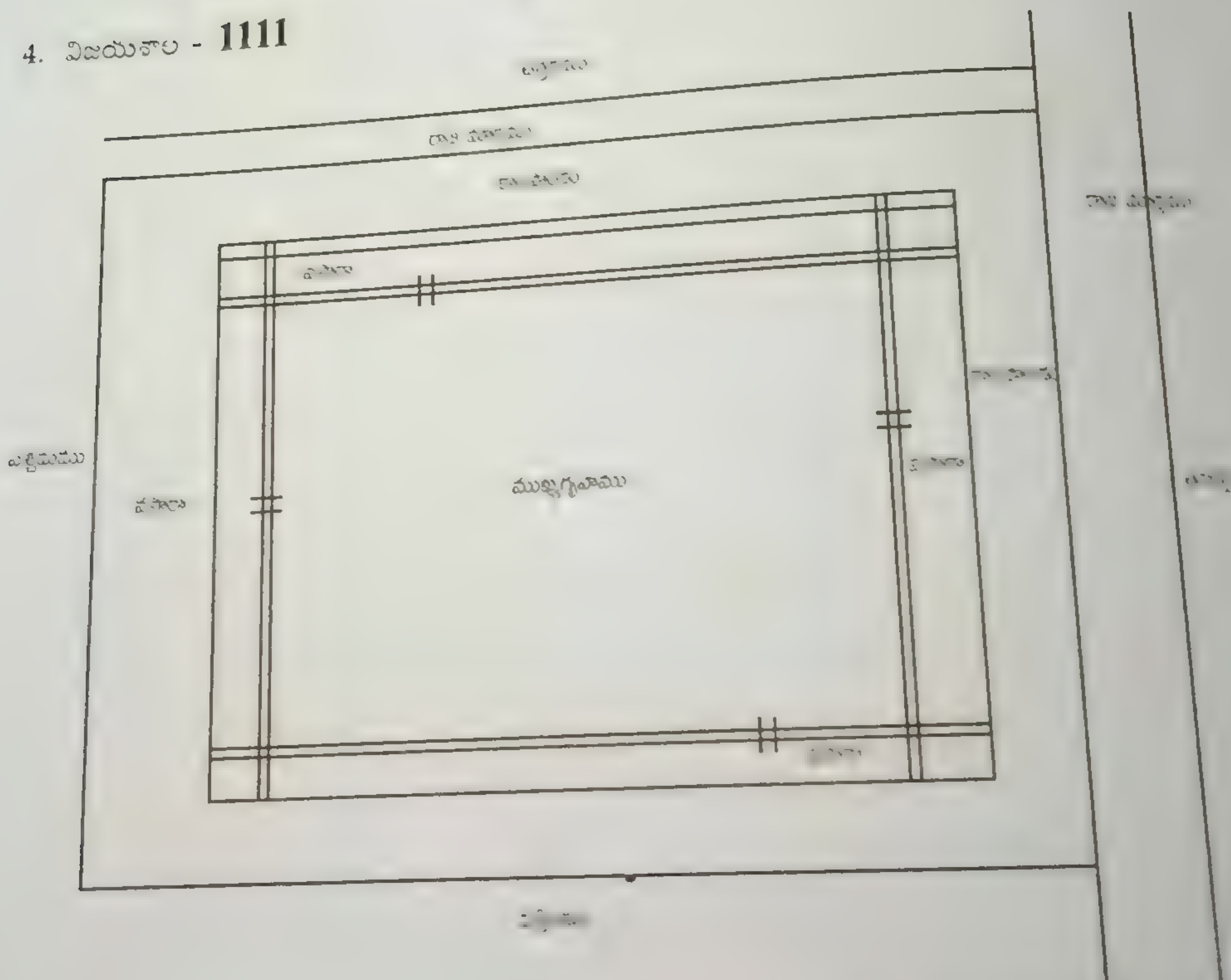

3 నివేదిక - 1111

4. విజయశాల - 1111

ఈ పంచలు పైంబాలు గలవిగాను. అందువలన పైకప్పు గలవి గాను ఉన్నచో - పంచలలో పాద్యమునందు గదులు నిర్మిస్తారు. ముఖద్వారానికి ఇరు ప్రక్కలను పైంబాల పర్యంతము అరుగులు నిర్మిస్తారు. ఈ పైకప్పు గల్గిన పంచమలేక వసారాదు - మరలనొక వాలు వసారాయును కొన్నియెడల స్థలాన్ని బట్టి ఏర్పాటు చేస్తారు.

గమనిక: ఈ విషయాలలో వాస్తువేత్తలను సంప్రదించడం శుభము.

వసారా విషయములో ముఖ్య విషయములు కొన్ని:-

1. ప్రధానమైన ఇంటికి పంచను లేక వసారాను గాని ఏదో ఒక దిక్కునందు మాత్రమే నిర్మింపదలచినచో ముఖద్వారం భాగమునందు గానీ లేక ముఖద్వారానికి కుడి భాగమునందు గాని నిర్మింపవచ్చును. వెనుక భాగమునందును, ఎడమ భాగమునందును నిర్మింపరాదు అని శాస్త్రకారుల భావము.

ఇందులకు ప్రమాణము:

శ్లో॥ ఏకోలిందస్తుకర్తవ్యో ముఖతో దక్షిణేనవా ।
ముఖే రాజప్రసాదాయ దక్షిణ్యేర్థ వివర్తనః ॥

భావము: ఒక్క అలిందమును వేయదలచినచో ముఖద్వారం దిక్కున గాని కుడిప్రక్కన గాని వేయవలయును ముఖద్వారము దిక్కున వేసినచో రాజానుగ్రహము గల్గును కుడిప్రక్కన వేసినచో ధనవృద్ధిగల్గును.

విశేషము: తూర్పు ముఖద్వారము గల్గిన గృహానికి కుడి ప్రక్కన దక్షిణ దిక్కు అగును. దక్షిణమునందు వాలు వసారాను ఆధునిక వాస్తు రచయితలు ఏమాత్రం అంగీకరింపరు. కప్పుగల్గి ఇంటి ఎత్తుతో సమానంగానీ - కొంత అధికంగా గానీ ఉండవలయునని వారి భావం.

2. అలిందద్వయ విషయము
రెండు వసారాల - విషయము

అ. గృహానికి రెండు ప్రక్కలను అనగా కుడి ఎడమలు రెండు ప్రక్కలను రెండు వసారాలు వేయవచ్చును.

యస్యస్యాతామలిందేద్వాగ్గృహస్యోభయపార్శ్వయో
ధనలాభం నిజానీయాత్తత్రవేశే కుటుంబినః॥

భావము: ఇంటి ముందు వసారా లేకపోయినను కుడి, ఎడమలు రెండు ప్రక్కలను వసారాలు వేసికొనవచ్చును. ఇందువలన గృహస్థునకు ధనలాభం గల్గును.

ఆ. రెండవ విధము

రెండు వసారాలు ముందు వెనుకలను సైతము వేయవచ్చును.

శ్లో॥ యస్యస్యాతామలిందేద్వావగ్రతఃస్పృష్టతస్తథా
ధనధాన్యమవాప్నోతి సాభాగ్యంచాపితద్దహీ॥

భావము: ఇంటికి ముందు వెనుకల వరండాలు వేసినచో యజమానుడు ధనధాన్యసమృద్ధిని సాభాగ్యమును పొందును.

ఇది గృహనిర్మాణము - (తెలుగు సాధనలు)
 హలకాలిందము - కనిగిరి = తెలుగు అలిందములను - ఏదేని కోణమునందు కలిపి వేయుచున్నప్పుడు
 రాజరాజము అందుకు ఇది ముఖ్యముగా వ్రాసిన అర్థము.
 ఇట్లు యిట్లువాహలకాలిందము ముఖ్యముగా వ్రాసినది.
 రాజరాజసాహిత్యమును ధనధాన్యసమృద్ధియు గల్గును.

భావము: ఇంటికి అర్థముగా వ్రాసినది ప్రకారము ఉండే వసారాలో చేర్చుచున్నప్పుడు
 తెలుగు కలిపిన కోణమునందు వ్రాసినది - అనగా వాగిరి అర్థము రానియును (కాలము: వాగిరి)

ఫలము: ఇట్లున్నచో గృహస్వామికి రాజానుగ్రహము ధనధాన్యసమృద్ధియు గల్గును.

వివరణ: విరుద్ధముగా ముఖభాగమందలి వసారాను ఎడమచేతి దిక్కునందు చేర్చి హలకాలిందము నిర్మించుచు
 రాజక్రీడమును ధననష్టమును గల్గును అని తెలియదగును.

సారాంశము: ఒక్క అలిందము అయినచో అగ్రభాగాన గానీ కుడి ప్రక్కన గానీ వేయవచ్చును. ముఖభాగం అలిందము
 రాజానుగ్రహమును కుడి ప్రక్కన ఉండే అలిందము ధనలాభమును గల్గిస్తాయి.

విరుద్ధముగా: ఒక్క అలిందము (వసారా) వెనుక ప్రక్కవేసినచో భార్యకు కీడును ఎడమప్రక్కన వేసినచో
 ధననాశమును గల్గుతాయి.

19. గృహప్రమాణము - గృహవిభాగము

కొందరి ప్రకారము ప్రతి గృహమునందును గానీ దీర్ఘ చతురస్రముగానీ వృత్తాకారముగా గానీ అయితముగా
 గానీ ఉండవచ్చును అని తెలుసు ప్రకారము. మరియు అర్థ వృత్తాకారము, ప్రకోణము స్థిరం నిర్మించునని
 గృహనిర్మాణానికి యోగ్యములు అగునో ప్రథమ భాగంలో చర్చించాను.

కొందరికి దీర్ఘచతురస్ర విషయంలో సందేహాలు గల్గుతుంటాయి అనగా ఎంత దీర్ఘం అయినా ఉండవచ్చునని
 అని.

ఈ విషయంలో శాస్త్రకారుల చర్చలు అన్నీదీని వ్రాసువలెనని. ఇట్టిదే ప్రాంతం చాలా పెరిగింది సారాంశము
 వ్రాస్తున్నాను.

వెడల్పునకు మూడు భాగాలు మించనంతవరకు పొడవు ఉండవచ్చును.

ఉదా: 10 గజాలు వెడల్పు ఉన్నచో 30 గజాల వరకు పొడవు ఉండవచ్చును. సరాసరి గృహాలకు లో కొంతవరకు
 స్వీకరింపవలయును. మధ్య గోడలు ఇంటియొక్క కొలతలలో చేరును.

కొందరు కొలతలు సరిపడకుండా వెలిగోడల యొక్క మధ్య భాగం నుండియు సరిగణన చేయవచ్చును అందుకు.

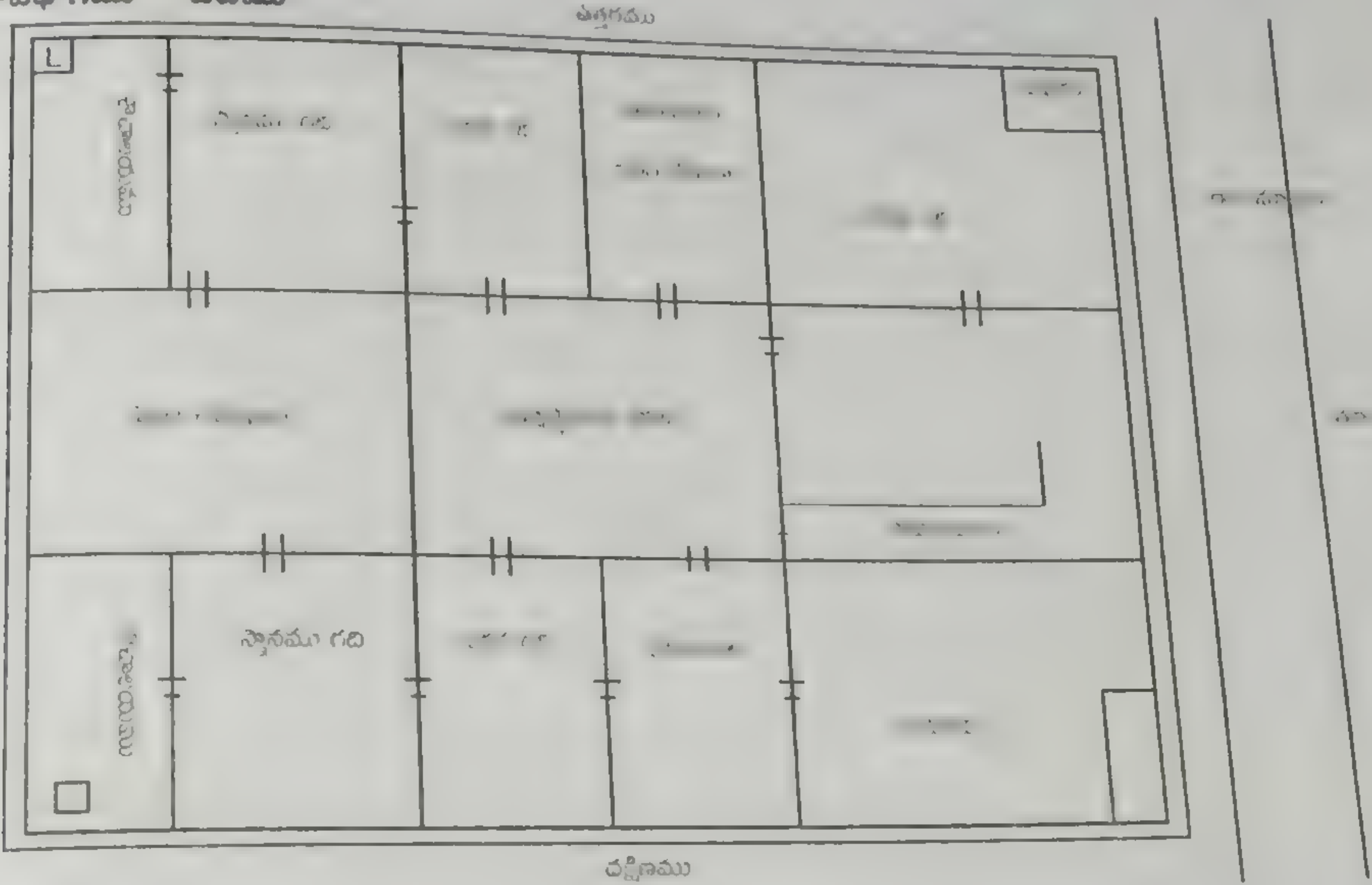
సింహద్వారం ఉండే గోడయే ప్రధానంగా గృహం అగును. అందుచే అలిందమును కొలతలో చేర్చరాదు అనియు
 అలిందమును, అలిందమునకు ద్వారము ఉండినను గోడ ఉండదు గనుక అది గృహభాగంలో చేరదు.

కొన్ని యెడల స్తంభాలతోడి అలిందము దానికి సంక గల్గిన (నాలు గల్గిన) అలిందము ఇట్లు రెండు అలిందాలు అనగా పూచాలు ఉండును అయినను ఇవి ఇంటి కొలతలలో చేరవు.

అయిదులను సవరించేటప్పుడు కొన్ని అంగుళాలు పెరిగినను తగ్గిననూ లోపంలేదు అని తెలియదగును.

గృహవిభాగము - పటము

వివరణము: చిత్రము - తూర్పు ముఖద్వారం గల్గిన

1. పశ్చిమ గృహం
2. వరుసకు నాలుగు స్తంభాలు అనగా మూడు అంకణాలు గల్గిన యిల్లు.
3. గోడలలో పెట్టెలు గాని స్తంభాలుగానీ లేవు. అని అలంకరించు కేరళము గోడల మీద గోడల పాదము కానీ అటుల స్తంభాలు లేని విధంగా గృహం నిర్మింపరాదు.
4. మధ్యన భారరహితమైన హాలుగా ఉంచబడింది.
5. అంతర్వాసి చేర్చిన గది గలదు - తూర్పు అంతర్వాసున ఉన్న అరుగు ఏర్పాటు చేసి చేర్చిన ఎటు ఉంచదగును.
6. ఆగ్నేయంలో (పాదకల) నంటగది గలదు తూర్పు ముఖంగా ఉండి నంట చేయవలెను ద్వారము పైభాగాన్ని నదిని నంటగదిలో అటువల అలంకారాలు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును. నంటగదిలో గోడలు పై భాగాన మూడేకారమైన గరాక్షాన్ని తెలిదిశగా అమర్చవలెను. దాని ద్వారా గాలి వచ్చుటకు, చేర్చుటకు నీయ అగును.
7. దక్షిణాన నంటగది ప్రక్కన షోడనశాలను ఏర్పాటు చేసికొనవలెను. తూర్పు ముఖంగా ఉండి ధుజించుచు ఆరోగ్యదాయకము.

8. స్వామి భక్తినియు దాని తర్వాత నైరుతి కోణంలో స్నానపుగది మరియు శోచాలయములు ఉన్నవి. స్నానపుగది నిర్మించిన అనేది ఉత్తరముఖముగా గానీ - దక్షిణ ముఖంగాని చూపుండి. దక్షిణముఖముగా నిర్మాణము ఉండవలయును.
9. నదును బ్రహ్మస్థానములో గాని పశ్చిమాన గదిలో గానీ పిల్లలు చదువుకొనవచ్చును. తాము ముఖము ఉండి పరించినచో త్వరలో విద్య వచ్చును అని శాస్త్రము.
10. అవసరం అయినచో వాయవ్య కోణమునందును స్నానగృహాన్ని - శోచాలయాన్ని ఏర్పాటుచేసి కొనవచ్చును. అవసరం లేనిచో సామానుల గదిగా గానీ - శయనగృహంగా గాని వాడవచ్చును.
11. వాయవ్యకోణమున ప్రక్కన ఉత్తరమున ఇంకొక పడక గదిగలదు. అది ఉత్తర వాయవ్యము గలదు. అది గది చేసికొనవచ్చును. లేక సామానులు ఉంచే గదిగా గాని అతిథుల గదిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును.
12. దానికి పైన దేవుని గదికి దగ్గర ఉత్తరమున చిన్నగది గలదు అందు ధనము బంగారు మొదలైనవి ఉన్నవి. ఎస్తువులు ఉంచే బీరువాలు ఉంచదగును. ఉత్తరాన బరువు ఉంచరాదు. అనే వాక్కును అనుసరించి సంఘముంపరాదు - ఉత్తరము చుట్టేరస్థానము - చుట్టేరుడు ధనపతి అగును. ఈశాన్యన బ్రహ్మస్థానము వాస్తు పురుషులర్థాంగాలయందు మాత్రమే బరువు ఉండరాదు అని శాస్త్రము. మరియు ఉండే బరువులును గోడల స్తంభాలు మొదలైన గృహ ద్రవ్యాలే గాని బీరువాలు పెట్టెలు బియ్యము మొదలైనవి గాదు అని గ్రహింపదగును.
13. ఈశాన్యవిషయం తెలుపబడింది.
14. పైకి పోవడానికి సోసానాలను ముఖద్వారానికి దక్షిణమున గాని నదును బ్రహ్మస్థానంలో దక్షిణమునగాని వాస్తు వేధలేని విధంగా నిర్మింపవచ్చును. లేక ఏదేని గది నుండియు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును.
15. ద్వారాలు - స్థూలంగా చూపబడినాయి వాస్తు శాస్త్రజ్ఞుల సలహాలు పొందడం శుభము.
16. పై పటము సామాన్యమైన గృహము పెద్ద భవంతులకు అనేకమైన గదులు ఉండును. సింహద్వారానికి నుండు అలిందము అనగా వసారా ఉండును.

అన్నింటిని ఈ స్థూల విషయాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని గృహవిభజన చేయదగును. ఇది స్థూలముగా చేయబడిన విధానము.

20. స్తంభములు - దూలములు

స్తంభములు, దూలములు, కిటకీలు, ద్వారాలు, సరిసంఖ్యలో ఉండవలయును. అలమరాలను సరిసంఖ్యలో ఉంచడం పదిం అని కొందరు అందురు. ద్వారానికి ఎదురుగా ఎస్తువులు అగపడేటట్లు అలమరాలు ఉండరాదు. అందుచే దృష్టిచోషం గలుగుతుంది.

స్తంభ సంఖ్యలు మాత్రము బేసిగా ఉండవలయును స్తంభసంఖ్య భాగమును అంకణము అందురు.

2-4-6-8-10-12-14-16 మొదలైనవి సరిసంఖ్యలు

1-3-4-7-9-11-13-15 మొదలైనవి బేసి సంఖ్యలు అగును కాని కొందరు 10-20-30-40 మొదలైన మున్నెలో సరిసంఖ్యలు ఉండరాదు అందురు. అటుల అనుటకు తగిన ప్రమాణము లేదు.

అయ్యగారి వాగ్దేవత అయ్యగారి వాగ్దేవత అయ్యగారి వాగ్దేవత

భావము: అంకణములు బేసి అంకెలో ఉండును స్తంభాలు, దూలాలు మొదలైనవి పరిసంఖ్యలో ఉండును అని మాత్రమే గలదు.
ప్రతివిషయాన్ని అన్వయ వ్యతిరేక విధాలుగా స్ఫుటంగా వివరించే శాస్త్రజ్ఞులు సున్నతోడి అంకెకు పరిసంఖ్యగా గణనలేనిచో

“పూ.వ్యాంకేశనయతాయేస్యః సమాంకానభవంతి”

భావము: సున్నతోడి అంకెలు - సరి అంకెలు గాను అని రచించలేరా. ప్రసిద్ధమైన ఏకాశీతి పదవాస్తువు నందు రేఖలు పది అని అందరెరుంగుదురు.

ఇక పదిస్తంభాలు - పది దూలాలు ఇత్యాదిగా నిర్మించిన ప్రాచీన గృహాలలోని వారు శుభంగానే ఉన్నారు. దేవాలయాల నిర్మాణములందు ఈ సంఖ్యానియమములేదు. మనుష్య నివాసములకు మాత్రమే ఈ నియమం గలదు.

స్తంభములు, దూలములు వరుస తప్పరాదు. కట్టస్తంభములు అయినచో మొదలు క్రిందుగాను కొనలుపైకి ఉండవలయును అటులనే కట్టదూలములైనచో మొదళ్లు పడమటికి గాని దక్షిణానికి ఉండవలయును. కొనల తూర్పునకుగాని ఉత్తరానికి గాని ఉండవలయును. సిమెంటు స్తంభాలకును దూలాలకును మొదలు అని చివర అని లేదు గనుక ఈ నియమంతో అవసరంలేదు కేవలం రాతిస్తంభాలు రాతి దూలాల విషయంలో ఈ నియమాన్ని శిలావేత్తలైన శిల్పులు గుర్తింపగలరు.

1. స్తంభములు ఉంచకూడని స్థలములు

గృహమునకు గ్రహింపబడిన స్థలమునందు ఈశాన్యము నుండి నైరుతికి సూత్రము పట్టవలయును. అటులనే ఆగ్నేయమునుండి వాయవ్యమునకు సూత్రమును పట్టవలయును మధ్యభాగము అనగా సూత్రద్వయసంధిస్థలము బ్రహ్మ భాగము అగును.

బ్రహ్మస్థానమునందు గాని సూత్రములను బట్టి విభాగముచేయబడిన వాస్తుపురుషాంగములందు వేధ గల్గని విధంగా స్తంభాదులను ఉంచవలయును.

బ్రహ్మస్థానమునందు గాక తక్కిన స్థలములందు వాస్తువేధా, దోషము స్తంభముల విషయమున గల్గునట్లు దోచినచో స్తంభమధ్య భాగమునకు 51/2 అంగుళములు తప్పించినచో వేధాదోషము తొలగుననియు వాస్తుశాస్త్రకారులు అందురు. స్తంభముల విషయమున క్షుణ్ణవాస్తు కారుని ఈ పద్యము చదవండి.

“కంభములు లేక నిలయంబు గట్టరాదు
కంభములు చాలు దప్పిన కంబసూడు
బేసిదంతెలు మూలము బెరయవలయు
పొరుగు కొట్టంబు వెనుబోటి పొసగదధిప”

భావము: కంబాలు లేని విధంగా ఇల్లు కట్టరాదు, కంబాలు వరుస తప్పరాదు. వరుస దప్పినచో కంబసూడులనే కీడు గల్గును. దూలములును అటులనే సరిగా ఉండవలయును. దంతెలు మాత్రం బేసిగా ఉండుట శుభములు ఇక రాతిగోడలైనచో వెనుబోటు దూలాలకు రాకూడదు.

ఈ విషయము స్పష్టంగా అర్థము అగుటకై బొమ్మగీయుచున్నాను.

ఉదా:

వివరణ: ఇచ్చటి దూలములు మూలలు తగులుచు పోటుగా ఉన్నవి. స్తంభాలు సరిగా ఉన్నచో దూలాలు పోటు సైతం గల్గదు. రాతి గోడలతో గృహాలను నిర్మించేటప్పుడు ముందుగా నిర్మించిన గృహాలకు - స్తంభాలు దూలాలు గోడలు మున్నగునవి ఎటుల ఉన్నది, జాగ్రత్తగా గమనింపవలయును అటుల గుర్తించి అందుకు అనుగుణంగా దోషరహితంగా తన గృహాన్ని నిర్మింపదగును.

స్తంభాలకు గోతులు త్రవ్వనపుడు కాలసర్పగతిని సైతం గమనింపవలయును. ఇది జ్యోతిశ్శాస్త్రసంబంధమైన విషయము, వాస్తువునందును, జ్యోతిషమునందును. అనుభవజ్ఞులైన పండితులను సంప్రదించి - స్తంభమునుంచే గోతిని గాని పిల్లర్లు వేసే గోతిని - శుభముహూర్తమున ప్రారంభించి శుభములను పొందురుగాక.

21. కాలసర్పగమన విధానము

'సాక్షరా' శబ్దాన్ని వ్యత్యస్తముగా అనగా వెనుక నుండి చదివినచో - రాక్షసా అనే శబ్దం ఏర్పడుతుంది. అందువల్లనే.

'సాక్షరా విపరీతాశ్చేత్ రాక్షసావేవ కేవలమ్'

భావము: సాక్షరులు విపరీతులైనచో సాక్షరా శబ్దం రాక్షసా అయినట్లు రాక్షసులు అగుదురు. అనే సూక్తి ఏర్పడింది. అనగా సామాన్యమూర్ఖుని కంటే విద్వాంసుడైన మూర్ఖుడు అధిక భయంకరుడు రాక్షసుడు అని సారాంశము.

ప్రస్తుతాంశము: స్తబ్ధాతి = నిరోధయతీతస్తంభః - స్తబ్ధురోధనే క్ర్యాదికము. స్తంభింపజేయునది కనుక ఇది స్తంభము అని వైయాకరణులు స్తంభశబ్దాన్ని నిర్వచిస్తారు. సాక్షర శబ్దంవలెనే వాస్తువేధో దోషరహితంగా శుభసమయంలో ఇది స్థాపితమైనచో అశుభాన్ని నిరోధించి గృహస్థునకు ఐహికాముష్మిక శుభాలను గల్గిస్తుంది. అందుకు విరుద్ధంగా వాస్తు వేధాస్థలంలో కాలసర్పదోషయుత ప్రదేశంలో స్థాపితమైనచో రాక్షసరూపమై బహువిధ కష్టనష్టాలను గల్గించి జీవితాన్ని నరకంజేస్తుంది. అన్నీ సరిగా ఉండినచో శుభాలు గల్గుతాయి. ఏ ఒక్కటి సరిగా లేకపోయినను కల్గవలసిన శుభము ప్రతికూలిస్తుంది. తక్కిన వంట సామగ్రి ఘనంగా ప్రశస్తంగా ఉన్ననూ ఉప్పులేనిచో పాకము సరిగా కుదురదుగదా అందుచే ముహూర్తబలము సైతము ముఖ్యంగా తలపబడును. కనుక స్తంభప్రతిష్ఠకు ముఖ్యమైన కాలసర్పగతిని సంగ్రహంగా పరిచయం చేస్తున్నాను. కృష్ణ వాస్తువునందలి ఈ పద్యమును చదవండి.

సీ॥ కాలసర్పము లెక్కగా సంచరించును
రహిమించు వృషభాది - రాశులందు
హరదిశశీర్షంబు - ననిలదిజ్మధ్యంబు
అసురదిక్కుచ్చమై - అలరుచుండు
సింహత్రయంబున - శిరము వాయుపునందు
అసురదిక్కుచ్చమై - అగ్నిపుచ్చ
మగు, అశిత్రయంబున అపుర దిక్కిరమును
అగ్నిదిజ్మధ్యంబు - హరుని దిశను

గీ॥ పుచ్చమగు కలశత్రయ - మునను వహ్ని
మూలతలయుండు మధ్యంబు - ఫాలనయను
దెసను, పుచ్చంబు వాయుపు - దెసఁజెలంగు
ఇట్టి గతులందుగ్రాహ్యంబు లెఱుగవలయు

కం॥ తలమీదఁద్రవ్యమృత్యువు
వలనొప్పుగ వీపుమీద వచ్చును పీడల్
చలనంబు తోకమీదం
జెలుపుగవిడుపైన దిశను - సిరులగు । కృష్ణా ॥

భావము: వృషభ, మిథున, కర్కాటక మాసములలో అనగా - ఇంగ్లీషు క్యాలెండరు ప్రకారము మే నెల 15 తేదీ నుండి ఆగస్టు నెల 17 తేదీ వరకు ఉండే మూడు నెలల కాలములో కాలసర్పమునకు ఈశాన్యమున తలయును. వాయవ్యమున నడుమును నైరుతి యందు తోకయును ఉండును. పిమ్మట అది పడమటికి జరుగును. సింహ - కన్యా తులామాసములందు అనగా ఆగస్టు 17 తేదీ నుండి నవంబరు 17 తేదీ వరకు ఉండే మూడు నెలల కాలంలో ఆ - కాలసర్పమునకు వాయవ్యమున తలయును. నైరుతిని నడుమును ఆగ్నేయములో తోకయును ఉండును. పిమ్మట వృశ్చిక - ధనుర్ - మకర మాసములందు అనగా నవంబరు 17 తేదీ నుండి ఫిబ్రవరి 13 తేదీ వరకు ఉండే మూడు నెలల కాలంలో ఆ సర్పము నైరుతి దిక్కున శిరమును ఆగ్నేయమందు నడుమును ఈశాన్యమునందు తోకయును గలదై యుండును. అటు మీదట కుంభ మీన - మేష మాసములలో అనగా ఫిబ్రవరి 13 తేదీ నుండి మే 15 తేదీ వరకు ఉండే మూడు నెలలకాలంలో ఆ సర్పము ఆగ్నేయమున తలయును. ఈశాన్యమునందు నడుమును వాయవ్యమున తోకయును కలదియై ఉండును. స్తంభమును ఉంచుటకు గాని పిల్లర్లు కొరకు గాని కాల సర్పము యొక్క తలమీద త్రవ్వినచో మరణభయము గల్గుతుంది. వీపున ద్రవ్వినచో పీడలు జనిస్తాయి. తోక మీద త్రవ్వినచో చలనము సంభవిస్తుంది. కాబట్టి కాలసర్ప గతిని తెలిసికొని. దాని తల వీపు తోక అనేవి. ఆ నెలయందు ఎచ్చట ఉండేది పెద్దలవలన తెలిసికొనవలయును. ఈ మూడు స్థలములను వదిలి తక్కిన స్థలములందు స్తంభములను త్రవ్వినచో సంపదలు గల్గును. కాలసర్పము యొక్క గతి మారినప్పుడు వదిలి తక్కిన స్థలములందు స్తంభములను త్రవ్వినచో సంపదలు గల్గును. కాలసర్పము యొక్క గతి మారినప్పుడు వదిలి తక్కిన స్థలాలో స్తంభాలకు గోతులు త్రవ్వ వచ్చును. శుభములు పొందదగును. ఈ విషయంలో శాస్త్రజ్ఞుల సలహాలు పొందడం శుభదాయకము.

ఇది

శ్రీ జీరెడ్డి బాలచెన్నారెడ్డి విరచితమైన వాస్తుకౌముదియందు
వృక్షములు, దారులక్షణాలు, ద్వారలక్షణాలు గోడల
నిర్మాణములు, అటకలు, స్తంభాదుల విషయములతో కూడిన
తృతీయభాగము సమాప్తము.

—ః—